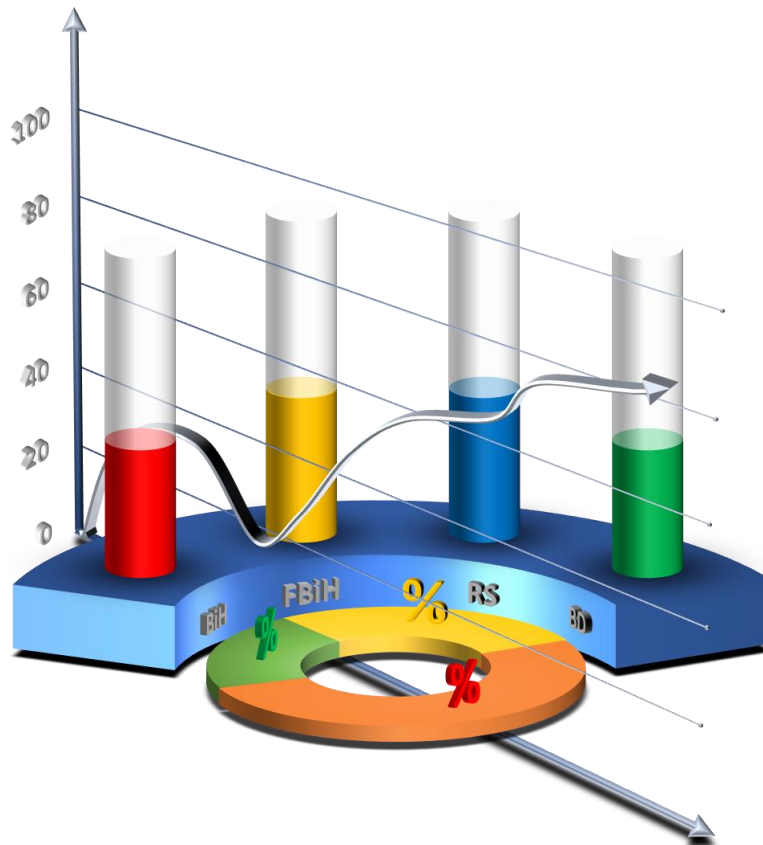

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

2023

**O IMPLEMENTACIJI AKCIONOG PLANA STRATEŠKOG OKVIRA
ZA REFORMU JAVNE UPRAVE BOSNE I HERCEGOVINE 2018-2027**

februar 2024.

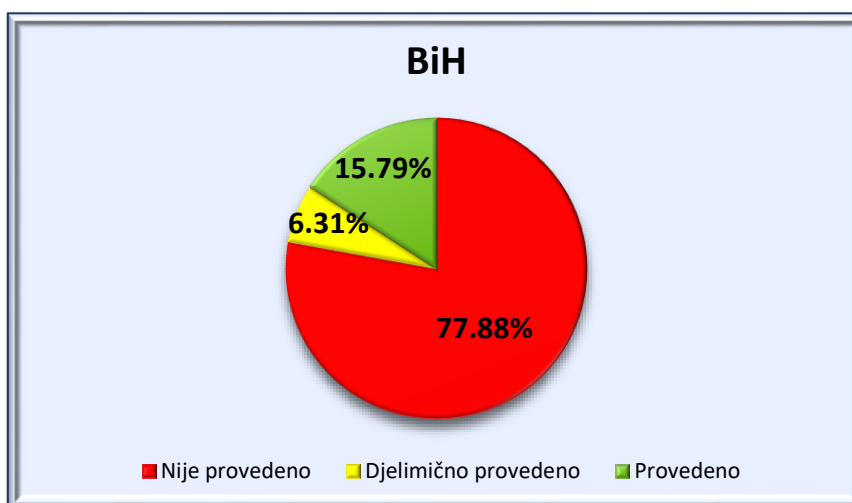

SADRŽAJ

REZIME	3
1. UVOD	10
2. NAPREDAK U PROVEDBI AKCIONOG PLANA STRATEŠKOG OKVIRA	14
2.1. IZRADA POLITIKA I KOORDINACIJA	24
ANALIZA: REFORMSKE MJERE	27
KLJUČNE PREPORUKE ZA OBLAST IZRADA I KOORDINACIJA POLITIKA	33
2.2. DRŽAVNA SLUŽBA I UPRAVLJANJE Ljudskim POTENCIJALIMA	35
ANALIZA: REFORMSKE MJERE	37
KLJUČNE PREPORUKE ZA OBLAST DRŽAVNA SLUŽBA I ULJP	44
2.3. ODGOVORNOST	46
ANALIZA: REFORMSKE MJERE	48
KLJUČNE PREPORUKE ZA OBLAST ODGOVORNOST	53
2.4. PRUŽANJE USLUGA	54
ANALIZA: REFORMSKE MJERE	56
KLJUČNE PREPORUKE ZA OBLAST PRUŽANJE USLUGA	61
2.5. UPRAVLJANJE JAVNIM FINANSIJAMA	63
ANALIZA: REALIZACIJA PLANA	70
PREPORUKE ZA OBLAST UPRAVLJANJE JAVNIM FINANSIJAMA	71
3. ZAKLJUČCI	72
4. PREPORUKE	73
PREPORUKE VIJEĆU MINISTARA BIH I VLADAMA ENTITETA I DISTRIKTA	73
PREPORUKE DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA	73
PREPORUKE INSTITUCIJAMA FEDERACIJE BIH	74
INSTITUCIJAMA NA SVIM NIVOIMA	74
PREPORUKE ZAKONODAVNIM TIJELIMA	76
5. PRILOG	77

REZIME

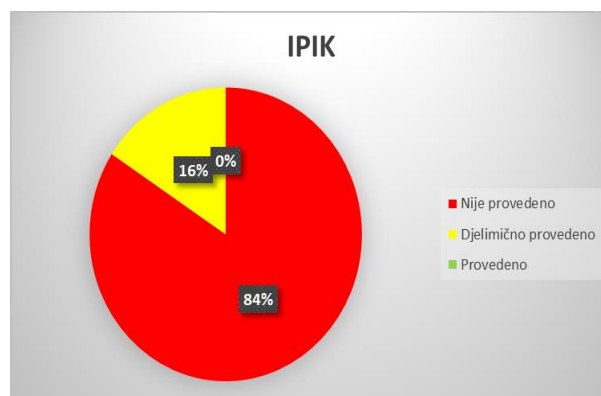
Bosna i Hercegovina je u 2023. godini ostvarila određeni napredak u reformi javne uprave. Mjerenje napretka u provedbi Akcionog plana za reformu javne uprave pokazuje da je do kraja 2023. ukupno provedeno **15.79%** aktivnosti iz Akcionog plana. Napredak u 2023. godini je za **1,48%** veći u odnosu na izmjereni napredak na polugodištu 2023. godine, te za **1,79%** veći u odnosu na izmjereni napredak na kraju 2022. godine. Riječ je o relativnom napretku koji je izračunat kao prosjek ostvarenog napretka administrativnih nivoa. Uzimajući u obzir da Akcioni plan sadrži definisane indikatore za Bosnu i Hercegovinu ukupno, te da je primjerice kod binarnih indikatora potrebno da svi nivoi vlasti završe aktivnost da bi se ona smatrala ispunjenom, posmatrajući ostvareni napredak u odnosu na ispunjenje indikatora za cijelu BiH u 2023. godini je ispunjeno **7,35%** aktivnosti što u odnosu na polugodišnji izvještajni period predstavlja napredak od **0,74%**. Djelimično je ispunjeno **9,55%** aktivnosti što u odnosu na polugodišnji izvještajni period predstavlja napredak od **1,46 %**.

Iako su u izvještajnom periodu Vijeće ministara BiH, Vlada Brčko distrikta BiH, Vlada Republike Srpske i Vlada Federacije BiH usvojile Zajedničku platformu o principima i načinu implementacije reforme javne uprave, kojom se uspostavlja struktura za provedbu reforme na političkom i tehničkom nivou, ova struktura još nije operativna, jer nisu na svim nivoima usvojene odluke o imenovanju međuvladinih radnih tijela u oblasti reforme. Dodatno, tijelo koje bi trebalo usmjeravati reformu javne uprave na političkom nivou – Koordinacioni odbor za reformu javne uprave, nije održao konstituirajuću sjednicu. Odsustvo političke podrške i usmjeravanja, kao i struktura koje bi radile na implementaciji planiranih mjesta i aktivnosti, uticalo je rezultate provedbe Akcionog plana i tokom 2023, čime su se ostvarili pretpostavljeni rizici. Ured koordinatora za reformu javne uprave tokom 2023. u saradnji sa koordinatorima za reformu javne uprave entiteta i Brčko distrikta BiH pripremio materijale za prvu sjednicu Koordinacionog odbora, a Vijeću ministara BiH i Vladi Republike Srpske su dostavljeni akti o imenovanju predstavnika u međuvladina tijela za reformu javne uprave, ali je politička podrška izostala, čime rizici za dalju provedbu reforme javne uprave ostaju nepromijenjeni.

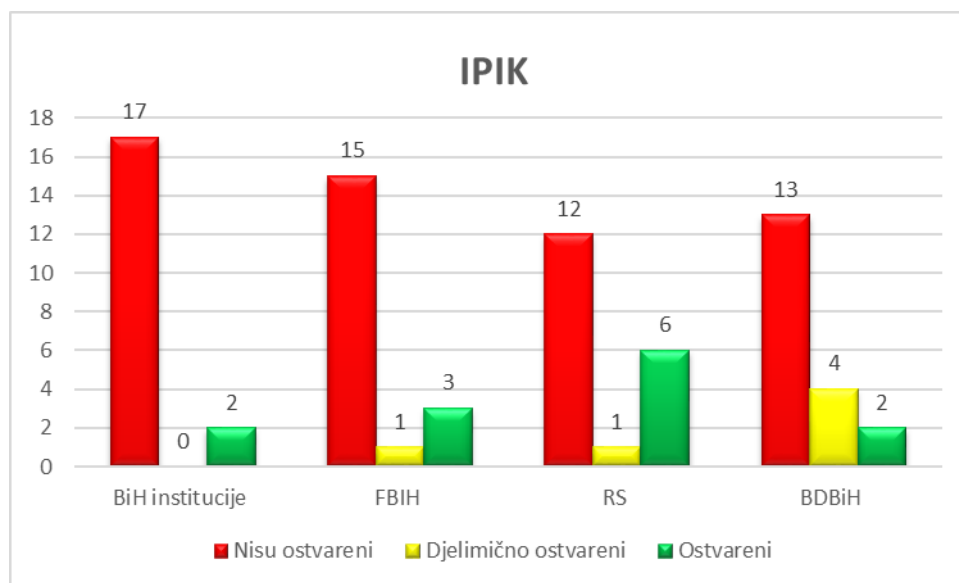
Posmatrano po nivoima administracije, u 2023. godini institucije Republike Srpske su ostvarile najbolji rezultat. U cjelosti su provele 25 aktivnosti (19%), djelimično su provele 7 aktivnosti (5%), dok su 102 aktivnosti (76%) ostale neispunjene. Državne institucije kao i institucije Federacije BiH i BDBiH u cjelosti su provele po 20 aktivnosti (15%) iz Akcionog plana. Državne institucije djelimično su provele 10 aktivnosti (7%), dok je neispunjeno ostalo 106 aktivnosti (78%). Federacija BiH je djelimično provela 9 aktivnosti (7%), dok je ostalo neispunjeno 105 aktivnosti (78%). U BDBiH djelimično je provedeno 8 aktivnosti (6%), dok je ostalo neispunjeno 106 aktivnosti (79%).

U oblasti **Izrada i koordinacija politika** najvažnija postignuća su vezana za unapređenje i pojednostavljenje pravnog okvira za godišnje planiranje, praćenje i izvještavanje u institucijama BiH, unapređenje pravnog okvira koji reguliše oblast javnih konsultacija i učešća javnosti na nivou institucija BiH, unapređenje sistema kreiranja politika zasnovanih na dokazima u Republici Srpskoj. U ovoj oblasti niti jedna aktivnost nije provedena u cijelosti, djelimično je provedeno 16% aktivnosti, dok je 84% aktivnosti i dalje neispunjeno.

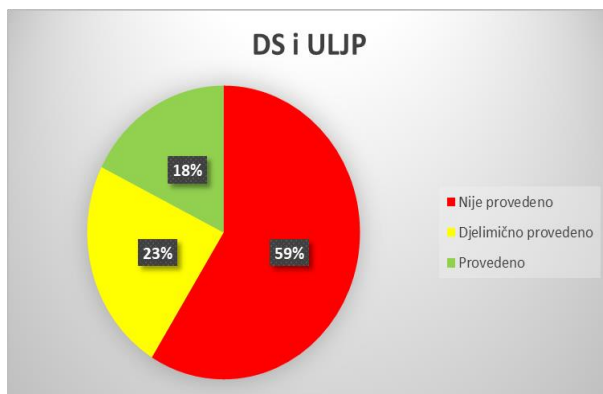

Ove aktivnosti bi trebale doprinijeti realizaciji pet mjera i očekivano, na kraju 2023. niti jedna od ovih mjera nije ispunjena. Ako se posmatra učinak u ovoj oblasti, indikatori kojima se mjeri djelotvornost vlasti, regulatorni kvalitet i dostupnost informacija o zakonima i propisima preduzećima, vrijednosti se kreću silaznom putanjom i na nivou su početnih vrijednosti utvrđenih 2016. godine ili čak manji od ovih vrijednosti.

Ispunjenje aktivnosti po nivoima u oblasti Izrada i koordinacija politika dato je u nastavku:

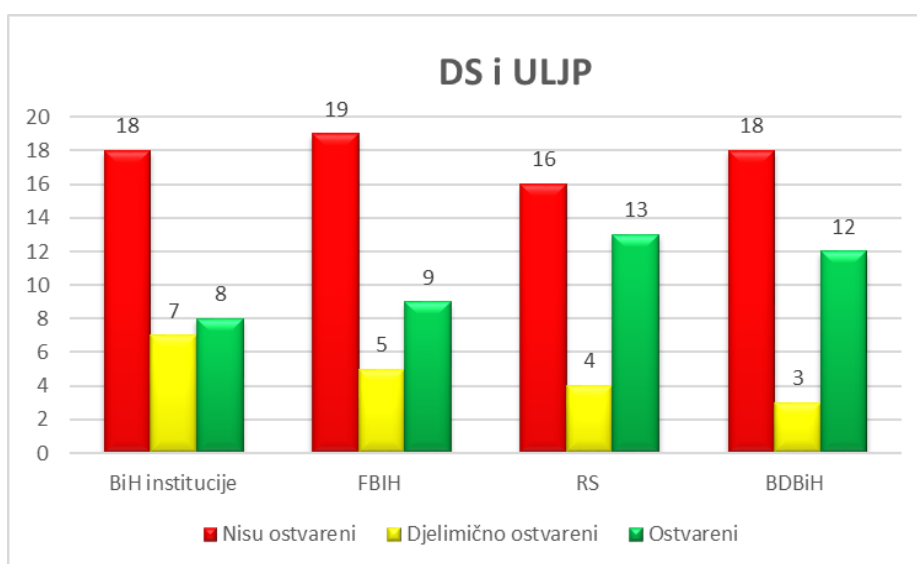
U oblasti **Državna služba i upravljanje ljudskim potencijalima** na nivou učinka napredak je ostvaren u prethodnom izvještajnom periodu na način da su dosegnute ciljane vrijednosti indikatora koji se odnose na jasnoću zakonodavnog okvira o obimu državne službe, čime se Bosna i Hercegovina pridružila drugim zemljama regiona koje također imaju maksimalan broj bodova (Srbija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija). Iako je ciljana vrijednost indikatora koji se odnosi na adekvatnosti horizontalnog obima državne službe dosegnuta, BiH još zaostaje za svim zemljama u regionu. Ova oblast sadrži 6 mjera i niti jedna nije ispunjena na kraju 2023. (od ukupno 16 indikatora samo dva su dosegnuta). Mjerenje pokazuje da je ispunjeno 18% aktivnosti, djelimično je ispunjeno 23% aktivnosti, dok je 59% ostalo i dalje neispunjeno.

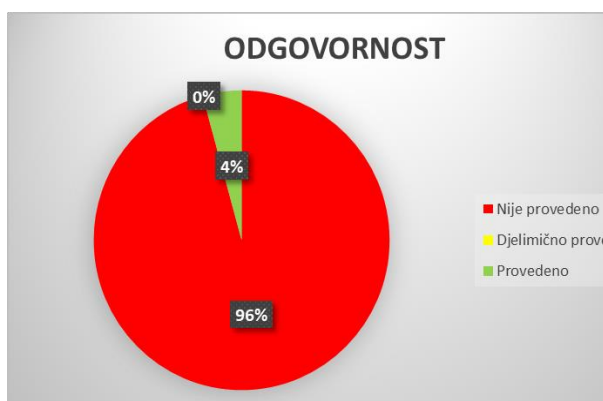
Napredak je ostvaren u prethodnom periodu zbog provođenja detaljnih analiza zakona o državnoj službi na svim upravnim nivoima i provođenja aktivnosti na izradi novih propisa, kontinuirano jačanje kapaciteta u centralnim

jedinicama za upravljanje ljudskim potencijalima, unapređenja primjene procedura zapošljavanja, te uspostavljanje informacionih sistema za upravljanje ljudskim potencijalima (s izuzetkom nivoa institucija BiH gdje zbog zakonskih ograničenja i dalje nema pomaka). Unatoč pripremljenim materijalima, ni na jednom upravnom nivou još uvijek nije došlo do usvajanja planiranih propisa, a i dalje je potrebno raditi na osiguranju dosljedne primjene principa meritornosti u svim oblastima upravljanja ljudskim potencijalima. Najmanji napredak je postignut u oblasti integriteta i osiguranja poštivanja normi etičkog ponašanja državnih službenika.

Ispunjenje aktivnosti po nivoima u oblasti Državna služba i upravljanje ljudskim potencijalima dato je u nastavku:

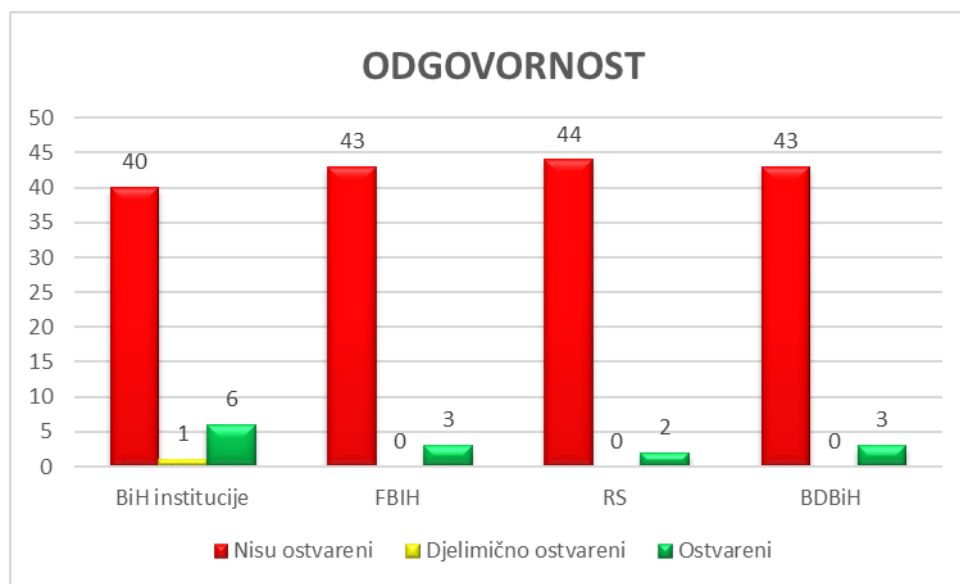
U oblasti **Odgovornost** do sada je ukupno provedeno 4% aktivnosti, djelimično provedenih aktivnosti nema, a 96% aktivnosti je i dalje neispunjeno.

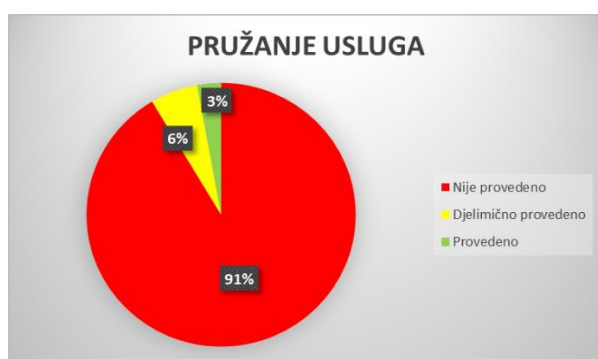
Ove aktivnosti trebale su doprinijeti realizaciji 3 mjere, ali, očekivano niti jedna reformska mjera nije u potpunosti ispunjena u ovom izvještajnom periodu. Određeni napredak ostvaren je na državnom nivou uvajanjem novog Zakon o slobodi pristupa informacijama BiH kojim se preuzimaju odredbe Direktive (EU) 2019/1024 Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. juna 2019. godine o otvorenim

podacima i ponovnoj uporabi dokumenata javnog sektora, ali zakon sadrži i određene nedostatke poput brige u nezavisnost drugostepenog organa. Mala implementacija uticala je i na ukupni učinak. U 2023. zabilježen je pad povjerenja građana u rad vlade u odnosu na vrijednost indikatora iz 2022. Povjerenje građana u 2023. palo je na nivo mjerenja koji je Ispunjenje aktivnosti po nivoima u oblasti Odgovornost dato je u nastavku:

zabilježen 2018. godine, a vrijednost je manja od regionalnog prosjeka za 2023. Povjerenje građana u transparentnost vladinih tijela također je u padu, te je za očekivati da će dalje odgađanje reformi uticati na ostvarenje učinka u oblasti Odgovornosti i pad povjerenja građana.

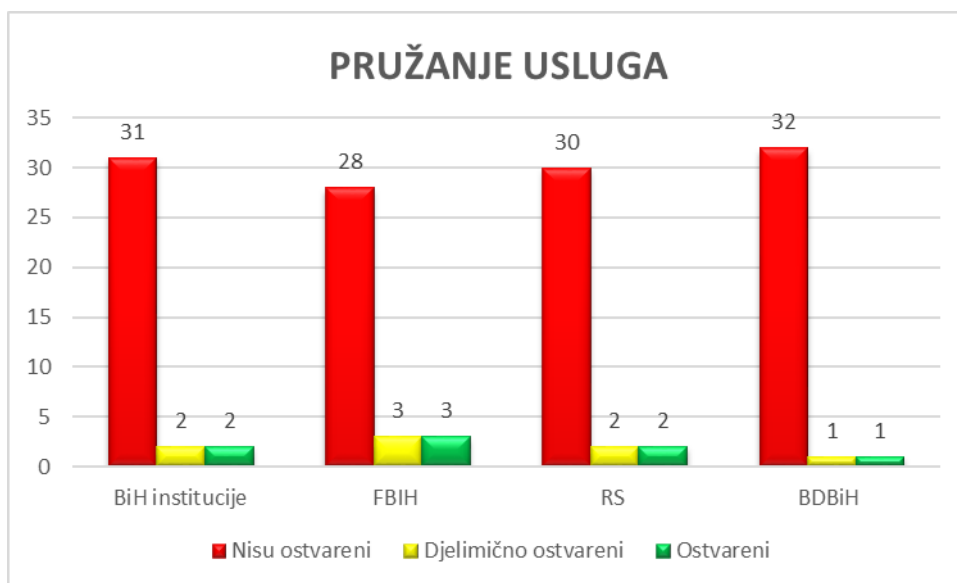
U oblasti **Pružanje usluga** u izvještajnom periodu provedeno je 3% aktivnosti, djelimično je provedeno 6%, dok je 91% aktivnosti neispunjeno.

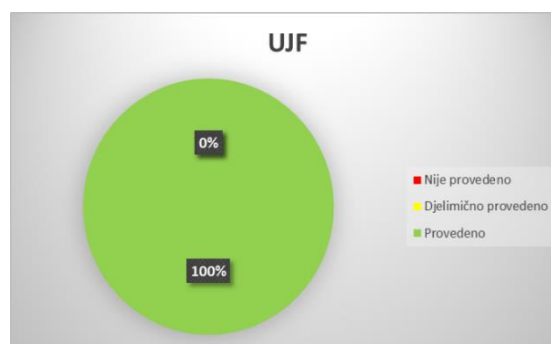
Najveći napredak ostvaren je u entitetu Republika Srpska gdje je omogućeno lakše ostvarivanje prava na dječiju zaštitu. Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske može elektronskim putem pribaviti podatke sadržane u izvodima iz matičnih knjiga rođenih,

vjenčanih, umrlih i državljana, čime su građani oslobođeni pribavljanja ovih dokumenata. Razmjena podataka je realizovana putem web servisa. Također, u RS je omogućen e-upis učenika u prvi razred osnovne škole, te je osigurana mogućnost matičnim uredima da pribave podatke o prebivalištu. U toku jedne godine izvršen je pristup ovim podacima u 46.200 slučajeva, čime je ubrzan postupak izdavanja lične karte automatizacijom provjere podataka. Ipak, ovi mali pomaci nisu uticali na ukupan učinak u oblasti. Opće zadovoljstvo građana javnim uslugama iznosi 22% i manje je od vrijednosti izmjerene 2017, odnosno početne godine mjerenja.

Ispunjenje aktivnosti po nivoima u oblasti Pružanje usluga dato je u nastavku:

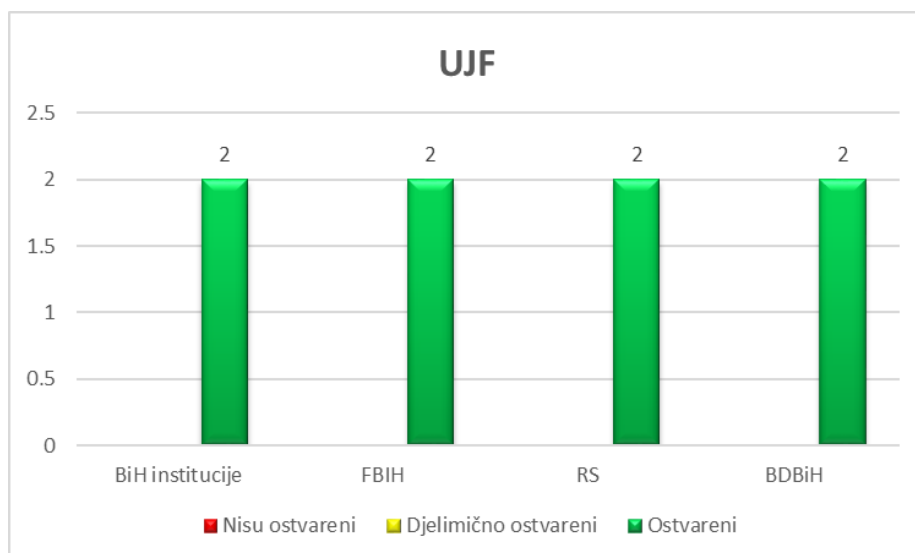
U oblasti **Upravljanja javnim finansijama** je u prethodnom izvještajnom periodu ostvareno ispunjenje svih aktivnosti predviđenih Akcionim planom za reformu javne uprave. Ove su aktivnosti podrazumijevale izradu pojedinačnih, te izradu cjelodržavne sveobuhvatne strategije upravljanja javnim finansijama.

Ovaj pozitivan razvoj djelimično je uticao i na učinak u oblasti. Nakon značajnog pada koji je zabilježen u 2020. godini (deficit u vrijednosti 5,28% BDP-a), u Bosni i Hercegovini je zabilježen porast vrijednosti ovog indikatora, odnosno smanjenje deficita na 0,39% BDP-a u 2022. godini, dok je trend smanjenja duga, koji je bio prekinut 2020. godine, nastavljen, pa je tako u 2022. godini po prvi put udio duga u BDP-u ispod 30%. Poredeći ocjene indeksa transparentnosti budžeta za prethodne godine, Bosna i Hercegovina u 2021. godini bilježi najnižu ocjenu transparentnosti (32) od 2010. godine i nalazi se daleko ispod svjetskog prosjeka koji iznosi 46, te ima najnižu ocjenu transparentnosti u odnosu na druge zemlje regije. U segmentu interne revizije indiktori ukazuju na neophodna poboljšanja na svim upravnim nivoima, a posebno na nivou institucija BiH, obzirom da je u prosjeku u posljednjih 6 godina stepen realizacije preporuka oko 27%. Slično je i sa preporukama eksterne revizije. U oblasti javnih nabavki prosječan broj ponuda u Evropskoj uniji kreće se oko 5,4 ponuda po javnom tenderu, dok se u Bosni i Hercegovini te vrijednosti u posljednjih 7 godina kreću oko 2,2 ponude po tenderu. Tokom 2022. godine izmijenjen je pravni okvir za javne nabavke¹, a udio netransparentnih procedura sa 11,87%, koliki je bio u 2021. godini, smanjen je na 6,69% u 2022. godini.

Ispunjenje aktivnosti po nivoima u oblasti Upravljanja javnim finansijama dato je u nastavku:

¹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, usvojen je na 25. sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 29.08.2022. godine, a objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 59/22. dana 02.09.2022. godine.

RIZICI

Najveći rizik za provedbu reforme javne uprave u BiH i dalje je neuspostavljanje struktura za provedbu mjera i aktivnosti sadržanih u strateškom dokumentu i pratećem Akcionom planu za reformu javne uprave. Odsustvo donatora, odsustvo međuvladinih tijela za provedbu reforme, kao i blokada Fonda za reformu javne uprave ostaju izazovi i u narednom periodu.

MJERE

Potrebno je održati sjednicu Koordinacionog odbora za reformu javne uprave, koje bi kao političko tijelo sastavljeno od premijera i odgovarajućih ministara, podržalo dalji nastavak reforme javne uprave. Važna je i deblokada Fonda za reformu javne uprave, u kojem se nalazi neiskorišteni novac za realizaciju reformskih aktivnosti, kao i „privlačenje“ novih donatora u svrhu osiguranja dodatnih sredstava za nastavak reforme. U skladu sa preporukama Evropske komisije, u narednom periodu je potrebno revidirati akcioni dokument, kao i finalizirati suštinske korake za poboljšanje cjelokupnog funkcionisanja javne uprave uspostavom profesionalne i depolitizirane državne službe i koordinisanog pristupa izradi politika na nivou cijele zemlje.

1. UVOD

Organiziranje moderne javne uprave koja će osigurati i poštivati principe evropskog upravnog prostora, doprinijeti uspješnom procesu pristupanja Evropskoj uniji, uz poštivanje javnog interesa i kvalitetno zadovoljenje potreba građana i preduzeća, vizija je Strateškog okvira za reformu javne uprave u Bosni i Hercegovini 2018-2027 koja još nije dosegnuta.

Iako je u 2023. godini prema ocjeni Evropske komisije „*postignut određen napredak*“ u reformi javne uprave, BiH se i dalje nalazi u „*ranofazi pripremljenosti*“, a prioritet iz Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu za članstvo u EU, koji ističe da je potrebno „*završiti neophodne korake u reformi javne uprave s ciljem unaprjeđenja sveukupnog funkcionisanja javne uprave osiguravanjem profesionalne i depolitizirane državne službe i koordiniranim pristupom u kreiranju politika u cijeloj državi*“, ostaje i na kraju 2023. neispunjen.

Positivni pomaci prema ocjeni Komsije su prije svega usvajanje Zajedničke platforme o principima i načinu implementacije reforme javne uprave u BiH², kojom je formalno uspostavljena koordinacija u ovoj oblasti, uključujući i tijelo zaduženo za političku koordinaciju. Osnova mehanizma su međuvladina tijela organizirana po stubovima reforme, koja čine predstavnici ključnih institucija države, entiteta i distrikta, nadležnih za provedbu aktivnosti iz Akcionog plana za RJU, ali ova tijela još nisu uspostavljena i nisu se sastajala tokom godine. Koordinacioni odbor za reformu javne uprave, koji bi trebao osigurati političko usmjeravanje, nije održao svoju prvu, konstituirajuću sjednicu³. Koordinator za reformu javne uprave nastavili su se redovno sastajati. U 2023. održano je sedam sastanaka PAR koordinatora⁴, na kojima se raspravljalo o monitoringu, usvajanju Zajedničke platforme, pripremi materijala za sjednicu Koordinacionog odbora, prioritizaciji i reviziji Akcionog plana za RJU, PAR Fondu i drugim pitanjima.

Među pozitivnim pomacima, Evropska komisija ističe provedbu sveobuhvatnog, cjelodržavnog upravljanja javnim finansijama, poboljšanje kapaciteta za javne konsultacije na državnom nivou i za procjenu uticaja propisa u Republici Srpskoj, te usvajanje strategije za upravljanje ljudskim resursima u FBiH, uz poboljšanje profesionalnog razvoja i ocjene rezultata rada u FBiH i na državnom nivou, kao i usvajanje Zakona o slobodi pristupa informacijama na državnom nivou, s ciljem proaktivnog objavljivanja informacija i transparentnosti. Ipak, preporuke koje je Bosna i Hercegovina dobila kroz tijelo za stabilizaciju i pridruživanje – PAR Specijalnu grupu, samo su djelimično provedene. Zakoni o državnoj službi još nisu usklađeni međusobno i principi meritornosti nisu ugrađeni u procedure zapošljavanja. Komisija ističe da nadgledanje ljudskih resursa nije učinkovito u otkrivanju nepravilnosti. Tijelo za donošenje političkih odluka o reformi nije postalo operativno, a Bosna i Hercegovina treba napraviti ključne korake kako bi poboljšala ukupno funkcionisanje javne uprave osiguranjem profesionalne i depolitizovane državne službe i koordiniran, cjelodržavni pristup izradi politika. Uzimajući u obzir važnost ispunjenja prioriteta iz Mišljenja Komisije, ove obaveze u području reforme javne uprave postaju još značajnije.

---

² Zajedničku platformu usvojili su: Vijeće ministara BiH na 16. sjednici održanoj 26.6.2023. Vlada Republike Srpske Zaključkom No 04/1-012-2-2527/23 od 14.7.2023 usvojila je Platformu, Vlada BDBiH na 5. sjednici od 7.6.2023, dok je Vlada FBiH usvojila Zajedničku platformu na 10. sjednici od 2.8.2023. (Službene novine FBiH, 59/23). Zajedničku platformu potpisali su premijeri i gradonačelnik BDBiH.

³ PARCO je u skladu sa Poslovnikom inicirao održavanje 1. sjednice Koordinacionog odbora. Pripemljeni su dnevni red i materijali koji su konsultovani sa SIGMA/DEU u BiH, kao i sa PAR koordinatorima entiteta i BDBiH tokom septembra 2023. Održani su sastanci s Kabinetom predsjedavajuće VMBiH u cilju zakazivanja sjednice, ali ona još nije zakazana.

⁴ Sastanci održani 8.2, 2.3, 10.5, 21.6, 17.7, 14.9 i 7.12.2023 godine

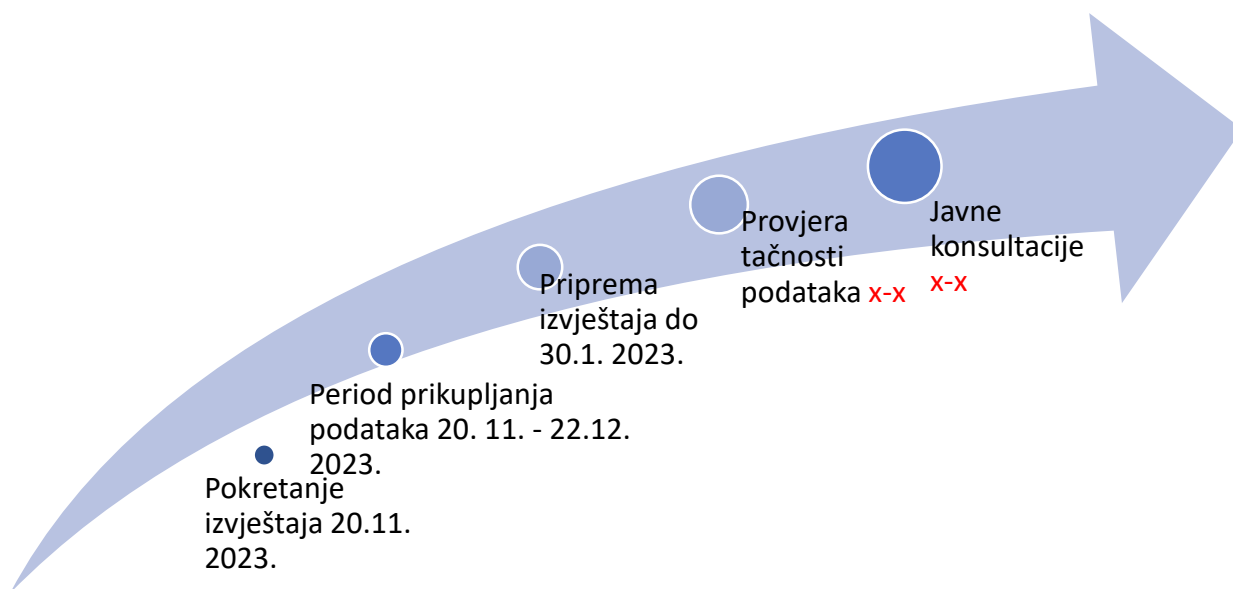
vaj izvještaj ima za cilj prikazati stanje provedbe Akcionog plana reforme javne uprave u 2023. godini, analizirati ključna postignuća, identificirati zastoje i probleme koji ometaju proces reformi, te predložiti korektivne mjere za njihovo otklanjanje.

Proces pripreme izvještaja

Izvještaj obuhvata vremenski period 1. januar - 31. decembar 2023. godine i prikazuje napredak u provedbi ciljeva, mjera i aktivnosti Akcionog plana za reformu javne uprave. Vrijednosti indikatora u slučaju SIGMA indikatora preuzete su Monitoring izvještaja SIGMA za 2022. godinu (izmjereno tokom 2021 i 2022. godine). Za vlastite indikatore na nivou mjere, gdje god je to bilo moguće, izmjerene su trenutne vrijednosti na kraju 2023. godine.

U procesu pripreme izvještaja sudjelovale su institucije države, entiteta i Brčko distrikta BiH, koje su, u skladu sa nadležnostima i odgovornostima za provedbu aktivnosti, dostavile podatke o ostvarenom napretku u periodu januar – decembar 2023. Prikupljanje podataka izvršeno je kroz informacijski sistem PAR M&R⁵. Izvještaj uključuje i podatke koji proizilaze iz djelokruga rada Ureda koordinatora za reformu javne uprave (PARCO), redovan monitoring stanja i promjena u reformskim oblastima, te podaci iz drugih izvora, poput izvještaja nevladinih i međunarodnih organizacija.

Izvještaj je datum dostavljen na javne konsultacije, uz istovremenu objavu na stranici <https://ekonsultacije.gov.ba/> i **web stranicama nadležnih institucija entiteta i Brčko distrikta BiH**, čime je omogućeno široko učešće nevladinog sektora i građana u ocjeni ostvarenog napretka.

Prikaz procesa prikupljanja podataka

Opis metodologije

Ovaj izvještaj je rezultat primijenjenog sistema monitoringa Strateškog okvira za reformu javne uprave u BiH i Akcionog plana, metodološki zaokruženog kroz Smjernice za monitoring i izvještavanje, pripremljene uz podršku projekta „Podrška reformi javne uprave u Bosni i Hercegovini“ koji je finansirala Evropska unija novcem iz IPA 2015 fonda. Izvještaj se sastoji se od dva dijela, pri čemu se u prvom dijelu, pored sumarnog pregleda ocjena napretka u reformama ukupno na nivou Akcionog plana i pojedinačno po reformskim oblastima, fokus stavlja na ostvarenje planiranih rezultata, a potom i na potencijalne probleme i rizike u procesu provedbi planiranih reformi, te konkretne preporuke za

⁵ <http://monitoring.parco.gov.ba/ords/parbih/r/par-m-e102102102102102/>

unaprjeđenje procesa reformi u narednom periodu. Drugi dio izvještaja čini tabelarni pregled provedbe Akcionog plana i sadržan je u aneksu, a prikazuje detaljan napredak u provedbi za svaku reformsku aktivnost na svakom upravnom nivou i ukupno za državu, kao i ocjenu napretka za svaku reformsku mjeru na bazi prethodnog izvještajnog perioda.

Ocjene napretka zasnovane su na dostupnim, provjerljivim informacijama prikupljenim u procesu monitoringa.

Vrijednosti indikatora i ocjena napretka

Kod kvalifikacije napretka u narativu Izvještaja korištena je opisna ocjena na način da je konstatovan mali, određeni ili umjereni, te značajan napredak u zavisnosti od procijenjenog obima ostvarenog napretka reforme u tematskoj cjelini. Pored ovih, moguće su još dvije ekstremne ocjene napretka, a to je konstatacija da nema napretka, te konstatacija da je napredak u potpunosti ostvaren.

Pored opisnih ocjena, za mjerenje i prikazivanje stanja u reformama korišteni su unaprijed definisani indikatori, na način da su svakom indikatoru pridružene vrijednosti koje omogućavaju praćenje promjena do kojih dovode reforme. Shodno tome, svi indikatori korišteni u ovom procesu monitoringa sa sobom nose tri vrijednosti: početnu, trenutnu i ciljanu vrijednost. Početna vrijednost (PV) i ciljana vrijednost (CV) su vrijednosti indikatora koje su, s aspekta monitoringa, fiksnog karaktera, a utvrđuju se u procesu planiranja i predstavljaju polazno i željeno stanje posmatrane pojave. Trenutna vrijednost (TV) je vrijednost indikatora koja je izmjerena u procesu monitoringa i najčešće, ali ne nužno, se kreće u rasponu između početne i ciljane vrijednosti. Za reforme, odnosno indikatore čije trenutne vrijednosti dostignu ili premaše ciljane vrijednosti u planiranim rokovima konstatuje se da je planirani napredak u potpunosti ostvaren.

Utvrđivanje trenutne vrijednosti indikatora za državu

Zbirne vrijednosti indikatora za državu zasnovane su na izmjerenim vrijednostima indikatora po pojedinačnim nivoima. Ukoliko samim indikatorom nije drugačije definisano, vrijednost indikatora za državu, u zavisnosti od njegovog tipa, utvrđena je na sljedeći način:

- a) kao najniža izmjerena vrijednost za binarne indikatore (da/ne);
- b) kao prosječna vrijednost izmjerenih vrijednosti na pojedinačnim nivoima za količinske apsolutne⁶ i relativne/procentualne⁷ indikatore;
- c) kao zbirna vrijednost izmjerenih vrijednosti na pojedinačnim nivoima za vlastite skalarnе⁸ indikatore u slučajevima gdje je predviđena određena promjena na upravnim nivoima, odnosno ciljana vrijednost predstavlja zbroj vrijednosti/promjena na različitim nivoima;
- d) u skladu sa predviđenom izvornom metodologijom za SIGMA-ine indikatore.

Ocjena u vidu semafora

Tri su nivoa na kojima se vrši mjerenje vrijednosti indikatora, a to su nivo specifičnog cilja, nivo reformske mjere i nivo reformske aktivnosti. Pojedinačne reformske aktivnosti obrađene su u aneksu i narativnom dijelu izvještaja, a svakoj od njih pridružen je najmanje po jedan indikator. Od ukupno 140 aktivnosti (s tim da se neke aktivnosti ne odnose na sve nivoe vlasti) koliko ih je definisano Akcionim planom, za njih 113 predviđeno je mjerenje realizacije korištenjem po jednog indikatora, dok je za ostalih 27 predviđeno mjerenje upotrebom dva ili više indikatora. Upravo zbog ovakvih aktivnosti nametnula se potreba davanja jedne, zbirne, ocjene realizacije na nivou aktivnosti kao cjeline. U tu

---

⁶ Vrijednosti ovih indikatora iskazane su cijelim brojevima koji označavaju količinu posmatranog parametra.

⁷ Riječ je o indikatorima koji su izraženi kao procentualna vrijednost određene pojave koja se mjeri u rasponu od minimalno 0% do maksimalno 100%.

⁸ Pokazuju ostvarenje mjereći posmatranu pojavu na unaprijed definisanoj skali prikazujući je kao odnos cijelih brojeva.

svrhu, a u cilju vizuelne interpretacije realizacije aktivnosti, predviđena je upotreba sistema semafora kojim je svakoj aktivnosti pridružena odgovarajuća boja u skladu s njenom realizacijom, odnosno u skladu sa izmjerenim vrijednostima pripadajućeg/ih indikatora.

Obzirom da je planirano da vrijednosti indikatora na nivou aktivnosti budu izmjerene za svaki od četiri upravna nivoa pojedinačno, te zbirno za državu, predviđeno je da svakoj aktivnosti bude pridružena po jedna ocjena u vidu semafora za svaki upravni nivo na koji se aktivnost odnosi (najčešće su to sva četiri nivoa), te jedna za ukupnu implementaciju na nivou države kao cjeline. Dakle, uz svaku aktivnost dato je ukupno pet ocjena u vidu semafora (BiH ukupno, institucije BiH, Republika Srpska, Federacija BiH, Brčko distrikt BiH).

Vrijednost ocjene u vidu semafora odslikava izmjerenu vrijednost indikatora za tu aktivnost u trenutku mjerenja, odnosno na kraju izvještajnog perioda za koji se mjerenje vrši. Za aktivnosti sa dva ili više indikatora vrijednost ocjene u vidu semafora zasniva se na prostoj aritmetičkoj sredini izmjerenih vrijednosti svih pripadajućih indikatora.

Za ocjenu u vidu semafora koristi se jedna od tri boje: crvena, žuta ili zelena. Ukoliko je izmjerena vrijednost inikatora u rasponu od 0 do 40 procenata od ciljane/ih vrijednosti pripadjućeg/ih indikatora koristi se ocjena crvene boje. Ukoliko je taj raspon od 41 do 99 procenata, koristi se ocjena žute boje. Ocjena zelene boje koristi se za izmjerenu vrijednost pripadajućeg/ih indikatora koja je jednaka ciljanoj/im vrijednosti/ma.

Značenje ocjena u vidu semafora

Obzirom da je cilj monitoringa da utvrdi da li su realizacijom aktivnosti dostignute zacrtane ciljne vrijednosti posmatrane promjene, značenje upotrijebljenih boja semafora odgovara tom cilju. Bez obzira da li se koriste dvije ili tri boje semafora, njihovo značenje odgovara stvarnom stanju:

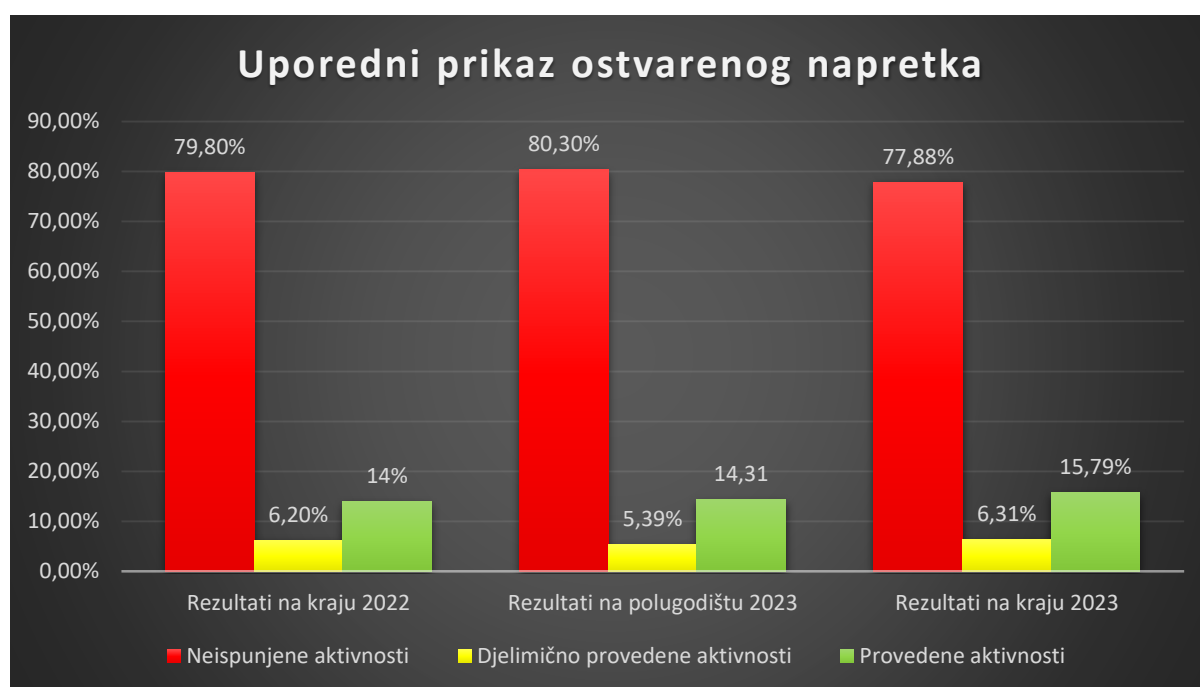
	značenje ocjene	izmjerena vrijednost TV
CRVENA	ciljane vrijednosti nisu dostignute	0 – 40%
ŽUTA	ciljane vrijednosti su djelimično dostignute	41 – 99%
ZELENA	ciljane vrijednosti su dostignute	100%

Ovakav način interpretacije semafora usmjerava i monitora i čitaoca na kvalitativnu dimenziju realizacije aktivnosti, te pomijera fokus sa procesnog na praćenje usmjereno ka rezultatima, što je u potpunosti u korelaciji sa uspostavljenim modelom monitoringa Akcionog plana i Smjernicama. Dodatno, uz upotrebu sistema semafora za ocjenu realizacije aktivnosti, neodvojivi i ključni dio predstavlja detaljan tekstualni opis koji je predviđen uz svaku aktivnost i koji pobliže odslikava stanje realizacije reformske aktivnosti. Sistem semafora predstavlja samo alat za brzi pregled stanja ostvarenja ciljanih vrijednosti na nivou reformskih aktivnosti.

2. NAPREDAK U PROVEDBI AKCIONOG PLANA STRATEŠKOG OKVIRA

Monitoring provedbe Akcionog plana za reformu javne uprave pokazuje da je u 2023. godini ukupno provedeno **15,79%** aktivnosti, što je za **1,48%** više u odnosu na izmjereni napredak na polugodištu 2023. godine, te za **1,79%** više u odnosu na izmjereni napredak na kraju 2022. godine.

Riječ je o relativnom napretku proračunatom na bazi prosjeka ostvarenog napretka administrativnih nivoa. U 2023. godini postotak aktivnosti koje nisu provedene iznosi **77,88%** što je za **2%** manje nego na kraju 2022. godine i za **2,42%** manje nego na kraju polugodišta 2023. godine. Postotak djelimično provedenih aktivnosti na kraju 2023. godine iznosi **6,31%**, što je za **0,92%** više u odnosu na prethodni izvještajni period kada je postotak djelimično provedenih aktivnosti iznosio **5,39%**, kako je prikazano na grafikonu:

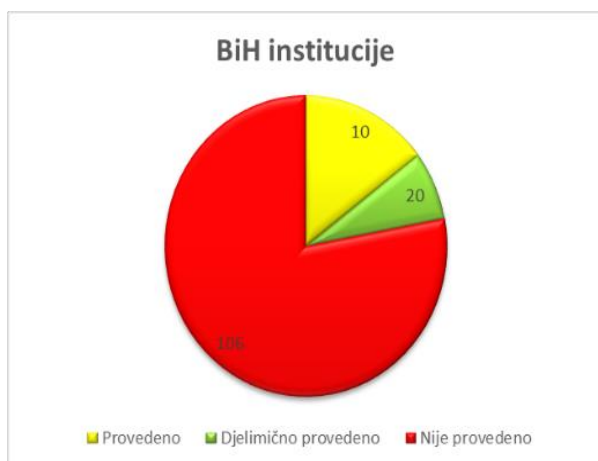
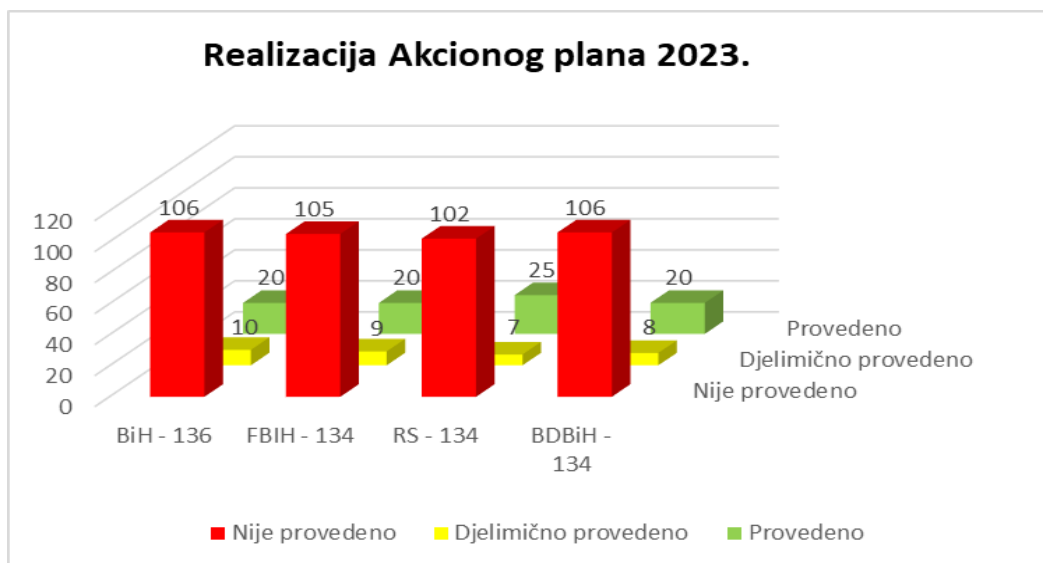

Ukoliko se posmatra ostvareni napredak u odnosu na indikatore za Bosnu i Hercegovinu ukupno, stepen provedbe Akcionog plana je znatno manji, jer, prema metodologiji aktivnost može biti ispunjena (zeleno svjetlo) kada su je svi nivoi ispunili. To znači, u slučaju binarnih indikatora, da ukoliko su, na primjer, tri nivoa realizirali aktivnost i dobili zeleno svjetlo, a četvrti to nije uradio, vrijednost indikatora se računa na temelju najniže vrijednosti i semafor za aktivnost ostaje crven. Posmatrano na ovaj način, do sada je ukupno ispunjeno **7,35%** aktivnosti, djelimično je ispunjeno **9,55%**, dok je nerealizirano **83,08%**. U odnosu na polugodišnji izvještajni period kada je bilo ispunjeno **6,61%** aktivnosti to predstavlja napredak od **0,74%** u odnosu na potpuno realizirane aktivnosti. Za djelimično realizirane aktivnosti ostvareni je napredak od **1,46%** u odnosu na prethodni period kada je djelimično provedeno **8,09%**. Kalkulacija je rađena na 136 aktivnosti (od ukupno 140 aktivnosti iz Akcionog plana, s tim da nisu uzete u obzir ispunjene 4 aktivnosti iz oblasti Upravljanja javnim finansijama za koje je zadužen po jedan nivo vlasti).

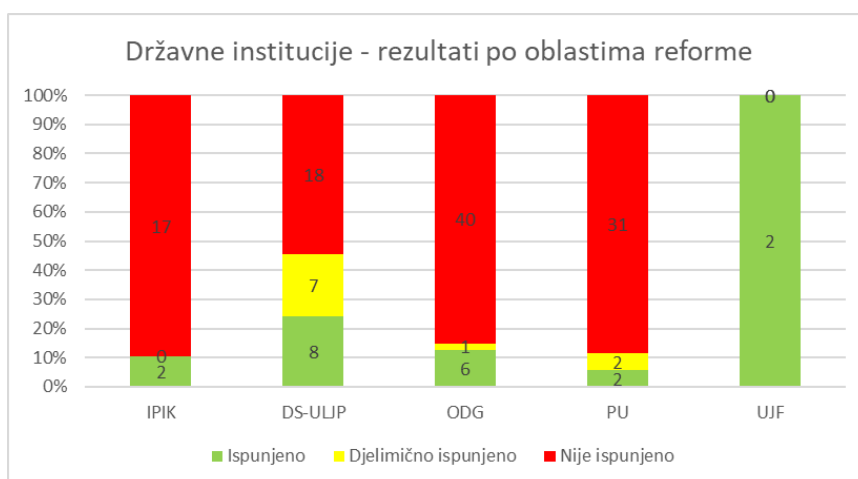
Napredak u provedbi aktivnosti po nivoima administracije

Posmatrano koliko je aktivnosti završeno po nivoima administracije, vidljivo je da su najveći ukupan napredak ostvarile institucije Republike Srpske koje su provele do sada **19%** ili 25 aktivnosti iz Akcionog plana. Slijede institucije Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i Brčko distrikta BiH sa po **15%** ili 20 u cjelosti provedenih aktivnosti. Najviše djelimično provedenih aktivnosti u 2023. godini zabilježile su

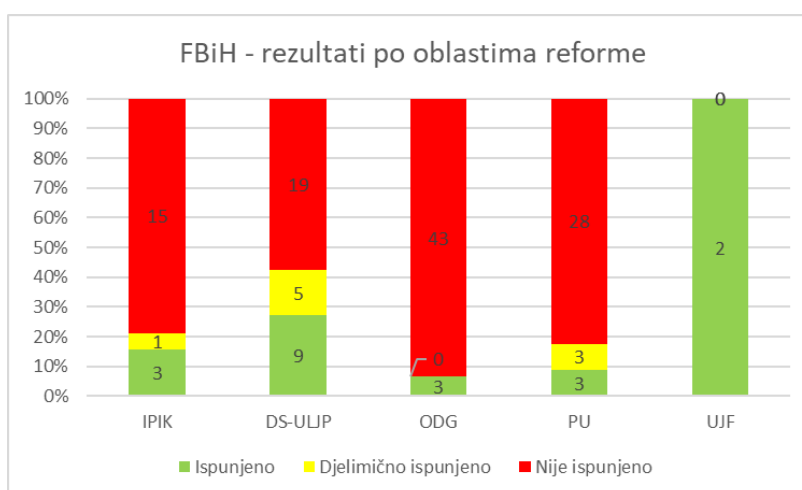
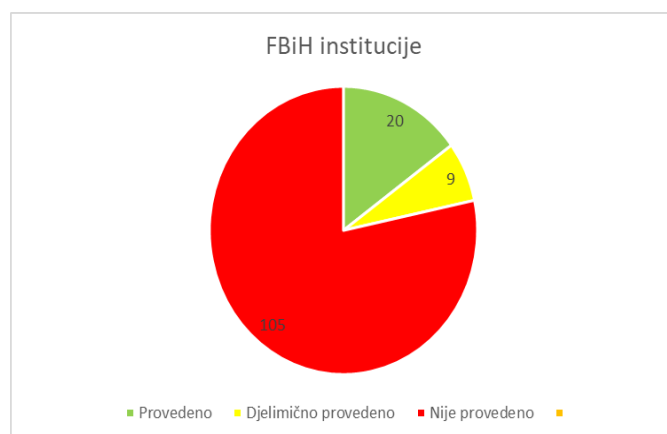
institucije BiH (10) i FBiH (9) sa **7%**. Slijede institucije Brčko distrikta BiH sa **6%** ili 8 aktivnosti, dok najmanje djelimično ostvarenih aktivnosti bilježe institucije Republike Srpske – **5%** (7). Najviše neispunjenih aktivnosti, njih 106 ostalo je na nivou institucija BiH i BD BiH. Na grafikonu je dat pregled semafora izmjeren na kraju 2023. godine (aktivnosti prikazane u realnim brojevima).

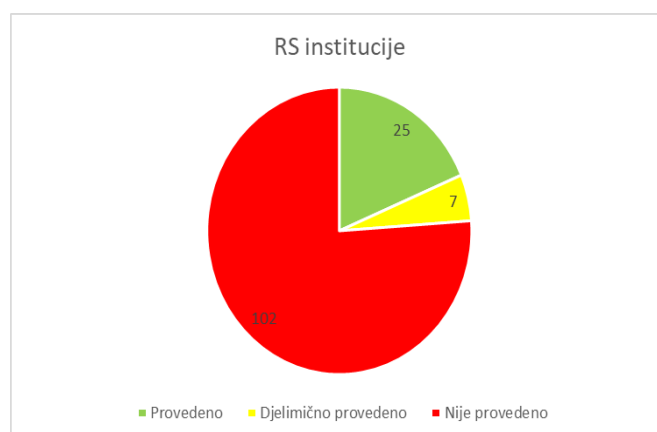
Posmatrano po nivoima administracije, državne institucije provele su u cjelosti 20 ili **15%** od ukupno 136 aktivnosti iz Akcionog plana, a djelimično su provele 10 ili **7%** aktivnosti, dok je **78%** ostalo neispunjeno (106 aktivnosti). Posmatrano po oblastima reforme, najveći rezultat ostvaren je od početka provedbe Akcionog plana u oblasti Upravljanja javnim finansijama (**100%**), no taj je rezultat postignut na kraju 2022. godine. Značajan rezultat ostvaren je i u oblasti Državna služba i upravljanje ljudskim potencijalima, gdje je ukupno provedeno 8 aktivnosti ili **24%**. Ukupni podaci za državne institucije i podaci o rezultatu državnih institucija na kraju 2023. po oblastima prikazani su na grafikonu ispod:

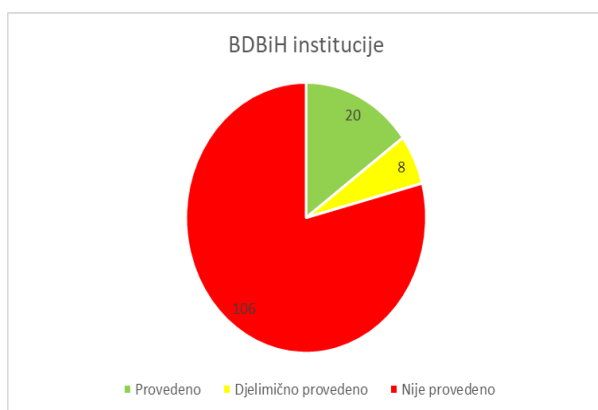
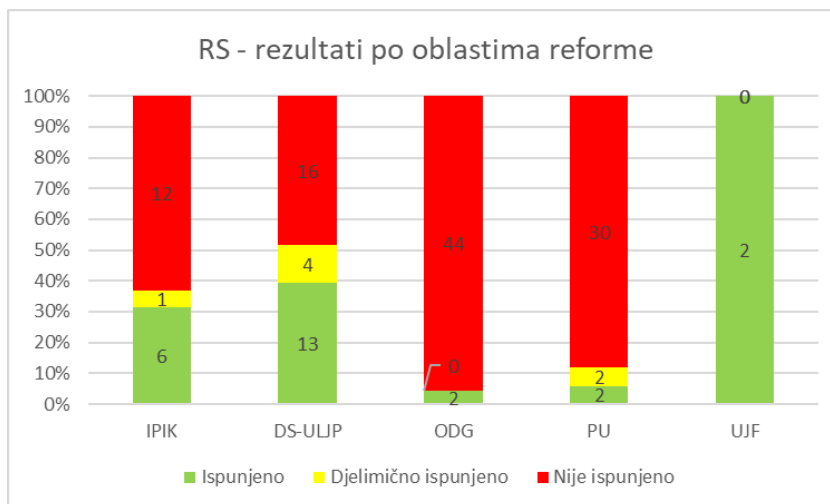

Institucije Federacije BiH, od ukupno 134 aktivnosti, u cjelosti su provele 20 ili **15%** aktivnosti iz Akcionog plana, što je za **1%** više nego u prethodnom izvještajnom periodu. FBiH djelimično je provela 9 aktivnosti ili **7%**, dok je ostalo neispunjeno 105 ili **78%** aktivnosti iz Akcionog plana. Najveći rezultat (100%) ostvaren je na kraju 2022. godine u oblasti Upravljanja javnim finansijama, a slijedi oblast Državna služba i upravljanje ljudskim resursima gdje je provedeno **27%** aktivnosti. Ukupni podaci za institucije FBiH i podaci po oblastima prikazani su na grafikonu ispod.

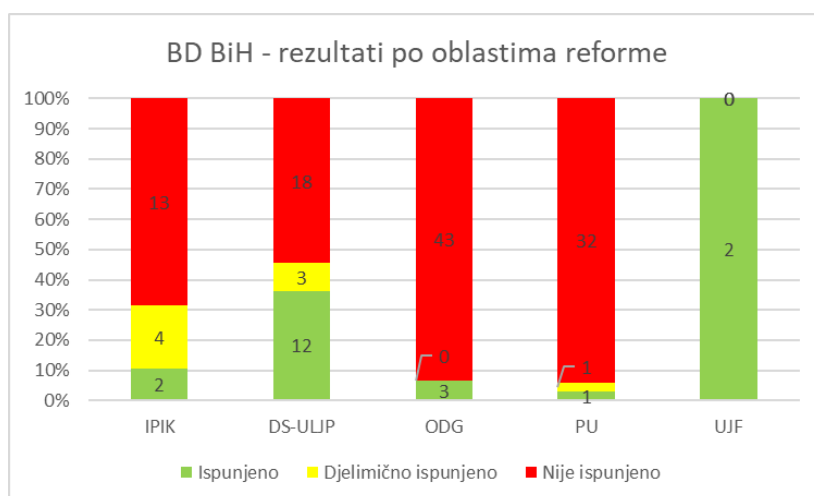

Institucije Republike Srpske provele su u cjelosti 25 aktivnosti ili **19%**, što je povećanje za **3%** u odnosu na prethodni izvještajni period. Djelimično je provedeno 7 aktivnosti ili **5%**, a neprovedene su 102 aktivnosti ili **76%**. Najveći rezultat (100%) koji je ostvaren u prethodnom periodu je u oblasti Upravljanja javnim finansijama, slijedi oblast Državna služba i upravljanje ljudskim resursima gdje je ostvareno **39%** aktivnosti, a najmanji napredak ostvaren je u oblasti Odgovornosti gdje je ostvareno **4%** aktivnosti. Ukupni podaci za RS institucije i podaci po oblastima prikazani su na grafikonu ispod.

Institucije Brčko distrikta BiH ukupno su provele 20 aktivnosti ili **15%**, što je za **1%** više u odnosu na prethodni izvještajni period. Djelimično je provedeno 8 ili **6%** aktivnosti, dok je ostalo neispunjeno 106 ili **79%** aktivnosti. Kao i na ostalim nivoima, najveći rezultat od **100%** ostvaren je na kraju 2022. godine u oblasti Upravljanja javnim finansijama. Slijedi oblast Državna služba i upravljanje ljudskim potencijalima gdje je ostvareno **36%** aktivnosti, dok je najmanji rezultat od **3%** ostvaren u oblasti Pružanja usluga. Ukupni podaci za BD institucije i podaci po oblastima prikazani su na grafikonima.

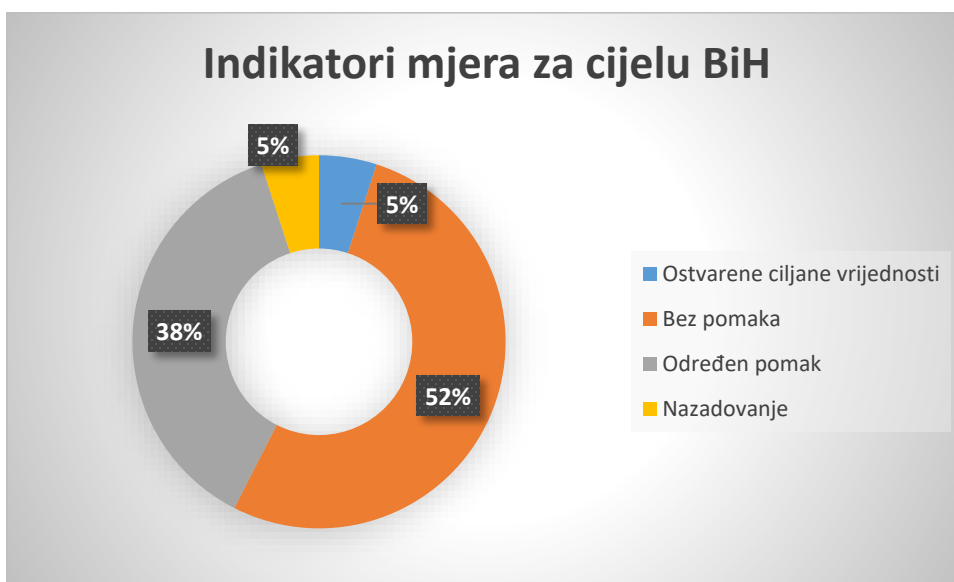

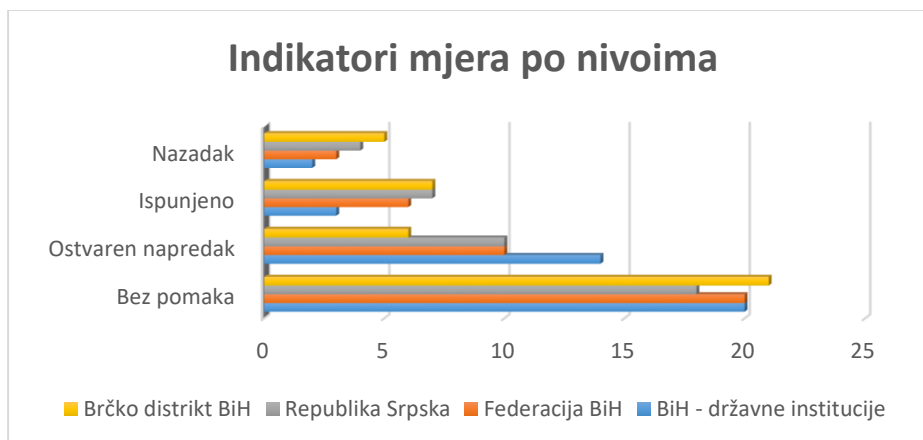
Napredak u provedbi mjera Akcionog plana

Strateški okvir sadrži ukupno 17 mjera koje su raspoređene u četiri reformske oblasti (uz izuzetak oblasti Upravljanja javnim finansijama koja nema definisane mjere) i koje se mjere pomoću 39 indikatora. Na kraju 2023. godine ni jedna mjera nije u cijelosti ispunjena. Dijelom je to i rezultat činjenice da značajan broj indikatora na kraju 2023. godine nije izmjereno, jer se radi o SIGMA indikatorima, čije mjerenje vrši SIGMA. Za ove indikatore korišteno je mjerenje koje je izvršila SIGMA (izvještaj iz 2022. godine za Bosnu i Hercegovinu).

Ukupno gledajući, ciljana vrijednost indikatora je ostvarena u dva slučaja u oblasti Državna služba i upravljanje ljudskim potencijalima, ali, uzimajući u obzir da se mjera mjeri pomoću više indikatora, unatoč ispunjenosti ovih indikatora, mjera i dalje nije ispunjena. U oblasti Odgovornost u dva slučaja zabilježen je nazadak tj. izmjerena trenutna vrijednost je manja od početne vrijednosti. Određeni pomak napravljen je za 15 indikatora čije su vrijednosti na kraju 2023. godine iznad početne vrijednosti, dok za 21 indikator nije zabilježena nikakva promjena.

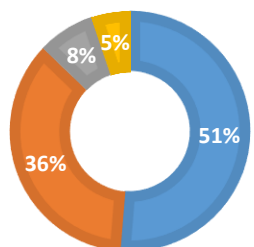

Ispunjenje mjera po upravnim nivoima dato je na grafikonima u nastavku:

BIH - DRŽAVNE INSTITUCIJE

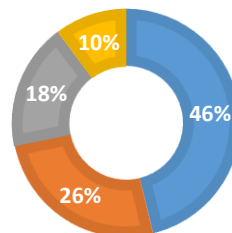
■ Bez pomaka   ■ Ostvaren napredak
■ Ispunjeno   ■ Nazadak

Na nivou državnih institucija dostignuta je ciljana vrijednost za 3 indikatora (8%), napredak je ostvaren kod 14 indikatora (36%), dok je 20 indikatora bez pomaka (51%). U dva slučaja (5%) zabilježen je nazadak tj, izmjerena trenuna vrijednost je manja od početne vrijednosti.

REPUBLIKA SRPSKA

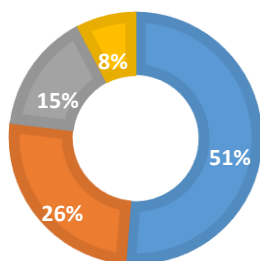
■ Bez pomaka   ■ Ostvaren napredak
■ Ispunjeno

Na nivou institucija Republike Srpske ciljana vrijednost je dostignuta za 7 indikatora (18%), napredak je ostvaren kod 10 indikatora (26%), dok je 18 indikatora bez pomaka (46%). U četiri slučaja (10%) zabilježen je nazadak tj, izmjerena trenuna vrijednost je manja od početne vrijednosti.

FEDERACIJA BIH

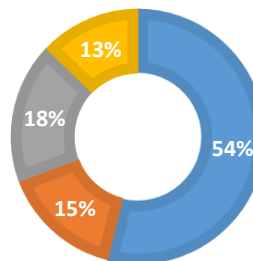
■ Bez pomaka   ■ Ostvaren napredak
■ Ispunjeno   ■ Nazadak

Na nivou institucija FBiH ciljana vrijednost je dostignuta za 6 indikatora (15%), napredak je ostvaren kod 10 indikatora (26%), dok je 20 indikatora bez pomaka (51%). U tri slučaja (8%) zabilježen je nazadak tj, izmjerena trenuna vrijednost je manja od početne vrijednosti.

BRČKO DISTRIKT BIH

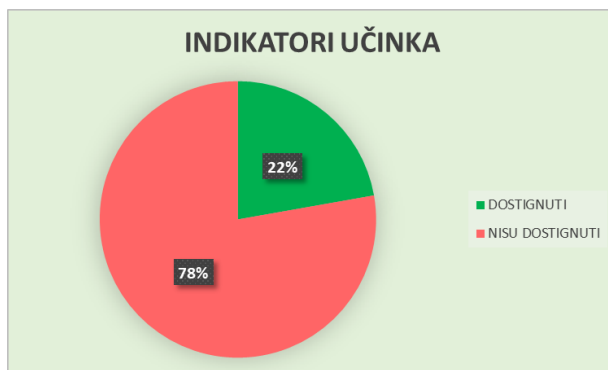
■ Bez pomaka   ■ Ostvaren napredak
■ Ispunjeno   ■ Nazadak

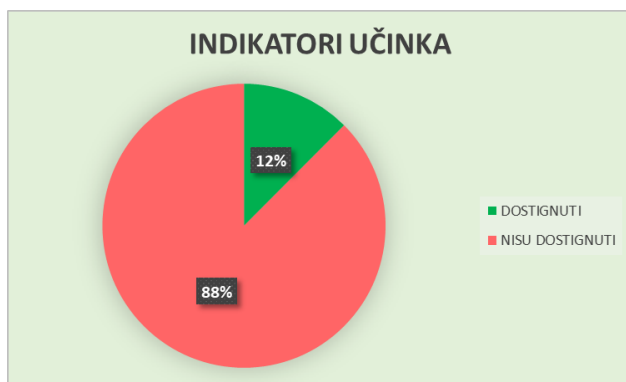
Na nivou institucija BDBiH ciljana vrijednost je dostignuta za 7 indikatora (18%), napredak je ostvaren kod 6 indikatora (15%), dok je 21 indikator bez pomaka (54%). U pet slučajeva (13%) zabilježen je nazadak tj, izmjerena trenuna vrijednost je manja od početne vrijednosti.

Ostvareni učinak na kraju 2023.

Iako se učinak reformi na društvo očekuje tek nakon provedbe Akcionog plana, Ured koordinatora prati vrijednosti indikatora učinka, koji su preuzeti od SIGMA, Svjetske banke ili Balkan Barometra. PAR Sstrateški okvir sadrži ukupno 9 indikatora učinka u pet oblasti reforme, od kojih su za dva dosegnute ciljane vrijednosti (22%), dok za preostalih sedam nisu (78%). Većina indikatora pokazuje negativan trend u odnosu na vrijednosti koje su izmjerene u trenutku pripreme PAR Strateškog okvira.

U oblasti Upravljanja javnim finansijama naknadno je utvrđeno sedam indikatora. Ukoliko se indikatori iz PAR Strateškog okvira dodaju i ovi indikatori, onda je ukupan broj indikatora učinka 16, od kojih su i dalje dosegnute ciljane (planirane) vrijednosti za dva indikatora (12%), dok za ostalih 14 (88%) ciljane vrijednosti još nisu dosegnute.

Primjeri uspjeha

Pod RIA lupom i podzakonski akti

Sistem procjene uticaja propisa (RIA) unaprijeđen je u *Republici Srpskoj* tokom 2023. usvajanjem nove oduke kojom je proširen obim akata za koje postoji obaveza provedbe procjene

uticaja (uključuje i podzakonske akte). Odlukom je definisana procjena uticaja propisa koji se usklađuju sa pravnom tekovinom Evropske unije, te uvedene odredbe koje predviđaju obavezu provedbe analize troškova i koristi, uvođenja modela standardnih troškova i ex post analize. Time je uspostavljen kontrolni mehanizam za nove formalnosti (za građane i preduzeća) koje se uvode podzakonskim aktima. Uz zakone (za 32 zakona pripremljena je RIA) i podzakonske akte koje usvaja Vlada, u 2023. provdena je RIA i za podzakonske akte koje donose rukovodioci institucija - ukupno 12 procjena za isto toliko podzakonskih akata.

Transparentnije javne konsultacije – odgovornija uprava

Proces javnih konsultacija u 2023. godini unaprijeđen je na državnom nivou u 2023. godini. *Bosna i Hercegovina* izmjenom Pravila za konsultacije u izradi javnih propisa je, između ostalog, obavezu da institucije nakon završetka javnih konsultacija na web aplikaciji *eKonsultacije* <https://ekonsultacije.gov.ba/> objave izvještaj o provedenim konsultacijama i konačan tekst nacrtu odnosno prijedloga propisa ili drugog akta. Na ovaj način je ispunjen kriterijum iz SIGMA metodologije kojim se ocjenjuje postojanje obaveze da izvještaj o ishodu javnih konsultacija bude dostupan javnosti.

e-prvačići u Republici Srpskoj

U Republici Srpskoj omogućen je e-upis učenika u prvi razred osnovne škole. Uz saglasnost roditelja, Ministarstvom prosvjete i kulture je pribavilo podatke potrebne za upis djece u školu,

čime je prevaziđena potreba da roditelji školama dostavljaju štampane izvode iz matičnih knjiga. Ovo je omogućeno u saradnji sa Ministarstvom uprave i lokalne samouprave Republike Srpske, a efekti uspostavljanja veze prosvjetara sa registrima matičnih knjiga su vidljivi u prvoj godini korištenja, u kojoj je realizovano ukupno 9.444 zahtjeva za upis djece u škole. U 2023. osigurano je i da u postupcima za ostvarivanje prava i kontrole korisnika prava iz dječije zaštite, Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske, može elektronskim putem pribaviti podatke sadržane u izvodima iz matičnih knjiga rođenih, vjenčanih, umrlih i državljana, što će omogućiti lakše ostvarivanje prava iz Zakona o dječijoj zaštiti.

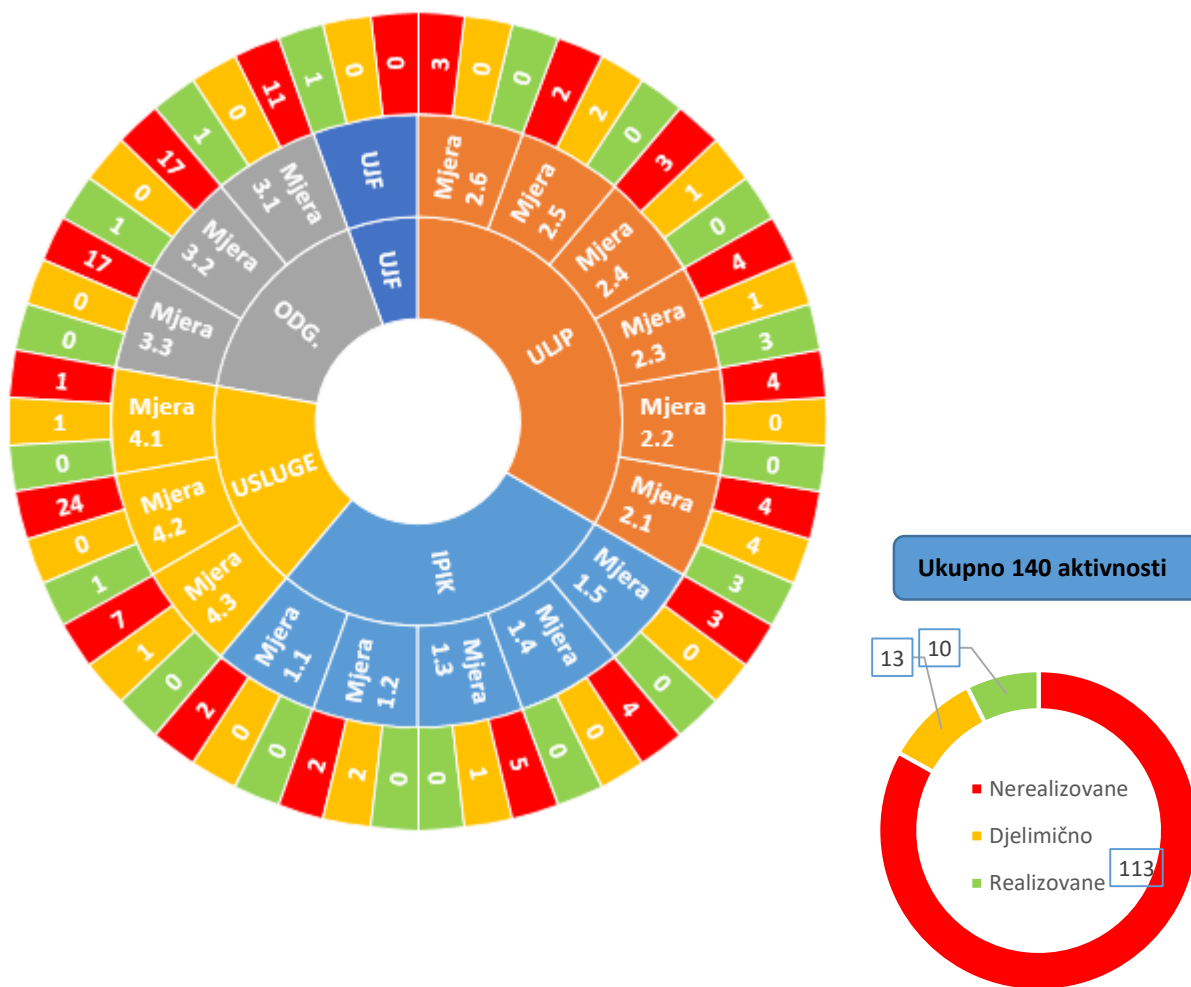
Komunikacijske aktivnosti

Komunikacijske aktivnosti u izvještajnom periodu su bile usmjerene na prezentacije aktivnosti u oblasti reforme javne uprave, a naročito u pogledu postignutih rezultata u oblasti Odgovornost, Pružanje usluga, Državna služba i upravljanje ljudskim potencijalima i Izrada politika i koordinacija. Koristeći različite komunikacijske alate (elektronski bilten, web stranica, nalozi na društvenim mrežama Facebook i Twitter) i kanale (pres konferencije, intervjui, saopćenja, vijesti) Ured koordinatora za reformu javne uprave je promovisao aktivnosti na unapređenju pružanja usluga (projekat e-bebe), upravljanja kvalitetom u javnom sektoru (CAF) te unapređenje proaktivne transparentnosti u institucijama Bosne i Hercegovine. Prema javnosti komunicirane su i aktivnosti u vezi s: usvajanjem Zajedničke platforme o provedbi reforme javne uprave u BiH, održavanjem dijaloga na tehničkom i političkom nivou Specijalne grupe za reformu javne uprave između, organizacijom sastanaka sa SIGMA, te održavanjem konferencija civilnog društva na kojima su predstavnici PARCO sudjelovali ili bili suorganizatori (poput Konferencije pod nazivom “Dvije decenije reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini – (ne)naučene lekcije”. PARCO je kroz komunikacijske aktivnosti dao doprinos i povećanju vidljivosti aktivnosti iz Akcionog plana Vijeća ministara BiH za implementaciju globalne Inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast.

U nastavku je dat pregled ukupnog napretka u odnosu na 6 strateških stubova reforme na kraju 2023. godine, a potom i napredak po oblastima reforme.

Finansiranje reforme

Za potrebe provedbe Strateškog okvira i Akcionog plana za reformu javne uprave izvršena je procjena troškova koštanja. Ukupni troškovi su procijenjeni na 61,66 mil. KM. Uzmajući u obzir da je dosadašnja implementacija bila finansijski uglavnom podržana novcem donatora, trenutno nije moguće dati kredibilan podatak o tome koliko su iznosili ovi troškovi. U narednom periodu, u toku revidiranja Akcionog plana, biće sačinjena nova procjena koštanja njegove implementacije, kada će se nastojati što preciznije odrediti izvori finansiranja kako bi za naredne izvještaje mogli pratiti troškove realizacije aktivnosti.

2.1. IZRADA POLITIKA I KOORDINACIJA

Izrada politika i koordinacija su među ključnim funkcijama javne uprave kojim se osigurava odgovorno i efektivno upravljanje javnim poslovima. Upravljanje javnim poslovima vrši se kroz sistem razvoja i provođenja politika koji treba osigurati informirano, inkluzivno i transparentno donošenje odluka u najboljem interesu građana i ukupnog ekonomskog i socijalnog razvoja.

Specifični cilj: Jačanje koherentnosti, participatornosti, efikasnosti, kontrole i transparentnosti u sistemu upravljanja razvojem i procesu donošenja odluka u javnoj upravi

Za mjerenje ostvarenja ovog cilja, Strateškim okvirom za reformu javne uprave predviđena je upotreba tri indikatora, od čega su dva indikatora Svjetske banke i jedan indikator Vijeća za regionalnu saradnju (Balkan barometar)⁹. Izmjerene vrijednosti ovih indikatora u posljednjim godinama pokazuju opadajuće trendove, što je u potpunoj suprotnosti za željenim i planiranim u ovoj oblasti.

Indikator: Djelotvornost vlasti (Percentilni rang)

„Djelotvornost ili efektivnost vlasti“ je indikator Svjetske banke i obuhvata percepcije kvaliteta javnih usluga, kvaliteta državne službe i stepena njene nezavisnosti od političkih pritisaka, kvaliteta formulacije i provođenja politike i kredibiliteta vladine posvećenosti takvoj politici.

Vrijednost indikatora se kreće na skali od 0-100 i prikazuje rang zemlje među svim zemljama u svijetu za koje se vrši mjerenje, gdje 0 odgovara najlošijem rangu, a 100 najboljem rangu.

Vrijednost indikatora:

PV (2016)

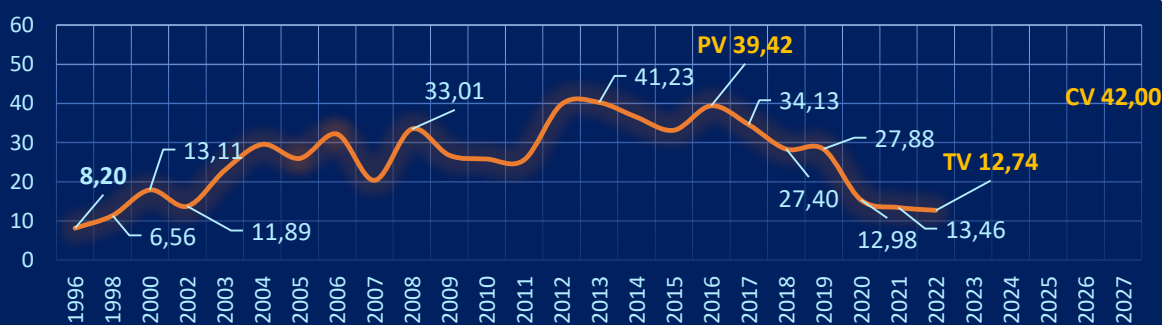
TV (2022)

CV (2027)

39,62

12,74

42,00

⁹ Nisu dostupni podaci za vrijednosti indikatora Svjetske banke i Balkan barometra za 2023.godinu

Indikator: Regulatorni kvalitet (Percentilni rang)

„Regulatorni kvalitet“ je indikator Svjetske banke i obuhvata percepcije sposobnosti vlasti da formuliše i provodi zdrave politike i propise koji dopuštaju i promovišu razvoj privatnog sektora. Vrijednost indikatora se kreće na skali od 0-100 i prikazuje rang zemlje među svim zemljama u svijetu za koje se vrši mjerenje, gdje 0 odgovara najlošijem rangu, a 100 najboljem rangu.

Vrijednost indikatora:

PV (2016)

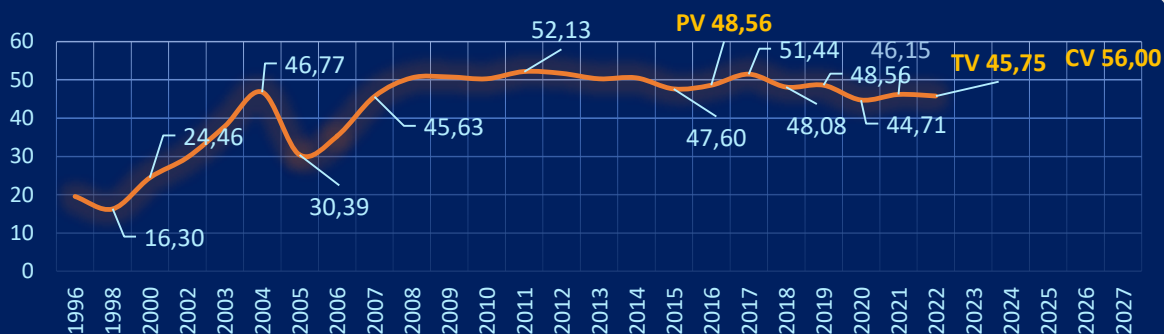
48,56

TV (2022)

45,75

CV (2027)

56,00

Indikator: Informacije o zakonima i propisima

Indikator pokazuje procenat kompanija koji smatra da su im dostupne informacije o zakonima i propisima koje se nalaze pod kontrolom vlasti i koje mogu imati uticaja na njihovo poslovanje.

Mjerenje vrši Vijeće za regionalnu saradnju (Regional Cooperation Council) na bazi posebno napravljenih upitnika, te podatke prikuplja na bazi CAPI (Computer-Assisted Personal Interviewing), te dodatno, kroz intervju, na utvrđenom uzorku. U okviru mjerenja se posmatra percepcija kompanija u pogledu dostupnosti relevantnih informacija o zakonima i propisima koji utiču na kompanije.

Vrijednost indikatora:

PV (2017)

43%

TV (2022)

43%

CV (2027)

60%

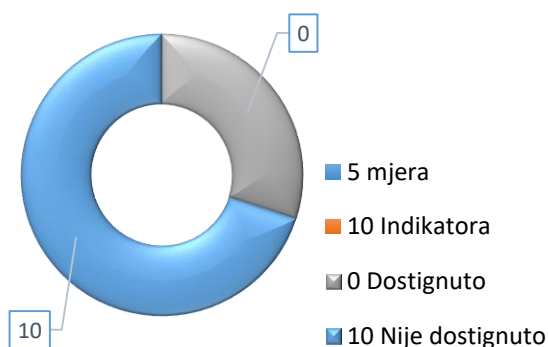

Reforme usmjerene na dostizanje specifičnog cilja u ovoj reformskoj oblasti nisu u potpunosti provedene. Napredak u dostizanju specifičnog cilja nije moguće ocijeniti sa aspekta ispunjenosti indikatora zbog nedostatka podataka o vrijednosti indikatora Svjetske banke i Balkan barometra za izvještajni period, te izostanka SIGMA-ne procjene stanja i mjerenja za 2022. i 2023. godinu.

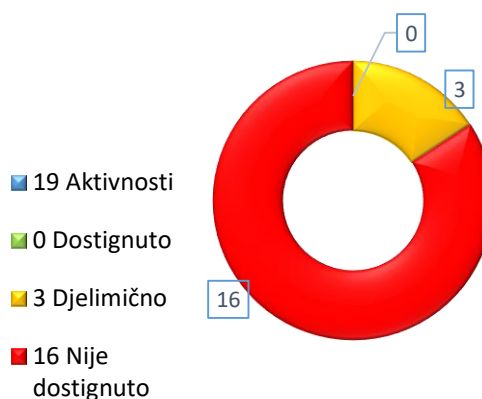
Uzimajući u obzir realizovane aktivnosti u izvještajnom periodu, određeni napredak je ostvaren u ovoj reformskoj oblasti.

Najvažnija postignuća, koja su doprinijela ostvarenju ovog napretka, su vezana za unaprjeđenje i pojednostavljenje pravnog okvira za godišnje planiranje, praćenje i izvještavanje u institucijama BiH, unaprjeđenje pravnog okvira koji reguliše oblast javnih konsultacija i učešća javnosti na nivou institucija Bosne i Hercegovine, unaprjeđenje sistema kreiranja politika zasnovanih na dokazima u Republici Srpskoj.

Realizovane mjere

Realizovane aktivnosti

Reforma u ovoj oblasti planirana je kroz pet reformskih mjera i 19 aktivnosti. Nijedna reformska mjera nije u potpunosti ispunjena. Na nivou Bosne i Hercegovine za 16 aktivnosti nisu dostignute ciljane vrijednosti, dok su za 3 aktivnosti djelimično dostignute ciljane vrijednosti. Na nivou institucija Bosne i Hercegovine za 17 aktivnosti nisu dostignute ciljane vrijednosti, dok su za 2 aktivnosti dostignute ciljane vrijednosti. U Federaciji BiH za 15 aktivnosti nisu dostignute ciljane vrijednosti, za 1 aktivnost su djelimično dostignute ciljane vrijednosti, dok su za 3 aktivnosti dostignute ciljane vrijednosti. U Republici Srpskoj za 12 aktivnosti nisu dostignute ciljane vrijednosti, za 1 aktivnost su djelimično dostignute ciljane vrijednosti, dok su za 6 aktivnosti dostignute ciljane vrijednosti. U Brčko distriktu BiH za 13 aktivnosti nisu dostignute ciljane vrijednosti, za 4 aktivnosti su djelimično dostignute ciljane vrijednosti, dok su za 2 aktivnosti dostignute ciljane vrijednosti.

	Inst. BiH	FBiH	RS	BD
Ciljane vrijednosti nisu dostignute	17	15	12	13
Ciljane vrijednosti su djelimično dostignute	0	1	1	4
Ciljane vrijednosti su dostignute	2	3	6	2
<i>Ukupan broj aktivnosti:</i>	<i>19</i>	<i>19</i>	<i>19</i>	<i>19</i>

Mjera 1: Jačanje kapaciteta donosilaca odluka na upravnim nivoima u Bosni i Hercegovini za razvoj kompetentnog i konzistentnog sistema donošenja odluka na svim upravnim nivoima

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Broj upravnih nivoa koji su uspostavili pravni i institucionalni okvir za koordinaciju sadržaja prijedloga politika koje se upućuju na usvajanje donosiocima odluka	0/1	0/1	0/1	0/1	0/4
PV: 0/4 - CV: 4/4	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Dosljednost centara vlade u postavljanju i provođenju procedura (SIGMA)¹⁰	2/4	3/4	1/4	3/4	2/4
PV: 1/4 - CV: 4/4	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Nije ostvaren napredak u dostizanju ciljanih vrijednosti indikatora. Aktivnosti na uspostavljanju funkcije koordinacije sadržaja prijedloga politika koje se dostavljaju donosiocima odluka na usvajanje su vezane za projekat EU4PAR (EU podrška reformi javne uprave) koji je zvanično započeo svoje aktivnosti 09.10.2023. godine. Projekat je finansiran iz sredstava IPA 2019 i trajaće 30 mjeseci. Dugotrajne IPA procedure koje se odnose na pripremu i odobravanje ovog projekta, uključujući i odobravanje finansijskih sredstava, te provođenje javne nabavke su uticale na početak realizacije ovih aktivnosti. U toku je procedura odobravanja Početnog izvještaja projekta EU4PAR (EU podrška reformi javne uprave).

Ključni izazov su dugotrajne IPA procedure koje se odnose na pripremu i odobravanje projekata, uključujući i odobravanje finansijskih sredstava, te provođenje javne nabavke su uticale na početak realizacije aktivnosti ne samo u okviru ove mjere, nego u ovoj oblasti generalno.

¹⁰ SIGMA nije radila procjenu stanja i mjerenje za 2022. i 2023. godinu, pa su podaci o vrijednosti indikatora preuzeti iz SIGMA monitoring izvještaja za BiH iz 2021. godine

Mjera 2: Unaprjeđenje sistema strateškog, srednjoročnog i godišnjeg planiranja u Bosni i Hercegovini na svakom upravnom nivou kroz međuinstitucionalnu saradnju i usaglašenost s procesom budžetiranja i dostupnim javnim finansijskim resursima te zahtjevima evropskih integracija, uvažavajući ustavno-pravno ustrojstvo Bosne i Hercegovine

Indikatori	Vrijednosti indikatora ¹¹				
Adekvatnost pravnog okvira za planiranje politika na svakom upravnom nivou (SIGMA)	4/7	7/7	6/7	7/7	6/7
PV: 3/7 – CV: 7/7	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Pravni okvir na svakom upravnom nivou omogućava dobro praćenje i izvještavanje (SIGMA)	3/8	4/8	5/8	4/8	4/8
PV: 3/8 – CV: 8/8	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Nije ostvaren napredak u dostizanju ciljanih vrijednosti indikatora. Međutim, na nivou institucija Bosne i Hercegovine su preduzeti određeni koraci na unaprjeđenju sistema srednjoročnog i godišnjeg planiranja, praćenja i izvještavanja. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je donijelo Uputstvo o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine¹². Time je pojednostavljen i unaprijeđen pravni okvir za godišnje planiranje politika u institucijama Bosne i Hercegovine koji će omogućiti dobro praćenje i godišnje izvještavanje o provedbi planiranih aktivnosti u institucijama Bosne i Hercegovine. Nakon što je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo navedeno Uputstvo, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je provelo dvije jednodnevne obuke za sva ministarstva i upravne organizacije Bosne i Hercegovine. Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine je u saradnji sa Direkcijom za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine pripremio nacrt izmjenjene Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine. Izmjene su u određenoj mjeri usaglašene sa preporukama Izvještaja o Evaluaciji procesa srednjoročnog planiranja i Srednjoročnog programa rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine koju je usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine. Zbog nedovoljne podrške donosilaca odluka na nivou institucija Bosne i Hercegovine, nije uspostavljen sistem dugoročnog/sektorskog planiranja, praćenja i izvještavanja.

U Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine su ranije unaprijeđeni pravni okviri za strateško, srednjoročno i godišnje planiranje, praćenje i izvještavanje, te unaprijeđeni kapaciteti institucija za implementaciju novih sistema za planiranje, praćenje i izvještavanje. U Republici Srpskoj su nastavljene aktivnosti na jačanju kapaciteta institucija. U prvoj polovini 2023. godine uz podršku UNDP-a obezbjeđena je mentoring podrška svim ministarstvima u izradi njihovih Srednjoročnih planova rada u skladu sa novim normativnim okvirom. Mentoring je podrazumijevao angažovanje 4 konsultanta - stručnjaka za oblast strateškog planiranja koji su radili sa po 4 ministarstva na način da su na početku održane radionice u vezi sa novim normativnim okvirom za srednjoročno i godišnje planiranje, a nakon toga je nastavljen rad u ministarstvima na konkretnom dokumentu - Srednjoročnim planovima rada za period 2024-2026 godina. Generalni sekretarijat Vlade, kao institucija zadužena za kontrolu kvaliteta ovih dokumenata i davanje mišljenja, je utvrdio da su ovi srednjoročni planovi rada dosta kvalitetniji i sveobuhvatniji u odnosu na prethodne i da je očigledan

¹¹ SIGMA nije radila procjenu stanja i mjerenje za 2022. i 2023. godinu, pa su podaci o vrijednosti indikatora preuzeti iz SIGMA monitoring izvještaja za BiH iz 2021. godine

¹² „Službeni glasnik BiH“, broj 48/23

napredak ministarstava kada je u pitanju izrada ovih dokumenata. Početne radionice - obuke su prošla po 4 državna službenika iz svakog ministarstva, ukupno oko 64 državna službenika.

Ključni izazovi i rizici su nedovoljna podrška donosilaca odluka za uspostavljanje sistema dugoročnog/sektorskog planiranja, praćenja i izvještavanja na nivou institucija BiH,; te nekoordinisano uspostavljanje/unapređenje pravnog okvira za strateško, srednjoročno i godišnje planiranje, praćenje i izvještavanje na nivou institucija Bosne i Hercegovine.

Mjera 3: Jačanje sistema donošenja odluka na osnovu dokaza i jačanje analitičkih kapaciteta na svim upravnim nivoima kroz poboljšanu primjenu analitičkih alata za odlučivanje na osnovu argumenata i dokaza

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Procenat nacрта zakona, podzakonskih akata, javnih politika i propisa koji su prošli analizu procjene uticaja propisa	0%	0%	77%	0%	0%
PV: N/A – CV: 50%	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Upotreba procjena regulatornog uticaja – SIGMA¹³	1/3	1/3	1/3	1/3	1/3
PV: 0/3 – CV: 2/3	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

U Republici Srpskoj je ostvaren značajan napredak u dostizanju ciljane vrijednosti indikatora kojim se mjeri obim primjene procjene uticaja propisa u procesu razvoja politika. Vrijednost ovog indikatora nije mogla biti utvrđena za nivo institucija Bosne i Hercegovine, Federaciju Bosne i Hercegovine i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, jer potrebni podaci, prema metodologiji iz pasoša indikatora, nisu dostavljeni za izvještajni period. Iz tog razloga je, u izvještaju, kao trenutna vrijednost ovog indikatora navedena nula za ove upravne nivoe. Vrijednost indikatora za cijelu Bosnu i Hercegovinu će se moći izračunati kada budu dostupni podaci za svaki upravni nivo.

U Republici Srpskoj je unaprjeđen sistem kreiranja politika zasnovanih na dokazima. Novom Odlukom o procjeni uticaja propisa¹⁴ propisana je obaveza provođenja procjene uticaja i na podzakonske akte kojima se razrađuju formalnosti (dozvole, potvrde, rješenja). Definisane su i odredbe koje se odnose na procjenu uticaja propisa koji se usklađuju sa pravnom tekovinom Evropske unije, kao i predviđanje obaveze sprovođenja analize troškova i koristi, uvođenja modela standardnih troškova, te ex post analize. Na taj način je uspostavljen i kontrolni mehanizam za nove formalnosti koje se uvode i podzakonskim aktima i jedan je od koraka koji je usvojen nakon sprovođenja projekta Optimizacije administrativnih procedura. Kapaciteti državnih službenika za provođenje procjene uticaja propisa su unaprjeđeni. Realizovane su planirane obuke za državne službenike (obrađivače propisa) i državne službenike koji rade u kontrolnom organu (Ministarstvu privrede i preduzetništva). Dodatno, u praksi se pruža pomoć obrađivačima propisa od strane kontrolnog organa u sprovođenju metodologije, na konkretnim propisima. U izvještajnom periodu, na sve zakone, sem na zakone po hitnom postupku, je izrađena procjena uticaja propisa (RIA) i dato mišljenje kontrolnog organa o RIA. Ukupno je razmatrano 32 zakona i za sve je izrađena RIA i data mišljenja kontrolnog organa. Do datuma izvještavanja 13 zakona je razmatrano po hitnom postupku (neki od njih u vezi sa tehničkim usklađivanjima). Od

¹³ SIGMA nije radila procjenu stanja i mjerenje za 2022. i 2023. godinu, pa su podaci o vrijednosti indikatora preuzeti iz SIGMA monitoring izvještaja za BiH iz 2021. godine

¹⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 8/23

početka 2023. godine na pravilnike i uredbe kojima se razrađuju formalnosti je takođe obavezna RIA. Kako se pojedini podzakonski akti ove vrste usvajaju direktno od strane republičkih organa uprave (bez upućivanja na Vladu Republike Srpske), a u cilju kontrolnog mehanizma, uspostavljena je saradnja Ministarstva privrede i preduzetništva (kao kontrolnog organa) i Sekretarijata za zakonodavstvo koji je obavezni organ u postupku usvajanja podzakonskih akata od sredine 2023. godine. Od tog momenta na sve podzakonske akte ove vrste je rađena RIA i dato mišljenje kontrolnog organa (ukupno 12 podzakonskih akata ove vrste).

Kapaciteti državnih službenika za provođenje procjene uticaja propisa na nivou institucija Bosne i Hercegovine, u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine su djelimično unaprjeđeni. U izvještajnom periodu podršku procesu osposobljavanja državnih službenika koji vrše kontrolu provedenog postupka procjene uticaja propisa na svim upravnim nivoima su pružili ReSPA i SIGMA.

Zbog nedostatka ljudskih kapaciteta nije izrađena metodologija, priručnik, smjernice za procjenu uticaja propisa na nivou institucija Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine. Zbog nedostatka finansijskih sredstava nije izrađen informacioni sistem za podršku izradi propisa niti je uspostavljena baza svih pravnih propisa usvojenih od strane organa vlasti na svim upravnim nivoima.

Ključni izazovi su nedostatak ljudskih kapaciteta kako u pogledu broja zaposlenih državnih službenika, tako i u njihovoj obučenosti, vještinama i iskustvu na poslovima izrade i provođenja procjene uticaja propisa, te dostupnost podataka potrebnih za utvrđivanje vrijednosti indikatora kojima se mjere obim primjene procjene uticaja propisa, ali i obim učešća javnosti i stepen međuinstitucionalnih konsultacija u procesu razvoja politika (indikatora za naredne mjere).

Mjera 4: Osiguranje inkluzivnog pristupa i uključenosti javnosti u fazi kreiranja, provođenja i praćenja strateških planova, javnih politika i propisa

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Procenat strateških planova, javnih politika i propisa kod kojih su u postupku javnih konsultacija u potpunosti ispoštovana pravila učešća javnosti	0%	0%	0%	0%	0%
PV: N/A – CV: 50%	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Osiguranje kvaliteta procesa javnih konsultacija – SIGMA¹⁵	0/3	1/3	0/3	0/3	0/3
PV: 0/3 – CV: 3/3	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Nije ostvaren napredak u dostizanju ciljanih vrijednosti indikatora kojim se mjeri obim učešća javnosti u procesu razvoja politika. Vrijednost indikatora nije mogla biti utvrđena, jer potrebni podaci, prema metodologiji iz pasoša indikatora, nisu dostavljeni ni za jedan upravni nivo. Iz tog razloga je, u izvještaju, kao trenutna vrijednost ovog indikatora navedena nula za svaki upravni nivo.

Iako nije bilo promjene vrijednosti indikatora, na nivou institucija Bosne i Hercegovine su preduzeti određeni koraci na unaprjeđenju pravnog okvira koji reguliše oblast javnih konsultacija i učešća

¹⁵ SIGMA nije radila procjenu stanja i mjerenje za 2022. i 2023. godinu, pa su podaci o vrijednosti indikatora preuzeti iz SIGMA monitoring izvještaja za BiH iz 2021. godine

javnosti. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je donijelo Pravila o izmjenama i dopunama Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa¹⁶ radi preciznijeg definisanja pojedinih odredbi te unapređenja provedbe postupka konzultacija sa zainteresovanom javnosti. Pravila za konzultacije su u primjeni od 2017. godine te je praksa ukazala na nužnost izmjena i dopuna, kako bi se omogućila bolja saradnja sa civilnim društvom i nastavilo usklađivanje pravnog i institucionalnog okvira i prakse uključivanja građana i organizacija civilnog društva u postupak oblikovanja javnih politika u Bosni i Hercegovini. Izvršeno je usklađivanje Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa sa izmjenama i dopunama Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine u dijelu procjene utjecaja propisa. Takođe je propisana i obaveza institucijama Bosne i Hercegovine da po okončanju konzultacija na web aplikaciji eKonzultacije objave izvještaj o provedenim konzultacijama i konačan tekst nacrtu odnosno prijedloga propisa ili drugog akta. Na ovaj način je ispunjen kriterijum iz SIGMA metodologije kojim se ocjenjuje postojanje obaveze da izvještaj o ishodu javnih konzultacija bude dostupan javnosti. Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je ranije uspostavilo i unaprijedilo web portal eKonzultacije. Portal je u funkciji, a tokom 2023. godine vršeno je otklanjanje tehničkih nedostataka i analiza rada portala koja će biti sastavni dio Izvještaja o provedbi Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa za 2023. godinu.

U Republici Srpskoj Vlada Republike Srpske je u 2022. godini usvojila Smjernice za konzultacije u izradi propisa i drugih opštih akata¹⁷ čime je ostvaren određen napredak na unapređenju procesa javnih konzultacija u procesu razvoju politika. Smjernice predviđaju praćenje procesa javnih konzultacija u izradi propisa i kroz web aplikaciju e-konzultacije, čime će se dodatno unaprijediti proces konzultacija i njegova kontrola. U toku je proces izbora najboljeg ponuđača za izradu ovog softvera za e-konzultacije. Potpisivanje ugovora i početak aktivnosti na izradi softvera očekuje se početkom 2024. godine.

U Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine nije bilo napretka u izvještajnom periodu.

Ključni izazovi su unapređenje pravnog okvira na svakom upravnom nivou koji reguliše oblast javnih konzultacija i učešća javnosti u skladu sa SIGMA Principima, nedovoljna obučenost državnih službenika o značaju i načinu provođenja javnih konzultacija, posebno dodatnih javnih i međuinstitucionalnih konzultacija (horizontalnih i vertikalnih). Dodatno, primijetno je odsustvo strategije razvoja civilnog društva, kapacitet obrađivača da na ključne segmente propisa vrše konzultacije nije dostatan, kao ni kapacitet obrađivača da obrazlože detaljno sprovedene konzultacije, a sa druge strane postoji i nedovoljna zainteresovanost javnosti za proces konzultacija.

Da bi se dostigle očekivane ciljane vrijednosti indikatora, odnosno u potpunosti unaprijedio proces javnih konzultacija u procesu razvoja politika te uspostavila institucionalna odgovornost za obavljanje funkcije kontrole kvaliteta procesa javnih konzultacije potrebno je unaprijediti pravni okvir koji reguliše oblast javnih konzultacija i učešća javnosti na svakom upravnom nivou u skladu sa SIGMA Principima.

---

¹⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj 87/23

¹⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/22

Mjera 5: Povećanje efikasnosti i konzistentnosti kroz međuinstitucionalno funkcionalno povezivanje unutar upravnih nivoa i usklađeno djelovanje u izradi i provođenju javnih politika između ministarstava, između „centara vlade“ i ministarstava te između izvršnih i zakonodavnih organa

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Testiranje praksi konsultacija među ministarstvima – SIGMA¹⁸	5/12	4/12	4/12	9/12	4/12
PV: 0/12 – CV: 8/12	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Procenat nacrtu politika, planova i/ili propisa vraćenih sa odlučivanja vlade zbog nepotpuno provedenih međuinstitucionalnih konsultacija	0%	0%	0%	0%	0%
PV: N/A – CV: 20%	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Nije ostvaren napredak u dostizanju ciljanih vrijednosti indikatora kojim se mjeri stepen međuinstitucionalnih konsultacija u procesu razvoja politika. Vrijednost indikatora nije mogla biti utvrđena, jer potrebni podaci, prema metodologiji iz pasoša indikatora, nisu dostavljeni ni za jedan upravni nivo. Iz tog razloga je, u izvještaju, kao trenutna vrijednost ovog indikatora navedena nula za svaki upravni nivo.

Prema dostavljenim podacima o realizovanim aktivnostima u okviru ove mjere, evidentno je da nije bilo napretka u izvještajnom periodu ni na jednom upravnom nivou.

Ostaje **izazov** neblagovremene priprema prijedloga zakona od strane Vijeća ministara/vlada, te nepridržavanje planiranih rokova za dostavljanje prijedloga zakona u parlamentarnu proceduru; kao intenzivna upotreba hitnih postupaka za usvajanje zakona koje predlažu Vijeće ministara/vlade, kao i neadekvatno planiranje propisa koje je potrebno donjeti u jednoj kalendarskoj godini;

Ključni izazovi i rizici koji su imali uticaja i koji mogu imati uticaja u provođenju reformskih mjera i aktivnosti u reformskoj oblasti Izrada i koordinacija politika su neusvajanje odluka na nivou institucija Bosne i Hercegovine i Republike Srpske o imenovanju članova i zamjenika članova nadzornih timova za implementaciju reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini, što je usporilo provođenje reformskih mjera i aktivnosti u ovoj oblasti; kao i nedostatak finansijskih sredstava za provođenje reformskih mjera i aktivnosti.

KLJUČNE PREPORUKE ZA OBLAST IZRADA I KOORDINACIJA POLITIKA

- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine treba do kraja 2024. godine izabrati najbolje rješenje/opciju za regulisanje sistema dugoročnog/sektorskog planiranja, praćenja i izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine;
- Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine treba, u saradnji sa Direkcijom za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine, do kraja 2024. godine, da pripremi izmjene i dopune Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine i da ih dostavi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje;

¹⁸ SIGMA nije radila procjenu stanja i mjerenje za 2022. i 2023. godinu, pa su podaci o vrijednosti indikatora preuzeti iz SIGMA monitoring izvještaja za BiH iz 2021. godine

- Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine, Agencija za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine, Agencija za državnu upravu Republike Srpske i Pododjeljenje za ljudske resurse Brčko distrikta Bosne i Hercegovine trebaju planirati i organizovati do kraja 2024. godine obuke za državne službenike iz oblasti procjene uticaja propisa;
- Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine treba, u saradnji sa Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine, do kraja 2024. godine, da planira i organizuje obuke za državne službenike s ciljem pravilne implementacije novog pravnog okvira za godišnje planiranje, praćenje i izvještavanje na nivou institucija Bosne i Hercegovine;
- Federalno ministarstvo pravde treba do kraja 2024. godine da, u skladu sa SIGMA Principima, pripremi izmjene i dopune Uredbe o pravilima za učešće zainteresovane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata i da je dostave Vladi Federacije BiH na razmatranje i usvajanje;
- Generalni sekretarijat Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Sekretarijat Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine trebaju do kraja 2024. godine uspostaviti mehanizam za prikupljanje i evidentiranje podataka potrebnih za utvrđivanje vrijednosti indikatora kojim se mjeri obim primjene procjene uticaja propisa u procesu razvoja politika;
- Generalni sekretarijat Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Republički sekretarijat za zakonodavstvo Vlade Republike Srpske i Sekretarijat Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine trebaju do kraja 2024. godine uspostaviti mehanizam za prikupljanje i evidentiranje podataka potrebnih za utvrđivanje vrijednosti indikatora kojim se mjeri obim učešća javnosti u procesu razvoja politika;
- Generalni sekretarijat Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Generalni sekretarijat Vlade Republike Srpske, Republički sekretarijat za zakonodavstvo Vlade Republike Srpske i Sekretarijat Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine trebaju do kraja 2024. godine uspostaviti mehanizam za prikupljanje i evidentiranje podataka potrebnih za utvrđivanje vrijednosti indikatora kojim se mjeri stepen međuinstitucionalnih konsultacija u procesu razvoja politika;
- Nadležna tijela Parlamentarne skupštine BiH/Parlamenta Federacije BiH/Narodne skupštine Republike Srpske/Skupštine Brčko distrikta BiH i Vijeća ministara BiH/vlada trebaju planirati i organizovati sastanke do kraja 2024. godine kako bi se unaprijedila njihova saradnja po pitanju bolje koordinacije procesa planiranja i donošenja propisa i politika.

2.2. DRŽAVNA SLUŽBA I UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA

Ljudski potencijali, to jest, zaposlenici su najbitniji resurs svake organizacije, kako u poslovnom sektoru, tako i kod organizacija javne uprave. Stoga je adekvatno upravljanje ljudskim potencijalima veoma važan element u procesu rada u svakoj instituciji državne službe/uprave. Moderno upravljanje ljudskim potencijalima u institucijama treba da ima karakteristike transparentnosti, pravičnosti, a posebno bi trebalo biti zasnovano na principima meritornosti, profesionalizma, te afirmisanja i nagrađivanja efikasnosti u radu. Kroz razvoj pravnog okvira u oblasti državne službe i neophodnih kapaciteta u institucijama/organima uprave, pokušava se uspostaviti nezavisna, nepristrasna i efikasna državna služba sposobna da ispuni svoje zadatke.

Specifični cilj: Uspostavljen pravni okvir i izgrađeni kapaciteti za razvoj funkcije upravljanja ljudskim potencijalima zasnovane na principima profesionalizma, meritornosti i efikasnosti

Za mjerenje ostvarenja ovog cilja, Strateškim okvirom za reformu javne uprave predviđena je upotreba dva indikatora koje je razvila i čije mjerenje vrši SIGMA. Prema utvrđenim indikatorima specifični cilj u ovoj oblasti je ostvaren u prethodnom izvještajnom periodu, odnosno dostignute su ciljane vrijednosti po oba indikatora (s obzirom da za 2023. godinu nije vršeno mjerenje, preuzete su vrijednosti iz SIGMA izvještaja za 2022. godinu).

Indikator: Jasnoća u zakonodavnom okviru o obimu državne službe (bodovi) – SIGMA

Stručni pregled zakona o državnoj službi. Pravna osnova može biti ustav, zakon o državnoj službi, zakon o javnoj službi, zakoni o posebnim vrstama državne službe ili zakoni o neovisnim tijelima ili drugim javnim tijelima uključenim u opseg državne službe. Zakonodavstvo mora utvrditi horizontalni opseg (tj. Institucije koje primjenjuju zakonodavstvo) i vertikalni opseg (tj. hijerarhiju pozicija na koje se zakon primjenjuje). Procjena se odnosi na jasnoću odredbi i nivo fragmentacije i koherentnosti javne službe.

Vrijednost indikatora:

PV (2017)

TV (2022)

CV (2027)

1/2

2/2

2/2

Indikator: Adekvatnost horizontalnog obima državne službe u oblasti HRM na svim upravnim nivoima (bodovi) – SIGMA

Ovaj indikator usredotočen je na opseg javne uprave kako je definirano u Principima javne uprave. U nekim zemljama opseg državne službe je vrlo širok (obuhvaća nastavnike, medicinske sestre, liječnike, itd.), dok je u drugim zemljama ograničen na osnovne vladine funkcije donošenja politika. Kao rezultat toga, opseg zakona o državnoj službi znatno se razlikuje od zemlje do zemlje.

Vrijednost indikatora:

PV (2017)

TV (2022)

CV (2027)

0/6

3/6

3/6

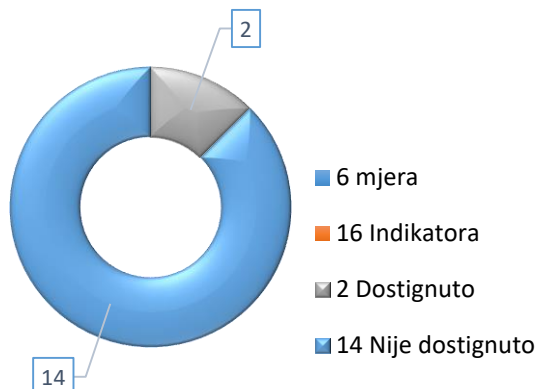
Ostvarenjem ciljane vrijednosti po ovim indikatorima, BiH se pridružila zemljama iz regiona koje također imaju maksimalan broj bodova po pitanju jasnoće zakonodavnog okvira o obimu državne službe (Srbija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija), dok u pogledu adekvatnosti horizontalnog obima državne službe još uvijek zaostaje za svim zemljama u regionu.

Napredak u odnosu na indikatore na nivou specifičnog cilja je opisan u prošlogodišnjem izvještaju, te s obzirom da su ciljane vrijednosti već ostvarene, a u međuvremenu nije bilo novog SIGMA mjerenja, nije evidentiran dalji napredak u odnosu na 2022. godinu. Ključni doprinosi realizaciji cilja su se odnosili na provođenje detaljnih analiza zakona o državnoj službi na svim upravnim nivoima i provođenje aktivnosti na izradi novih propisa, kontinuirano jačanje kapaciteta u centralnim jedinicama za upravljanje ljudskim potencijalima, unapređenja primjene procedura zapošljavanja, te uspostavljanje informacionih sistema za upravljanje ljudskim potencijalima (s izuzetkom nivoa institucija BiH gdje zbog zakonskih ograničenja i dalje nema pomaka).

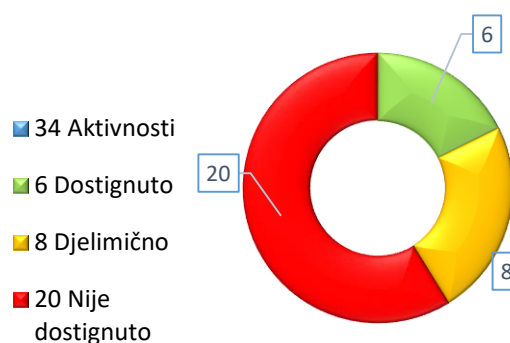
Nažalost, ni na jednom upravnom nivou još uvijek nije došlo do usvajanja planiranih propisa, a i dalje je potrebno raditi na osiguranju dosljedne primjene principa meritornosti u svim oblastima upravljanja ljudskim potencijalima. Funkcija planiranja kadrova je implementirana samo na nivou Republike Srpske. Centralne jedinice za upravljanje ljudskim potencijalima sa aspekta profesionalnog razvoja i dalje imaju najveći izazov u nedostatku sredstava u budžetu, dok je došlo do napretka po pitanju analize potreba za obukom i njenog povezivanja sa ocjenom rada državnih službenika. Izostalo je sveobuhvatno provođenje analize poslova kao osnove za uspostavljanje pravičnog sistema plata i naknada, te nije došlo ni do izmjena zakona o platama ni na jednom upravnom nivou. Međutim, došlo je do određenih pomaka po pitanju transparentnosti podataka o platama. S druge strane, najmanji napredak je postignut u oblasti integriteta i osiguranja poštivanja normi etičkog ponašanja državnih službenika. Izrađene su analize propisa o disciplinskoj odgovornosti na svim nivoima i izrađene preporuke za poboljšanja, ali one nisu provedene. Planovi integriteta se donose na svim nivoima izuzev BD BiH. Važeća strategija borbe protiv korupcije postoji samo na nivou Republike Srpske, dok je na nivou FBiH predviđena primjena Akcionog plana za borbu protiv korupcije do usvajanja nove strategije. Nadležne institucije kroz obuke aktivno rade na unapređenju kvaliteta općeg upravljanja u strukturama državne službe (s izuzetkom Republike Srpske), no izostale su potrebne izmjene propisa i u ovom domenu.

Glavni izazov i dalje predstavlja osiguranje političke podrške za izmjene zakonodavstva u skladu sa Akcionim planom RJU, te raspoloživost ljudskih i materijalnih resursa potrebnih za realizaciju predviđenih mjera i aktivnosti.

Realizovane mjere

Realizovane aktivnosti

Za šest mjera koliko je definisano u ovoj oblasti, utvrđeno je 16 indikatora, od čega su za 2 indikatora dostignute ciljane vrijednosti, dok za preostalih 14 indikatora nisu. U okviru navedenih 6 mjera utvrđene su 34 aktivnosti. Od toga, 6 aktivnosti je realizirano, 8 djelimično realizirano, a 20 nije realizirano.

Gledajući po upravnim nivoima, svaki upravni nivo je zadužen za implementaciju ukupno 33 aktivnosti (s obzirom da se dvije aktivnosti odnose na po dva upravna nivoa (aktivnost 2.1.1. samo RS i BD; aktivnost 2.3.1 samo nivo BiH institucija i FBiH)). Pregled realizacije aktivnosti po nivoima dat je u tabeli ispod:

	Inst.			
	BiH	FBiH	RS	BD
Ciljane vrijednosti nisu dostignute	18	19	16 ¹⁹	18
Ciljane vrijednosti su djelimično dostignute	7	5	4	3
Ciljane vrijednosti su dostignute	8	9	13	12
<i>Ukupan broj aktivnosti:</i>	33	33	33	33

¹⁹ Ovaj broj uključuje i aktivnost 2.2.1 kod koje je jedan od dva indikatora ostao neocijenjen zbog neslaganja predstavnika Republike Srpske sa ocjenom koju je dodijelila SIGMA (pogledati Prilog).

Mjera 1: Unaprjeđenje politika i pravnog okvira za upravljanje ljudskim potencijalima i izgradnja kapaciteta za njihovo efikasno provođenje

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Procenat organa uprave/institucija na svim nivoima koji imaju samostalno utvrđenu funkciju ULJP-a	66	3.3	90.3	100	51.5
PV: n/a – CV: 80%	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Procenat organa uprave/institucija koje dosljedno primjenjuju politiku ULJP-a u svim oblastima ULJP-a	0	0	0	0	0
PV: n/a – CV: 70%	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

U odnosu na procenat organa uprave koji imaju samostalno utvrđenu funkciju ULJP u 2023. godini ostvaren je mali napredak te je trenutna vrijednost 51.5% u odnosu na prethodnih 47.4%. Ovome su prvenstveno doprinijeli potpuniji podaci na nivou institucija BiH, na osnovu kojih je prethodna vrijednost od 56.8% porasla na 66%. Po drugom indikatoru na nivou ove mjere još uvijek nema napretka. Izostale su informacije o angažmanu centralnih jedinica za ULJP u pogledu podrške pojedinačnim institucijama na uspostavi planova ULJP, tako da jedan od razloga može biti izostanak ovih aktivnosti, kao i nedostatak i obučenost ljudskih potencijala, naročito problemi u pogledu uspostavljanja funkcije ULJP u pojedinačnim institucijama. Nema podataka o napretku u pojedinačnim institucijama na nivou entiteta, dok prema podacima skupljenim za nivo institucija BiH i BD BiH nije bilo pomaka u odnosu na prethodni period.

Dio aktivnosti u okviru ove mjere je već realiziran u prethodnom izvještajnom periodu. Ovo se odnosi na aktivnosti 2.1.1. *Usvojiti okvir politika za razvoj upravljanja ljudskim potencijalima u strukturama javne uprave u BiH na nivou Republike Srpske i Brčko distrikta BiH*, 2.1.3. *Analizirati zakonodavstvo o državnoj službi na pojedinačnim upravnim nivoima, dati preporuke kako bi se postigla njegova usklađenost s Principima javne uprave i predložiti područja u kojima je neophodno usklađivanje među različitim upravnim nivoima* i 2.1.6. *Izgraditi (unaprijediti) kapacitete ključnih institucija kako bi se pružila podrška drugim organima uprave/institucijama za efikasnu provedbu politika i pravnog okvira za ULJP*.

U pogledu aktivnosti 2.1.2. *Formirati interresorne radne grupe (IRG) za izradu neophodnih reformskih propisa za svaku strukturu državne službe u BiH i osigurati koordinaciju u radu IRG-a kroz dijeljenje informacija i konkretnih rješenja* ostvaren je napredak na nivou institucija BiH gdje je prema informacijama iz Ministarstva pravde BiH formirana radna grupa za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u institucijama BiH te pripremljen nacrt zakona. U pogledu koordinacije, Ministarstvo pravde BiH je izvijestilo o namjeri slanja urgencije institucijama koje nisu nominovale svoje predstavnike za interresornu radnu grupu po njihovoj inicijativi iz 2021. godine (tada su prijedloge članova za IRG, osim Ministarstva pravde BiH, uputile samo Agencije za državnu službu BiH i FBiH). Međutim, nema informacija da li je ova urgencija poslana ni kakve su povratne informacije po njoj.

Slično i za aktivnosti 2.1.4. *Pripremiti nacрте potrebnih propisa u skladu s Principima javne uprave, Okvirom politika za razvoj upravljanja ljudskim potencijalima u strukturama javne uprave u BiH i važećim zakonodavstvom u BiH (Zakon o zabrani diskriminacije, Zakon o ravnopravnosti spolova, zakoni o radu i dr.)* i 2.1.5 *Propisima jasno definirati uloge i odgovornosti institucija zaduženih za državnu službu i razvoj politika ULJP-a, njihovu provedbu i nadzor nad njom* nije bilo izmjene indikatora iako su poduzeti određeni koraci ka njihovoj realizaciji na pojedinim upravnim nivoima. Na nivou institucija BiH je pripremljen nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi BiH i upućen Vijeću ministara BiH. Na ovom nivou je također u saradnji sa SIGMA razvijena metodologija za praćenje provedbe zakona o državnoj službi i upravljanja ljudskim potencijalima koja bi trebala doprinijeti boljem nadzoru nad provođenjem ovog propisa. Prema Vladi Federacije BiH je upućen prijedlog Uredbe o uslovima, načinu i programu polaganja ispita općeg znanja i stručnog ispita za kandidate za državnu službu u Federaciji Bosne i Hercegovine, čije bi usvajanje imalo značajan uticaj na napredak u ovom domenu, ali nije usvojen zbog povlačenja pozitivnog mišljenja Federalnog ministarstva pravde.

Javna dostupnost službenih podataka i izvještaja o državnoj službi je, kako je predviđeno kroz aktivnost 2.1.7, *osigurana* u prethodnom izvještajnom periodu na nivou institucija BiH i u FBIH. Na nivou FBIH su u ovom izvještajnom periodu preduzeti koraci za dalje unapređenje dostupnosti podataka kroz uspostavu nove platforme za upravljanje stručnim usavršavanjem (TMS) koja je integrirana kroz HRMIS sistem, kao i druge platforme koja je direktno povezana sa registrom zaposlenih i nudi informacije o zaposlenim prema traženim kategorijama. Međutim, na nivou RS i BD BiH i dalje nije evidentiran napredak po ovoj aktivnosti.

Po aktivnosti 2.1.8. *Utvrđiti instrumente za bolju saradnju i koordinaciju između agencija za državnu službu/upravu u razvoju i primjeni djelotvorne prakse ULJP-a te standardizaciji alata za ULJP* je nakon evidentirane regresije u polugodišnjem izvještaju o napretku, vrijednost indikatora ponovo dostigla nivo iz prošlogodišnjeg izvještaja, s obzirom da je 11.10.2023. godine održan sastanak Foruma direktora agencija za državnu službu/upravu u BiH. Na Forumu su postignuti dogovori između predstavnika različitih upravnih nivoa o aktuelnim pitanjima iz domena unapređenja ULJP (izrada strategija za razvoj ULJP, razvoj metodologije za praćenje provedbe zakona o državnoj službi i ULJP) što bi trebalo dovesti do ujednačenijeg rada agencija za državnu službu i napretka na svim nivoima.

Po aktivnosti 2.1.9. *Uspostaviti adekvatnu samostalno utvrđenu funkciju ULJP-a u organima uprave/institucijama tako da u opisima radnih mjesta zaposlenih u ULJP jedinicama budu zastupljeni ključni ULJP poslovi i kompetencije* je evidentiran napredak na nivou institucija BiH kako je opisano vezano za prvi indikator na nivou ove mjere, dok na ostalim nivoima nema evidentiranog napretka.

Također, po aktivnostima 2.1.10. koja se odnosi na *praćenje i unapređivanje dosljednosti primjene politike ULJP-a u institucijama* i 2.1.11. *Uspostaviti i pružiti kontinuiranu podršku radu mreže profesionalaca u oblasti ULJP-a koja će obuhvatiti sve četiri upravne strukture u BiH* nije evidentiran napredak ni na jednom upravnom nivou.

Ključni izazovi koji su doveli do nerealiziranja aktivnosti kako je planirano su: nezainteresiranost određenih upravnih nivoa u BiH za formiranje zajedničke interresorne radne grupe, nedovoljno praćenje primjene zakona o državnoj službi i izvještavanje, sporost u pribavljanju mišljenja i donošenju pripremljenih propisa, nedostatak kontinuirane saradnje agencija za državnu službu/upravu,

nedostatak i obučenosť službenika za upravljanje ljudskim potencijalima, te neharmoniziranost sistema u Federaciji BiH. U ovom izvještajnom periodu se pokazalo da su se ostvarili rizici utvrđeni u prethodnom izvještaju, te da je potrebno aktivnije pristupiti realizaciji datih preporuka. S obzirom da i dalje nije usaglašen mehanizam koordinacije u pripremi propisa o državnoj službi (a uz to ni Nadzorni tim za ovu oblast još uvijek nije imenovan), te da nije uspostavljena zajednička mreža ULJP praktičara koja bi obuhvatala predstavnike svih upravnih nivoa, postoji **rizik** još veće neusklađenosti propisa i praksi ULJP na različitim nivoima u narednom periodu.

Mjera 2: Osiguranje sveobuhvatnog poštivanja principa meritornosti, jednakog tretmana, transparentnosti i političke neutralnosti u svim oblastima upravljanja ljudskim potencijalima

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Adekvatnost pravnog okvira za meritorno zapošljavanje na pozicije u državnoj službi (bodovi) – SIGMA	15/18	11/18	6/18	6/18	11/18
PV: 11/18 – CV: 16/18	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Primjena procedura zapošljavanja za pozicije u državnoj službi (bodovi) – SIGMA	10/18	13/18	10/18	2/18	11/18
PV: 3/18 – CV: 8/18	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Primjena procedura zapošljavanja za pozicije viših državnih službenika – SIGMA	3.5/9	5.5/9	3.5/9	2.5/9	4/9
PV: 1,5/9 – CV: 5/9	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Nije bilo napretka ni izmjena vrijednosti indikatora na nivou ove mjere. Ciljana vrijednost je dostignuta (i premašena) samo po drugom indikatoru.

Ni po jednoj od četiri aktivnosti utvrđene u sklopu ove mjere nije evidentiran napredak u odnosu na prethodni izvještajni period ni na jednom upravnom nivou, s tim da je aktivnost 2.1.1. (*Izmjene i dopune važećih propisa u oblasti državne službe, a kojima će se osigurati dosljedna primjena principa meritornosti (odabira najboljeg kandidata), jednakog tretmana i transparentnosti*) realizirana na nivou institucija BiH u prethodnom izvještajnom periodu.

Po svim ostalim indikatorima aktivnosti su označene kao nerealizirane (2.2.2. *Ojačati mehanizme za izbor najkompetentnijeg kandidata za posao*, 2.2.3. *Unaprijediti kapacitete odbora za odlučivanje po žalbama kroz dodatno zapošljavanje i obuke* i 2.2.4. *Osigurati pravni okvir za poštivanje principa političke neutralnosti u radu državnih službenika, naročito onih s rukovodnim ovlastima*).

Kao ključni problemi evidentirani su: nedovoljna spremnost na uvođenje promjena u vezi sa načinom provođenja stručnog ispita, nedovoljna IT oprema i finansijska sredstva, te neprovođenje preporuka za jačanje kapaciteta organa koji vrše nadzor nad primjenom propisa u sistemu državne službe pripremljenih u sklopu projekta „Jačanje upravljanja ljudskim potencijalima u BiH“. **Rizik** na nivou institucija BiH je da bi nedosljedna primjena propisa o državnoj službi mogla umanjiti primjenu navedenih principa. Evidentno je da su se ostvarili rizici utvrđeni u prethodnom izvještaju.

Mjera 3: Uspostavljanje modernog planiranja kadrova i profesionalnog razvoja zaposlenih

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Procenat institucija koje djelotvorno uspostavljaju i koriste jednogodišnje kadrovske planove u odnosu na ukupan broj institucija na svim upravnim nivoima	0	0	100	0	24.1
PV: n/a – CV: 70%	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Razvoj, provođenje i praćenje planova za obuku/kroz strateške planove obuka (bodovi) – SIGMA	3/3	3/3	2/3	0/3	2/3
PV: 1/3 – CV: 3/3	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Troškovi obuka u odnosu na godišnji budžet za plate (%) – SIGMA	0/4	0/4	0/4	0/4	0/4
PV: 0/4 – CV: 2/4	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Postojanje funkcionalnih baza podataka ljudskih potencijala s podacima o državnoj službi (bodovi) – SIGMA	0.5/4	2/4	1.5/4	0.5/4	1.5/4
PV: 0/4 – CV: 3/4	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Nije bilo napretka na nivou ove mjere. Svi indikatori su ostali na istim vrijednostima kao u prethodnom izvještajnom periodu, odnosno ciljane vrijednosti nisu dostignute ni po jednom indikatoru.

U izvještajnom periodu nije bilo napretka u realizaciji aktivnosti koje se odnose na kadrovske planiranje (2.3.1., 2.3.2. i 2.3.3.), s tim da su ove aktivnosti na nivou RS označene kao realizirane u prethodnom izvještajnom periodu. Također, aktivnosti 2.3.4. *Uspostaviti funkcionalne i pouzdane softverske sisteme iz domena ULJP-a i osigurati njihovu interoperabilnost*, 2.3.6. *Intenzivirati inspeksijski i druge vrste nadzora nad provođenjem propisa o ocjenjivanju rada državnih službenika*, 2.3.7. *Provesti obuke za rukovodioce (ocjenjivače) o praćenju i ocjenjivanju rada* i 2.3.8. *Osigurati primjenu unaprijednog procesa analize potreba za obukom povezanog s ocjenom rada i uvesti redovnu evaluaciju efekata obuke na radni učinak* su u prethodnom izvještajnom periodu realizirane na tri upravna nivoa: FBiH, RS i BD BiH. Vežano za aktivnost 2.3.4. za nivo institucija BiH su pripremljene izmjene propisa koje bi omogućile postojanje funkcionalnih baza podataka ljudskih potencijala s podacima o državnoj službi i upućene Vijeću ministara BiH, dok je za preostale tri aktivnosti problem u nedostatku potpunih podataka za procjenu indikatora za ovaj upravni nivo.

U vezi aktivnosti 2.3.5. *Revidirati postojeće/pripremiti nove strateške dokumente stručnog usavršavanja i osigurati sredstva u budžetu za podršku implementaciji strateških dokumenata (osigurati objedinjene podatke o obukama koje se finansiraju iz budžeta centralnih jedinica za ULJP i pojedinačnih institucija na svakom upravnom nivou)*, održan je kontinuitet postojanja strateških dokumenata stručnog usavršavanja (izuzev na nivou BD BiH). U ovom izvještajnom periodu usvojena je Strategija obuke zaposlenih u republičkim organima uprave Republike Srpske 2023.-2029 čime se održava kontinuitet u planiranju aktivnosti obuke državnih službenika na ovom nivou. Ni na jednom

upravnom nivou nije bilo napretka po pitanju uspostavljanja objedinjenih evidencija obuka koje se finansiraju iz budžeta (uključujući sve pojedinačne institucije).

Problemi za provođenje nerealiziranih aktivnosti i u narednom periodu su neusvajanje adekvatnih zakonskih rješenja, nedovoljno povoljan politički ambijent, nedovoljno razvijena svijest o prednostima kadrovskog planiranja, te neodobranje novog zapošljavanja zbog nedostatka finansijskih sredstava.

Mjera 4: Uspostavljanje pravičnog i transparentnog sistema plata i naknada za rad

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Pravičnost utvrđivanja osnovne plate u sistemu klasifikacije poslova (bodovi) – SIGMA	1/4	0/4	1/4	1/4	1/4
PV: 1/4 – CV: 3/4	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Dostupnost podataka o platama (bodovi) – SIGMA	1/3	1/3	0/3	3/3	1/3
PV: 0/3 – CV: 2/3	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Nije bilo napretka ni izmjena vrijednosti indikatora na nivou ove mjere. Ciljane vrijednosti nisu dostignute.

Aktivnosti 2.4.1. *Propisima predvidjeti obavezu analize poslova i analitičke procjene radnih mjesta, te metodologiju za analitičku procjenu, klasifikaciju i gradaciju radnih mjesta* i 2.4.3. *Izmjenom propisa uspostaviti sistem plata i naknada na osnovu provedene analitičke procjene i klasifikacije radnih mjesta* su na nivou BiH institucija ranije relizirane, dok na ostalim upravnim nivoima nije evidentiran napredak u ovom izvještajnom periodu.

Za aktivnosti 2.4.2. *Provesti analitičku procjenu i klasifikaciju radnih mjesta kao osnova za novi sistem plata i nadoknada te izmijeniti akte o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta* i 2.4.4. *Osigurati dostupnost podataka o sistemu plata i naknada* ni na jednom upravnom nivou nije evidentiran napredak u odnosu na prethodni izvještajni period.

Ključni problemi za realizaciju ovih aktivnosti su neizvjesnost usvajanja propisa koji regulišu ovu oblast od strane nadležnih organa, te nedovoljni kapaciteti službenika/jedinica za ljudske potencijale u pojedinim institucijama/organima uprave.

Mjera 5: Osiguranje poštivanja normi etičkog ponašanja zaposlenika u upravnim strukturama

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Disciplinske mjere koje je potvrdio sud (%) – SIGMA	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4
PV: 0/4 – CV: 2/4	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Postojanje pravnih okvira za integritet u državnoj službi (bodovi) – SIGMA	1/5	0/5	0/5	0/5	0/5
PV: 0/5 – CV: 3/5	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Uspostavljeni planovi integriteta u državnoj službi (bodovi)	0/4	0/4	1/4	0/4	1/4
PV: 0/4 – CV: 4/4	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Ni na nivou ove mjere nije bilo izmjena vrijednosti indikatora u ovom izvještajnom periodu. Ciljana vrijednost je dostignuta samo po prvom indikatoru, dok za ostale indikatore ciljane vrijednosti nisu dostignute.

Aktivnost 2.5.1. *Jačati svijest rukovodećeg kadra o potrebi da se propusti u radu sankcioniraju na pravičan i pravovremen način* je djelimično realizirana u prethodnom izvještajnom periodu i od tada nisu evidentirane promjene. Aktivnost 2.5.2. koja se odnosi na *unapređenje provođenja disciplinskih postupaka i osiguranje primjene kodeksa etičkog ponašanja zaposlenih* je ranije realizirana na nivou FBiH, te su i u ovom izvještajnom periodu održavane obuke na ovu temu, dok na ostalim upravnim nivoima nije evidentiran napredak. Vezano za *osiguranje pravnog osnova za donošenje planova integriteta i jačanje kapaciteta na nivou pojedinačnih institucija za njihovu izradu* (aktivnost 2.5.3.), nisu evidentirane promjene u procentu institucija koje su usvojile planove integriteta (ova aktivnost je ranije realizirana na nivou RS i djelimično realizirana na nivou FBiH). U ovom izvještajnom periodu je na nivou FBiH održana obuka na temu "Izrada, implementacija i praćenje implementacije planova integriteta za 53 učesnika koja bi trebala doprinijeti kvalitetnijim planovima integriteta i njihovoj boljoj implementaciji na ovom upravnom nivou. Po pitanju *praćenja provođenja planova integriteta* (aktivnost 2.5.4) nije evidentiran napredak ni na jednom upravnom nivou.

I dalje su prisutni isti **izazovi i rizici** utvrđeni u prethodnom izvještajnom periodu, kao što su neadekvatan pravni okvir, nedovoljno praćenje provedbe planova integriteta, te nepostojanje planova integriteta u svim institucijama, naročito na nivou BD BiH.

Mjera 6: Unapređenje kvaliteta općeg upravljanja u strukturama državne službe

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Broj rukovodećih službenika koji su prošli obuku o rukovodećim znanjima i vještinama na svim upravnim nivoima	10	7.8	0	92.2	0
PV: n/a – CV: 90%	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH ²⁰
Procenat rukovodilaca čiji su rad ocijenili nadležni organi	0	0	80	100	25
PV: n/a – CV: 90%	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

²⁰ Prema metodologiji utvrđenoj pasošem indikatora kao ukupna vrijednost za BiH uzima se vrijednost nivoa sa najmanjim procentom obučanih rukovodećih državnih službenika (osim ako je to Brčko distrikt BiH)

Nije bilo napretka u realizaciji ove mjere. Izvršena je korekcija zbirne vrijednosti za BiH za prvi indikator u skladu sa utvrđenom metodologijom ocjenjivanja (v. fusnotu). Ciljana vrijednost je dostignuta samo na nivou BD BiH, dok zbirno za BiH ciljana vrijednost nije dostignuta ni po jednom indikatoru.

Aktivnost 2.6.1. koja se odnosi na obuke rukovodećih državnih službenika o osnovnim rukovodećim znanjima i vještinama je u prethodnom izvještajnom periodu realizirana na nivou BD BiH te je njena realizacija započela na nivou institucija BiH i FBiH. U ovom izvještajnom periodu došlo je do porasta broja službenika koji su prošli obuku (s tim da je i dalje mali broj službenika koji su prošli sve predviđene module obuke, v. Prilog). Slično je i aktivnost 2.6.2. *Izmijeniti postojeće/donijeti nove odredbe propisa koji reguliraju provjeru rada rukovodećih državnih službenika na bazi ocjene menadžerskih vještina* ranije realizirana na nivou FBiH, dok na ostalim upravnim nivoima ni u ovom izvještajnom periodu nije evidentiran napredak. Posljednja aktivnost u sklopu ove mjere se također odnosi na izmjene propisa (2.6.3. *Izmijeniti postojeće/donijeti nove odredbe propisa koji reguliraju praćenje i ocjenjivanje rada rukovodilaca institucija/upravnih organizacija*), te je i ona i dalje nerealizirana na svim upravnim nivoima.

Izazov i dalje predstavlja osiguranje potrebnih sredstava za obuke, kao i nezainteresiranost donosilaca odluka za izmjene važećih propisa. Nizak nivo obučenosti rukovodećih državnih službenika otvara rizik od lošeg upravljanja u državnoj službi što može imati velike posljednice na njen rad i efikasnost. Rizik je još veći s obzirom na neprovođenje ocjenjivanja rukovodilaca na nivou institucija BiH i FBiH.

KLJUČNE PREPORUKE ZA OBLAST DRŽAVNA SLUŽBA I ULJP

S obzirom da je u ovom izvještajnom periodu ostvaren gotovo neznatan napredak u oblasti, i dalje su aktuelne preporuke iz prethodnog izvještaja.

- Nadležne institucije na svim nivoima (ministarstva pravde BiH i FBiH, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS, u saradnji sa agencijama za državnu službu/upravu, i Pododjeljenje za ljudske resurse BD BiH) trebaju intenzivirati aktivnosti na pripremi i usvajanju relevantnih propisa. Potrebno je kadrovski ojačati kapacitete institucija nadležnih za izradu propisa u oblasti državne službe, kao i kapacitete za upravljanje ljudskim potencijalima u pojedinačnim institucijama. Neophodno je unaprijediti mehanizme saradnje i koordinacije u oblasti između i unutar pojedinačnih upravnih nivoa (potrebno je da Nadzorni tim za ULJP počne sa radom, da se osigura kontinuirana održivost rada Foruma direktora, te održivost rada mreža praktičara i njihova međusobna interakcija).
- Nadležne institucije trebaju pri izmjenama propisa voditi računa o preporukama iz SIGMA Izvještaja o monitoringu za BiH iz 2022. god, te preporukama utvrđenim kroz projekat „Jačanje upravljanja ljudskim resursima u BiH“. Agencije za državnu službu/upravu i Pododjeljenje za ljudske resurse BD BiH trebaju povećati primjenu informacionih tehnologija u postupku zapošljavanja koristeći raspoloživa budžetska i donatorska sredstva.
- U domenu kadrovske planiranja, nadležne institucije pri izmjenama propisa trebaju uzeti u obzir zahtjeve Strateškog okvira RJU i preporuke iz ranije pripremljenih analiza. Agencije za državnu službu/upravu i Pododjeljenje za ljudske resurse BD BiH trebaju poduzeti korake na osiguranju interoperabilnosti informacionih sistema iz domena ULJP kao i uspostavljanju jedinstvenih evidencija obuka koje se finansiraju iz budžeta za svaki upravni nivo.

- Potrebno je započeti aktivnosti na analizi poslova na nivoima na kojima to nije urađeno, a Agencije za državnu službu/upravu trebaju osigurati veću dostupnost podataka o platama.
- U pogledu integriteta potrebno je unaprijediti pravni okvir u skladu sa nalazima provedenih analiza i SIGMA izvještaja o monitoringu iz 2022. godine (s tim da pravni okvir koji je predmet SIGMA ocjene izlazi iz domena Strateškog okvira za RJU, te je potrebno da se uključe sve nadležne institucije po ovom pitanju). Na nivou BiH institucija treba inicirati izmjene i dopune Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u smislu uvrštavanja odredbe koja će predviđati obavezu za izradu planova integriteta, kao i pripremiti i usvojiti Strategiju za borbu protiv korupcije. Na nivou FBiH je potrebno osigurati koordinaciju u oblasti borbe protiv korupcije. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH, Ministarstvo pravde RS, tijela za borbu protiv korupcije FBiH i BD BiH trebaju intenzivirati aktivnosti na praćenju provedbe planova integriteta u pojedinačnim institucijama na svim upravnim nivoima.

2.3. ODGOVORNOST

Oblast Odgovornost zahtijeva postojanje adekvatnih mehanizama koji osiguravaju odgovornost uprave. Planirane mjere i aktivnosti oslanjaju se na SIGMA princip prema kojem cjelokupna organizacija uprave treba biti racionalna, slijediti adekvatne politike i propise, te osigurati odgovarajuću unutrašnju, političku, sudsku, društvenu i nezavisnu odgovornost.

To podrazumijeva i osiguranje prava pristupa javnim informacijama, efikasnog sistema žalbi, kao i nezavisnog nadzora i sudske kontrole u upravnim predmetima. Odgovornost mora pratiti i zakonsko odgovaranje za odluke javnih institucija ili njihov nedostatak. Ključni cilj u ovoj reformskoj oblasti je postići organizaciono i funkcionalno usklađen i transparentan sistem javne uprave s unaprijeđenim internim i eksternim nadzorom nad radom javne uprave.

Specifični cilj: Organizacijski i funkcionalno usklađen i transparentan sistem javne uprave s unaprijeđenim internim i eksternim nadzorom nad radom javne uprave

Indikator: Povjerenje građana u upravu

Regionalno postavljen indikator koji mjeri povjerenje građana u upravu kroz mjerenje percepcije građana o radu vlade, odnosno povjerenja u vladu, u skladu sa postavljenom metodologijom Balkan Barometra. Indikatorom se mjeri procenat građana koji ukazuju potpuno povjerenje i građana koji su skloni ukazati povjerenje vladi.

Vrijednost indikatora:

PV (2017)

15%

TV (2023)

21%

CV (2027)

40%

Prema mjerenju koje je proveo Balkan Barometar u 2023. zabilježen je pad povjerenja građana u rad vlade u odnosu na vrijednost indikatora iz 2022. Povjerenje građana u ovoj godini pao je na nivo mjerenja koji je zabilježen za 2018. što ukazuje na nestabilan trend rasta indikatora.

Vrijednost indikatora manji je od regionalnog prosjeka za 2023. koji iznosi 35%.

Indikator: Zahtjevi za informacijama kojima raspolaže vladina agencija (institucija) odobravaju se pravovremeno

Podaci ukazuju na procenat građana koji smatraju da se informacije koje se nalaze pod kontrolom javnih institucija, odnosno vladinih agencija pružaju građanima blagovremeno na njihov zahtjev.

U okviru mjerenja se posmatra percepcija građana o pružanju informacija koje se nalaze pod kontrolom javnih vlasti, odnosno vladinih agencija. Percepcija se utvrđuje u dijelu koji se odnosi na blagovremenost djelovanja vladinih institucija u smislu zakona o slobodi pristupa informacijama. Indikator mjeri da li institucije pružaju informacije koje se nalaze pod njihovom kontrolom u skladu sa rokovima iz zakona o slobodi pristupa informacijama na svim upravnim nivoima u Bosni i Hercegovini. Povjerenje građana se mjeri skalom sa pet vrijednosti.

Vrijednost indikatora:

PV (2017)

TV (2023)

CV (2027)

30%

-

55%

Trenutnu vrijednost indikatora koji se odnosi na percepciju građana o transparentnosti vladinih tijela nije moguće izmjeriti za 2023. jer Balkan Barometar mjerenje ne sadrži vrijednost za ovaj indikator.

Međutim, ukoliko posmatramo vrijednosti ovog indikatora iz predhodnih godina (45% u 2018; 48% u 2019. i 40% u 2021. godini) uočljiv je pad povjerenja građana u transparentnost vladinih tijela.

Ukupno posmatrano, spora provedba i odgađanje reformi uticala je na ostvarenje učinka u oblasti Odgovornosti. Mali broj aktivnosti u ovoj oblasti je proveden, te je bilo očekivano da će povjerenje građana u rad vlade i percepcija transparentnosti i dalje biti niski. Ključni rizik za dalji napredak u oblasti je sporost, te je potrebno ubrzati formiranje PAR struktura za provedbu reforme, ali i promovirati ostvareni napredak, kako bi građani uočili koristi od provedbe reformskih aktivnosti.

Realizovane mjere

Realizovane aktivnosti

Reforma u ovoj oblasti planirana je kroz tri reformske mjere i 47 aktivnosti i sve ove aktivnosti odnose se na institucije države, entiteta i Brčko distrikta BiH (osim jedne, koja je za državni nivo). Niti jedna reformska mjera nije u potpunosti ispunjena u ovom izvještajnom periodu. Od 47 aktivnosti dvije aktivnosti su u cjelosti ispunjene (na svim nivoima vlasti). Na državnom nivou 6 aktivnosti su završene, u FBiH 3, u BDBIH 3, dok su u RS samo dvije aktivnosti ispunjene (zeleno svjetlo). Jedna aktivnost na državnom nivou je djelimično realizirana.

	Inst. BiH	FBiH	RS	BD
Ciljane vrijednosti nisu dostignute	40	43	44	43
Ciljane vrijednosti su djelimično dostignute	1	0	0	0
Ciljane vrijednosti su dostignute	6	3	2	3
<i>Ukupan broj aktivnosti:</i>	47	46	46	46

Mjera 1: Unaprjeđenje organizacijske strukture sistema javne uprave na svim upravnim nivoima

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Adekvatnost politike i regulatornog okvira za upravljanje institucijama centralne vlade na upravnim nivoima (bodovi) – SIGMA	2	2	2	2	2/5
PV: 1/5 – CV: 3/5	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Odgovornost u izvještavanju između organa centralne vlade i nadležnog ministarstva na upravnim nivoima (bodovi) – SIGMA	0	0	0	0	0/4
PV: 0/4 – CV: 2/4	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Organizaciona struktura javne uprave u Bosni i Hercegovini nije unaprjeđena u prethodnom periodu, jer većina aktivnosti iz Akcionog plana za reformu javne uprave nije provedena. Ocjena organizacije javne uprave mjeri se pomoću dva indikatora, u skladu sa SIGMA Principima javne uprave, kojima se propituje adekvatnost politike i regulatornog okvira za upravljanje institucijama centralne vlade i odgovornost u izvještavanju između ministarstava i upravnih organizacija u sastavu ministarstava. Za potrebe izrade ovog izvještaja korišteno je SIGMA mjerenje, koje uočava nedostatke u zakonodavnom okviru na svim nivoima.

Prikazana vrijednost indikatora mjere predstavlja vrijednost navedenu u Izvještaju o napretku u provedbi Akcionog plana reforme javne uprave, za period 2020- 2022. U okviru ove mjere planirano je 12 različitih aktivnosti, ali u izvještajnom periodu niti jedna od njih nije provedna, niti je ostvaren napredak u provedbi koji bi doprinio ispunjenju indikatora. Uzimajući u obzir nedostatke kapaciteta u nekim od ključnih institucija zaduženih za provedbu reforme u ovoj oblasti, dio aktivnosti kojima je predviđena izrada analize organizacijske strukture javne uprave (3.1.2) na bazi prethodno utvrđene metodologije (3.1.1.), kao i priprema plana unaprjeđenja organizacijske strukture i njegova provedba (3.1.3) i razvoj alata za planiranje daljih promjena u organizaciji uprave (3.1.4) planiran je kroz projekat tehničke pomoći koji se finansira iz IPA 2019. Istim projektom obuhvaćene su i aktivnosti koje vodi daljem jačanju i promociji menadžerske odgovornosti (3.1.11 i 3.1.12). Projekat je u početnoj fazi implementacije (implementacija započela u septembru 2023. godine). U prethodnom izvještajnom periodu su napravljeni pomaci u razvoju menadžerske odgovornosti kroz projekat PAR IPA 2015 u okviru kojeg je organizirana rasprava i pripremljene početne analize, kao i kroz projekat PIFC IPA 2015 u okviru kojeg su na državnom nivou pripremljene Smjernice za razvoj upravljačke odgovornosti u institucijama BiH, koje daju preporuke i pojašnjenja za razvoj upravljačke odgovornost, uključujući i upute o delegiranju ovlaštenja, kao i izazove u razvoju upravljačke odgovornosti. U izvještajnom periodu resorna ministarstva nisu radila na unaprjeđenju akata o unutrašnjoj organizaciji (3.1.5). Iako je metodologija za razvoj elektronskih registara upravnih organa i organizacija razvijena u prethodnom izvještajnom periodu (3.1.7 - indikatori ispunjeni u prethodnom periodu) zajedno sa softverskim rješenjem (3.1.9) i nacrtima podzakonskih aktata o uspostavljanju elektronskih registara upravnih organa i organizacija na svim nivoima, kojim će se regulirati i obaveza redovnog ažuriranja registara (3.1.8) u izvještajnom periodu aktivnosti nisu nastavljene, uključujući i aktivnost 3.1.10. - osiguranje dostupnosti registara javnosti.

RIZICI I NAREDNI KORACI

Dalje odgađanje reformi i nedostatak kapaciteta u nadležnim ministarstvima (pravde/uprave), kao i nedostatak znanja o konceptima EU (menadžerska odgovornost) predstavlja rizik za provedbu aktivnosti u narednom periodu. Potrebno je osigurati podršku vlada za realizaciju planiranih aktivnosti, dalje jačati kapacitete službenika na svim nivoima, naročito u nadležnim ministarstvima pravde/uprave, kao i osigurati puno učešće predstavnika ovih ministarstava u realizaciji projekta tehničke pomoći koji se finansira iz IPA 2019 da bi planirani rezultati bili dosegnuti.

Mjera 2: Povećanje dostupnosti informacija javne uprave

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Sveobuhvatnost praćenja provođenja zakona o pristupu informacijama od javnog značaja (bodovi) – SIGMA	1	0	0	0	0/5
PV: 0/5 – CV: 3/5	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Proaktivnost u objavljivanju informacija organa državne uprave na njihovim web-stranicama (bodovi) – SIGMA	3	2	1	1	2/5
PV: 2/5 – CV: 4/5	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Reformski napori planirani u okviru ove mjere usmjereni su na osiguranje pravnog i institucionalnog okvira za slobodu pristupa informacijama koji je usklađen sa najvišim međunarodnim standardima, te promociju proaktivne objave informacija. To podrazumijeva usvajanje pravnog okvira koji će obavezati institucije da informacije objavljuju same, bez da to od njih traže građani, što bi u konačnici trebalo povećati transparentnost institucija, ali i povjerenje javnosti u njihov rad.

Vrijednosti indikatora mjere predstavljaju vrijednosti iz Izvještaja o provedbi Akcionog plana reforme javne uprave, za period 2020-2022, a koje je izvršila SIGMA u svom Izvještaju iz 2021.

Iako su određeni pomaci zabilježeni u realizaciji pojedinih aktivnosti u izvještajnom periodu, oni nisu u većoj mjeri uticali na promjenu ostvarenja zadatih ciljeva niti na vrijednosti indikatora mjere. U prethodnom periodu na svim nivoima zabilježen je napredak u ispunjenju aktivnosti 3.2.1. koja se odnosi na pripremu analize zakonodavstva o slobodi pristupa informacijama. Na državnom nivou kroz TAIEX projekat koji je finansirala Evropska komisija pripremljen je Stručni izvještaj „Unapređenje prava pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini“ od 19.02.2018. godine. Također, SIGMA je pripremila dokument „Poboljšanje zakonodavnog okvira za pristup javnim informacijama u Bosni i Hercegovini“ koji sadrži sveobuhvatnu analizu zakonodavstva o pristupu javnim informacijama u Bosni i Hercegovini na svim nivoima²¹. SIGMA se u svom dokumentu fokusirala na usporedbu s međunarodnim standardima i najboljim međunarodnim praksama u ovoj oblasti te je na tim osnovama pripremljen „model zakona o slobodi pristupa informacijama“ zasnovan na PAR principima i ponuđen svim nivoima kao vodilja u pripremi novih zakona. U Federaciji BiH u prethodnom izvještajnom periodu je na osnovu SIGMA analize pripremljen tekst novog Zakona o slobodi pristupa informacijama FBiH koji je usklađen sa SIGMA PAR principima, međutim zakon još uvijek nije upućen u proceduru usvajanja.

Određeni napredak ostvaren je na državnom nivou uvajanjem novog Zakon o slobodi pristupa informacijama BiH²² (aktivnost 3.2.2). Zakonom se preuzimaju odredbe Direktive (EU) 2019/1024 Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. juna 2019. godine o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi dokumenata javnog sektora. Načela na kojima se temelji predloženi zakon usmjerena su, između

²¹ Obzirom da je Zakon o slobodi pristupa informacijama BiH u to vrijeme bio u primjeni u Brčko distriktu BiH ova analiza se analogno odnosi i na nivo BD BiH (predstavnicima nadležnih institucija BD BiH bili su uključeni u aktivnosti i njima su isporučeni pripremljeni dokumenti).

²² “Službeni glasnik BiH“ broj: 61/23

ostalog, na jačanje transparentnosti i otvorenosti javne vlasti, slobodan i besplatan pristup informacijama uz pravovremenost i tačnost u njihovom objavljivanju te pojačanu odgovornost institucija BiH u ovom procesu. Novina u predloženom zakonu je elektronsko podnošenje zahtjeva i uvođenje potpuno novog modela proaktivne objave određenih informacija važnih za rad, organizaciju, odlučivanje i finansiranje institucija BiH. Međutim, zakon sadrži i određene nedostatke na koje je Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH prethodno ukazala i izrazila zabrinutost da zakonom nije osigurana nezavisnost drugostepenog organa, a reakcija DEU u BiH u skladu je sa stavom Institucije ombudsmana i upućuje na to da zakon nije uzeo u obzir preporuke iz prethodno pripremljenih analiza. U Republici Srpskoj nije bilo promjene u cilju izmjene postojećeg ili usvajanja novog Zakona.

Na državnom nivou sistem praćenja proaktivne transparentnosti uspostavljen je u prethodnom periodu (aktivnost 3.2.4), a u ovom izvještajnom periodu provedeno je novo istraživanje među 65 državnih institucija koje je pokazalo da prosječna ispunjenost standarda proaktivne transparentnosti iznosi 72.27%. U skladu sa zaključkom Vijeća ministara BiH iz 2022. od 65 institucija interne akte o proaktivnoj transparentnosti donijelo je 30 institucija.

Ured za odnose s javnošću Vlade FBiH nastavio je u skladu sa „Planom komunikacije Vlade FBiH za 2023. s Komunikacijskim akcionim planom” objavu važnih dokumenata uključujući Program rada Vlade FBiH za 2023, Budžet Federacije BiH za 2023. godinu, Izvještaj o radu Vlade FBiH za 2022, Budžet Federacije BiH za građane za 2023. godinu, sve donesene odluke, te niz drugih dokumenata. Prema podacima Ureda za odnose s javnošću Vlade FBiH stanica ima milion posjetilaca, dok Facebook stranica ima više od 35.000 pratilaca. Proaktivna transparentnost u FBiH, ipak, nije uvedena kao formalna obaveza svih federalnih institucija.

RIZICI I NAREDNI KORACI

Većina aktivnosti u okviru ove mjere povezana je sa pripremom i usvajanjem novog/izmijenjenog zakonodavstva o slobodi pristupa informacijama, te je potrebno u narednom periodu primarno osigurati provedbu aktivnosti (3 3.2.2) na nivoima FBiH, RS i BD BiH, uz osiguranje odgovarajuće podrške za njenu realizaciju. Dalje odlaganje rada na izradi zakona o slobodi pristupa informacijama rizik je za dodatno kašnjenje u provedbi ostalih aktivnosti. Potrebno je provesti analizu spremnosti za otvorene podatke i za Republiku Srpsku, te Brčko distrikt BiH, kako bi se mogla pripremiti politika otvorenih podataka. Neophodno je osigurati saradnju među ključnim nosiocima aktivnosti svih nivoa, kako bi se postigla harmonizirana rješenja u ovoj oblasti.

Mjera 3: Unaprijediti mehanizam za zaštitu prava pojedinaca na dobru upravu i javni interes

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Stopa provođenja preporuka ombudsmena PV: 45,12% – CV: 55%	-	-	-	-	36,54
	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Broj predmeta organa uprave (upravnih akata) koje je nadležni sud potvrdio PV: 53% – CV: 61%	-	-	-	-	47
	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

U okviru mjere 3 čiji je cilj uspostava funkcionalnih mehanizama za zaštitu prava pojedinca na dobru upravu i javni interes primijetan je pad vrijednosti indikatora u 2023. godinu u odnosu na njihove početne vrijednosti. Ova vrijednost se mjeri stopom provedbe preporuka Institucije ombudsmana za ljudska prava u BiH, kao i brojem upravnih akata koje su potvrdili nadležni sudovi u zemlji.

Iako Institucija ombudsmana redovno analizira kroz godišnje izvještaje implementaciju preporuka, te statističke evidencije vode i revizorske institucije na svim nivoima, koje na web stranicama imaju registre preporuka, analiza razloga male ispunjenosti preporuka nadzornih tijela nije pripremljena (aktivnost 3.3.1) ni u ovom izvještajnom periodu.

Status ključnih institucija koje vrše nadzor nad radom uprave i daje nije u cjelosti neovisan (aktivnost 3.3.2). Pravni status Institucije ombudsmana i vrhovnih revizorskih institucija u velikoj mjeri odgovara međunarodnim standardima, ali u slučaju Institucije ombudsmana, nedostaci zakonodavnog okvira nisu još riješeni, dok su funkcionalna, operativna i finansijska nezavisnost, mandat i organizacija ureda za reviziju (Ured za reviziju institucija BiH, Ured za reviziju u Federaciji BiH, Glavna služba za reviziju Republike Srpske i Kancelarija za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH) regulisani samo zakonima, a ne i ustavom, što je jedan od međunarodnih principa. Usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ombudmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine²³. Međutim zakonom nije osigurana potpuna finansijska neovisnost Institucije ombudsmana, već je zagarantovana funkcionalna neovisnost Institucije. Zakonom je izmjenjen član 39. kojim je predviđeno da Institucija izrađuje nacrt budžeta koji dostavlja Ministarstvu finansija i trezora BiH na mišljenje, a potom zajedno s mišljenjem MFT BiH svoj budžetski zahtjev dostavlja Komisiji za finansije i budžet Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Zajedničkoj komisiji za ljudska prava Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. MFT BiH dužno je u skladu s preporukama komisija, budžet Institucije uvrstiti u nacrt zakona o budžetu institucija BiH za narednu godinu. Stav 5. Zakona kaže da „odobreni budžet mora osigurati funkcionalnu nezavisnost Institucije i njeno funkcioniranje bez dodatnih uslovljavanja.”

U ovom izvještajnom periodu nije ostavaren napredak niti su vođene aktivnosti koje doprinose jačanju inspeksijskog nadzora nad radom javne uprave (od 3.1.6. do 3.1.9). Također, promjene nije bilo niti u dijelu aktivnosti koje se odnose na unaprijeđenje propisa o upravnim sporovima (3.3.10 i 3.3.11), te

²³ „Službeni glasnik BiH“ broj 61/23

uspostavi sistema monitoringa o upravnom rješavanju (3.3.12, 3.3.13. i 3.3.14), kao ni na unaprjeđenju zakonodavstva koji propisuje plaćanje odštete u slučaju pogrešnog rada uprave (3.3.16. i 3.3.17).

Prema podacima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV) u 2023. godini 47% presuda vođenih u skladu sa zakona o upravnom postupku su potvrđeni, čime je praktično potvrđen kvalitet upravnog odlučivanja organa uprave na svim nivoima u BiH. Međutim, izmjerena vrijednost indikatora manja je od početne vrijednosti iz 2017. godine kada je vrijednost indikatora bila 53%.

IZAZOVI I NAREDNI KORACI

Ključni izazovi ostaju spora provedba aktivnosti i nedovoljni kapaciteti u nadležnim institucijama za realizaciju aktivnosti. Potrebno je ubrzati proces reforme, osigurati novčanu i ekspertsku podršku za realizaciju aktivnosti i predvidjeti dalje jačanje kapaciteta u institucijama provodiocima reformskih aktivnosti – ministarstvima nadležnim za pravdu/upravu.

KLJUČNE PREPORUKE ZA OBLAST ODGOVORNOST

- Vijeće ministara BiH, Vlada Federacije BiH i Vlada Brčko distrikta BiH trebaju pružiti punu podršku provedbi planiranih aktivnosti Akcionog plana za reformu javne uprave, koje su usmjerene ka jačanju odgovornosti u javnoj upravi.
- Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske i nadležna institucija Brčko distrikta BiH trebaju osigurati puno učešće svojih predstavnika u projektu tehničke pomoći iz IPA 2019 finansiranog sredstvima EU kako bi se unaprijedio zakonodavni okvir o organizaciji uprave i promovisala menadžerska odgovornost u javnoj upravi.
- Ministarstva pravde/uprave u saradnji sa PARCO, Institucijom ombudsmana BiH i uredima za reviziju trebaju analizirati razloge niskog stepena ispunjenosti preporuka ovih nadzornih tijela, te usvojiti i implementirati set mjera koje će ojačati neovisni nadzor nad upravom.
- Parlamentarna skupština BiH, Parlament FBiH, Narodna skupština RS i Skupština BDBiH trebaju na svim nivoima ojačati mehanizam nadzora nad provedbom preporuka neovisnih tijela i zahtijevati redovne izvještaje od vlada na svim nivoima.
- Potrebno je da Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske i nadležna institucija Brčko distrikta BiH uspostave efikasan sistem monitoringa upravne i sudske prakse u upravnim stvarima, sa pouzdanim statistikama kako bi se osigurala efikasna primjena prava na administrativnu pravdu i prava na odštetu prouzrokovanog pogrešnim radom uprave.
- Ministarstva pravde na nivoima FBiH, RS inadležna institucija u BD BiH trebaju dovršiti izradu zakona o slobodi pristupa informacijama koji će biti usklađeni sa zahtjevima za proaktivnom transparentnošću i otvorenosti podataka i uputiti ih u proceduru usvajanja.

2.4. PRUŽANJE USLUGA

Izazovi sa kojima se sve češće suočava javna uprava je kako krajnjim korisnicima ponuditi bolje usluge. Pružanje usluga je tradicionalno bilo posmatrano kao pasivno sredstvo za izvršenje politika koje su definisane zakonima. Međutim kako se građani sve više navikavaju na bolje i digitalne usluge od privatnog sektora, javni sektor se također gleda kao još jedan sektor- pružaoce usluga za koje građani i poslovni subjekti plaćaju poreze. Globalni trendovi, nove tehnologije, stalni porast i promjena očekivanja građana, budžetska ograničenja kreiraju novo okruženje rada javne uprave. Kako bi javna uprava mogla da zadovolji te izazove potrebno je implementirati nove načine za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti pružanja usluga. To podrazumijeva pružanje vrijednosti za novac (porez) poboljšanjem kvaliteta usluga, reduciranje troškova tih usluga, automatizacijom i digitalizacijom procesa koje obavlja javna uprava. Istovremen je zahtjev da usluge budu visoko dostupne krajnjim korisnicima kroz razne (njima prihvatljive) kanale pri čemu trenutno mobilne aplikacije i platforme omogućavaju visoki obuhvat korisnika. Esencijalno je bitna transformacija i stalna adaptacija procesa i promjena paradigme od sektorske i silos orijentirane organizacije do procesno orijentirane i servisno integrisane organizacije javne uprave formirane prema životnim događajima korisnika

Specifični cilj: Javna uprava u BiH je orijentirana ka korisnicima tako što stručno prati i shvata njihove potrebe i očekivanja, te na osnovu njih unapređuje svoje poslovne procese i upravno postupanje, smanjuje administrativno opterećenje, omogućava dostupnost usluga različitim komunikacijskim kanalima, uz osiguranje visokog kvaliteta i smanjenje cijene usluge

Indikator: Opće zadovoljstvo javnim uslugama

Ovaj indikator odlikava procenat ispitanika koji ocjenjuju da su potpuno ili uglavnom zadovoljni javnim uslugama.

Vrijednost indikatora:

PV (2017)

TV (2023)

CV (2027)

27%

22%

40%

Specifični cilj ove oblasti je usmjeren na reformske procese koji će transformirati, odnosno orijentirati javnu upravu ka korisnicima, tako što će stručno pratiti i shvatati njihove potrebe i očekivanja, te na osnovu toga unaprijediti poslovne procese i upravno postupanje, smanjujući administrativno opterećenje, omogućavajući dostupnost usluga različitim komunikacijskim kanalima, uz osiguranje visokog kvaliteta i smanjenje cijene usluge.

Da bi se postigli definirani ciljevi i ostvarile predviđene mjere, potrebno je realizirati niz preduslova u pogledu uspostavljanja nužne servisne i podatkovne IT infrastrukture. Putem ove infrastrukture, uspostavljene na sistematiziran način, omogućit će se trajniji efekti, smanjiti kasniji troškovi, olakšati digitalizacija javne uprave i njenih servisa. Definirano je osam prioriteta koje je potrebno realizirati u potpunosti u inicijalnoj fazi implementacije AP1:

1. Uspostavljen katalog usluga
2. Uspostavljen i ojačan centar dijeljenih usluga na svakom upravnom nivou
3. Uspostavljeni sljedeći servisi:
  - a) E-plaćanje
  - b) CA
  - c) GSB – vladina servisna sabirnica
  - d) E-sanduče
  - e) Cloud (klasifikacija podataka)

U izvještajnom periodu došlo je do smanjenja vrijednosti indikatora specifičnog cilja, te je vrijednost indikatora niža od početne vrijednosti indikatora (početna vrijednost indikatora je mjerena 2017 godine). Takav trend pada vrijednosti indikatora cilja je u skladu sa vrijednostima indikatora mjere koji gdje u izvještajnom periodu nije došlo do pozitivne izmjene vrijednosti indikatora na nivou mjere. Ova pojava također korespondira sa skoro ne postojećim napretkom po pitanju implementacije pojedinih aktivnosti. Svi parametri ukazuju na izuzetno mali obim implementacije Akcionog plana u ovoj oblasti.

Nema razlike u promjenama vrijednosti indikatora mjera za Bosnu i Hercegovinu i promjenama vrijednosti indikatora mjera po pojedinim upravnim nivoima.

Realizovane mjere

Realizovane aktivnosti

U oblasti pružanja usluga na kraju 2023. godine samo jedna od ukupno 35 aktivnosti je realizovana (2,85%), dok su dvije djelimično dostignute (5,7%). Najveći broj aktivnosti ostaje je neimplementiran – 91,4%. Posmatrano po nivoima, najveći napredak je ostvaren u Federaciji BiH gdje su dosegnute ciljane vrijednosti indikatora za 3 aktivnosti (na državnom nivou i RS je to za dvije aktivnosti), a djelimično su ispunjene također 3 aktivnosti (na državnom nivou i u RS djelimično dosegnute ciljane vrijednosti za dvije aktivnosti). Najmanji rezultat u oblasti je u Brčko distriktu BiH. Oblast sadrži i tri mjere koje se mjere pomoću ukupno 7 indikatora i ove mjere na kraju 2023. ostaju neispunjene.

Mjera 1: Utvrđivanje instrumenata kvaliteta usluga koje pruža javna uprava i usmjerenost na korisnike usluga

	Inst. BiH	FBiH	RS	BD
Ciljane vrijednosti nisu dostignute	31	28	30	32
Ciljane vrijednosti su djelimično dostignute	2	3	2	1
Ciljane vrijednosti su dostignute	2	3	2	1
<i>Ukupan broj aktivnosti:</i>	35	34	34	34

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
Postoji okvir politika za upravljanje kvalitetom na svakom upravnom nivou u BiH <i>PV: 0/3 – CV: 0/3</i>	0	0	0	0	0
	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
% usluga koji se mjere koristeći alate za mjerenje zadovoljstva korisnika na svakom upravnom nivou <i>PV: 0% – CV: 50%</i>	0	0	0	0	0
	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
% institucija koje su razvile i primjenjuju sistem upravljanja odnosa s korisnicima (CRM) na svakom upravnom nivou <i>PV: 0% – CV: 40%</i>	0	0	0	0	0
	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

U izvještajnom periodu ostvaren je napredak u realizaciji pojedinačnih aktivnosti na nivou institucija Vijeća ministara BiH i Federacije BiH, ali nije bilo napretka u dostizanju ciljane vrijednosti indikatora na nivou mjere.

Na nivou institucija Vijeća ministara BiH zabilježene su aktivnosti na implementaciji i promociji CAF alata za upravljanje kvalitetom u organizaciji Ureda koordinatora za reformu javne uprave i ReSPA. Započet je i proces certifikacije CAF oznake u Ministarstvu civilnih poslova BiH. Također, Ured koordinatora za reformu javne uprave je dao doprinos realizaciji CAF obuke za državne službenike u organizaciji Agencije za državnu službu BiH. U okviru UNDP projekta implementacije CAF alata u jedinicama lokalne samouprave širom BiH, Ured je dao doprinos i podršku pripremi materijala za realizaciju projekta. Na nivou Federacije BiH zabilježene su aktivnosti na realizaciji Planskog dokumenta o uvođenju CAF standarda za upravljanje kvalitetom u organima državne službe u Federaciji BiH, a na osnovu odluke Vlade FBiH od 03.11.2022. godine.

RIZICI I IZAZOVI

- Nedostatak finansijske podrške za alate kao što su informacioni sistemi - nabavka, obuka i održavanje), te ljudski resursi, to jest, kapaciteti institucija za provedbu politike upravljanja kvalitetom;
- Ignorisanje prijedloga za poduzimanje inicijalnih koraka pripreme i usvajanja politika i planova, te definisanje vodeće institucije za upravljanje kvalitetom (u ovom slučaju na nivou Brčko distrikta BiH) i njenih kapaciteta može da zaustavi ili značajno uspori cijeli proces.
- Dugo čekanje na usvajanje dokumenata za provedbu reforme javne uprave dovodi do neaktivnosti i kašnjenja u realizaciji aktivnosti u izvještajnom periodu.
- Nedostatak finansijskih sredstava i ljudskih potencijala za realizaciju aktivnosti ukazuje na potrebu funkcionisanja Fonda za reformu javne uprave i aktiviranja donatorskih sredstava.

Mjera 2: Poboljšanje dostupnosti usluga različitim komunikacijskim kanalima

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
% prioriternih usluga koje se pružaju kroz više kanala (3. ili 4ta. nivo transakcija) na svakom upravnom nivou <i>PV: 0% – CV: 15%</i>	0	0	0	0	0
	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
% smanjenja vremena za realizaciju usluga (registracija poslovnih subjekata, građevinska dozvola, obnavljanje ličnih dokumenata, porezi za kompanije, porez...) na svakom upravnom nivou <i>PV: 0% – CV: 40%</i>	0	0	0	0	0
	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH
Broj usluga koje se nude po principu "sve na jednom mjestu" na svakom upravnom nivou <i>PV: 4 – CV: 8</i>	0	2	2	0	2
	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

²⁴ 3 ili 4 nivo podrazumijeva da se usluge nalaze nivou zrelosti interakcije ili transakcije

Nema napretka u realizaciji Mjere 2. Dostavljene informacije o realizaciji aktivnosti ne upućuju da su inicirani pripremni koraci u značajnijem obimu koji bi doprinijeli realizaciji Mjere 2. To ukazuje da aktivnosti koje doprinose implementaciji predmetne mjere neće biti realizovane ili će biti realizovane sa znatnim kašnjenjem u odnosu na planiranu dinamiku. Veoma je nizak nivo inteziteta aktivnosti koje bi rezultirale uspostavljenjem jednog ukupnog sistema pružanja usluga u elektronskom obliku.

Ciljane vrijednosti indikatora ove mjere nisu dostignuti i nije bilo izmjena u vrijednostima indikatora u odnosu na prethodni period.

Iako nema signifikantnog progressa u implementaciji ove mjere na nivou Bosne i Hercegovine niti na pojedinim nivoima, postoje primjeri nekoliko aktivnosti specifičnih za pojedine upravne nivoe koji naznačavaju promjene po pitanju dinamike implementacije aktivnosti.

Za implementaciju ključnih gradivnih blokova za elektronske servise koji su ujedno i preduslovi oblasti Pružanja usluga, prethodno implementaciji gradivnih blokova je odobrena tehnička pomoć kao podrška implementaciji gradivnih blokova koja će se finansirati putem EU IF mehanizma i očekuje se da će tehnička pomoć započeti sa realizacijom sa početkom 2024. godine.

U ovom izvještajnom periodu Ministarstvo prometa i komunikacija BiH je izradilo Nacrt odluke o usvajanju strategije za razvoj eUprave u institucijama BiH za period 2024-2028. godine sa pripadajućim Akcionim planom. Nacrt odluke je trenutno u fazi međuinstitucionalnog usaglašavanja. Usvajanjem navedene strategije i akcionog plana će se poboljšati strateški fokus na digitalizaciji usluga ovog upravnog nivoa.

Ministarstvo prometa i komunikacija Bosne i Hercegovine je također u ovom periodu izradilo Prijedlog odluke o usvajanju Strategije računarstva u oblaku u institucijama BiH za period 2024-2028 čiji je sastavni dio i Akcioni plan za realizaciju strategije. Nacrt odluke je trenutno u fazi međuinstitucionalnog usaglašavanja.

Oba navedena strateška dokumenta predstavljaju doprinos realizaciji osnovnih gradivnih blokova koji su predviđeni i potrebni za digitalizaciju usluga, te osnažuje strateški položaj ključnih aktivnosti u oblasti Pružanja usluga.

Po pitanju interoperabilnosti sa nivoa Institucija Bosne i Hercegovine je dostavljeno nekoliko informacija koje govore da se naredne godine planira više aktivnosti vezanih za operacionalizaciju Okvira interoperabilnosti, a koje se odnose na: jačanje kapaciteta Sektora za e-vladu Generalnog sekretarijata Vijeća Ministara Bosne i Hercegovine u smislu izvršavanja obaveza iz Odluke o interoperabilnosti; Odlukom o izmjeni Odluke o uspostavljanju interresorne radne grupe za interoperabilnost u Bosni i Hercegovini (Objavljena u Službenom glasniku BiH br. 66/2023); Pravno definisati nadležnosti za odobravanje i praćenje IKT projekata koji se implementiraju u institucijama BiH; kompletirati usvajanje preostalih dokumenata potrebnih za semantičku i tehničku interoperabilnosti;

Na nivou entiteta Federacija Bosne i Hercegovine izmjenama Zakona o upravnom postupku stvorene su pretpostavke za uspostavljanje jedinstvenog upravnog mjesta. Federalno ministarstvo pravde je pokrenulo izradu Pravilnika o jedinstvenom upravnom mjestu.

U navedenom periodu je na nivou entiteta Republika Srpska realizovana aktivnost od strane Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske, da u postupcima za ostvarivanje prava i kontrole korisnika prava iz dječije zaštite, Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske, može elektronskim putem pribaviti podatke sadržane u izvodima iz matičnih knjiga rođenih, vjenčanih, umrlih i državljana. Navedeno će doprinijeti većoj efikasnosti i ekonomičnosti postupka koje Fond vodi, a istovremeno lakšem ostvarivanju prava utvrđenih Zakonom o dječijoj zaštiti, jer će građani biti oslobođeni pribavljanja navedenih dokumenata. Razmjena podataka je realizovana putem web servisa.

Navedeno ministarstvo je također putem web servisa ostvarilo povezivanje sa evidencijama sa kojima raspolaže MUP RS-a a odnose se na mogućnost da Matični uredi u ovom entitetu mogu pribaviti podatke o prebivalištu, te je tako u toku jedne godine izvršen pristup navedenim podacima u 46.200 slučajeva. Unaprijeđen i ubrzan je postupak izdavanja lične karte automatizacijom provjere podatka, a što je dovelo do skraćanja postupka izdavanja lične karte. Isto tako je navedeno ministarstvo u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i kulture omogućilo e-upis učenika u prvi razred osnovne škole na način da se omogućilo školama da se uz saglasnost roditelja i posredstvom Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, pribave podatke potrebne za upis djeteta u školu, čime je prevaziđena potreba da roditelji školama dostavljaju štampane izvode iz matičnih knjiga. Efekti navedenog povezivanja na registre matičnih knjiga su vidljivi u prvoj godini korištenja gdje je realizovano ukupno 9 444 zahtjeva.

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine je izvjestio da nije bilo napretka u implemenaciji aktivnosti.

RIZICI I IZAZOVI

- Ključni gradivni blokovi, ujedno preduslovi cjelokupne oblasti, a koji trebaju da budu osnova interoperabilne infrastrukture nisu uspostavljeni. Gradivni blokovi (1.Uspostavljen katalog usluga; 2.Uspostavljen i ojačan centar dijeljenih usluga na svakom upravnom nivou; 3.Uspostavljeni sljedeći servisi: a) E-plaćanje; b) CA; c) GSB – vladina servisna sabirnica; d)E-sanduče; e) Cloud (klasifikacija podataka)) su uz konsultacije sa svim relevantnim institucijama kandidovani za finansiranje putem IPA III mehanizma, međutim sredstva za implementaciju nisu odobrena.
- Upravni nivoi nisu identificirali prioritetne elektronske servise za građane i poslovne subjekte i započeli sa njihovom digitalizacijom, nema informacija o skraćanju vremena za realizaciju odabranog seta usluga, također broj usluga koje se nude po principu sve na jednom mjestu nije promjenjen.
- U nedostatku temeljnih blokova za pružanje elektronskih usluga, bez strateških prioriteta po pitanju digitalizacije pojedinih registara i usluga javne uprave evidentna je posljedica nedostatka suštinskog progresa.
- Konstantan je problem nedostatka finansija za implementaciju aktivnosti na digitalizaciji, kao i ograničen institucionalni okvir za integrativno pružanje usluga. Izuzev entiteta Republika Srpska ne postoje jasni institucionalni kapaciteti za digitalizaciju u javnoj upravi i dalje ka digitalnoj transformaciji.
- Vezano za aktivnosti koje se odnose na sigurno okruženje za pružanje usluga javne uprave nije bilo značajnijih realizovanih aktivnosti. Na nivou entiteta Federacije Bosne i Hercegovine Federalno

ministarstvo prometa i komunikacija je pripremio Zakon o informacionoj sigurnosti Federacije Bosne i Hercegovine koji je u potpunosti usklađen sa NIS2 Direktivom Europske unije.

- Vlada Federacije BiH je inicijalno utvrdila, uputila a zatim i povukla navedeni nacrt Zakona iz dalje parlamentarne procedure. Spomenutim Zakonom bi se uredilo pitanje cyber sigurnosti na ovom upravnom nivou te definisale nadležnosti, kontrolu zaštite, koordinaciju i djelovanje CERT tima ovo entiteta.

Mjera 3: Usklađeno unapređenje upravno-pravnog okvira

Indikatori	Vrijednosti indikatora				
% redukovanih posebnih procesnih normi koje su se pokazale kao neopravdane u smislu usložnjavanja sistema upravnog postupanja za krajnje korisnike usluga na svakom upravnom nivou					
PV: 0% – CV: 3%	Institucije BiH	FBiH	RS	BD	BiH

Nije bilo napretka u dostizanju ciljane vrijednosti indikatora. Za definisanje početne vrijednosti indikatora ove mjere i mogućnosti praćenja administrativnog pojednostavljenja biće potrebno provesti analizu i utvrđivanje ukupnog broja svih posebnih procesnih normi. Također, pojedine indikatore i na nivou aktivnosti će biti moguće računati tek nakon utvrđivanja i usaglašavanja kriterija za njihovo mjerenje na nivou *Nadzornog tima za bolje pružanje usluga i kvalitet*, što dodatno ukazuje na hitnost usvajanja dokumenata koji imaju direktan utjecaj na provedbu reforme javne uprave.

Kako bi se pružila podrška realizaciji aktivnosti ove mjere, u saradnji sa SIGMA i nadležnim institucijama Vijeća ministara BiH, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH, Ured koordinatora za reformu javne uprave je 8. juna 2023. godine, organizovao *Okrugli sto za podršku realizaciji aktivnosti mjere 4.3. Usklađeno unapređenje upravno-pravnog okvira*. Okrugli sto je rezultirao zaključcima da su sva četiri nivoa vlasti posvećena izradi kataloga usluga i pojednostavljenju administrativnih procedura, uključujući i otklanjanje nepotrebnih formalnosti i digitalizaciju. Ured koordinatora za reformu javne uprave i SIGMA su nakon toga održali bilateralne online sastanke sa predstavnicima svih nivoa vlasti na kojima se detaljnije razgovaralo o planiranim narednim koracima i odgovarajućim potrebama za podrškom u njihovoj implementaciji. Također su održani i sastanci sa USAID projektom e-Uprave i predstavnicima UNDP. Jedan od dogovora sa bilateralnih sastanaka odnosio se na potrebu da SIGMA analizira jednu od složenijih upravnih procedura, a kako bi se identifikovali načini za njeno moguće pojednostavljenje. Razmatrane su procedure registracije zemljišta i registracije vozila, te je postupak registracije vozila (početna registracija i registracija koja je obavezna svake godine) uzeta kao primjer upravne procedure koju će SIGMA detaljno analizirati, te ponuditi prijedloge za moguća pojednostavljenja. Dogovoreno je i da će SIGMA pripremiti bilješku o katalozima administrativnih usluga, uključujući strukturu, proces uspostavljanja, ažuriranje i sl. Nakon što bilješka o katalozima bude završena, biće podijeljena sa nadležnim institucijama sva četiri upravna nivoa.

Iako nije bilo napretka u dostizanju ciljane vrijednosti indikatora, u izvještajnom periodu je na nivou Republike Srpske zabilježena realizacija aktivnosti koje vode unapređenju i pojednostavljenju upravnih procedura.

Vlada Republike Srpske je na 17. sjednici, održanoj 20.04.2023. godine, usvojila Informaciju o realizaciji Projekta optimizacije administrativnih procedura i formalnosti na republičkom nivou²⁵. Projekat optimizacije administrativnih procedura na republičkom nivou podrazumijeva analizu procedura identifikovanih u jedinstvenom registru svih dozvola, potvrda, rješenja (tzv. formalnosti) koje izdaju republički organi uprave (javno dostupno na portalu pscsrpska.vladars.net), sa stanovišta njihove opravdanosti, opravdanosti zahtijevanja neophodne dokumentacije, analize troškova i vremena u njihovom pribavljanju. Cilj projekta je pojednostavljenje pojedinih administrativnih procedura, te smanjenje troškova i vremena za poslovnu zajednicu. U skladu sa usvojenom metodologijom i dinamičkim planom, a koji uključuje i širi poziv poslovnoj zajednici da se konkretnim primjedbama uključi u projekat, Vlada Republike Srpske je usvojila Akcioni plan u kome je navedeno koje formalnosti (dozvole, potvrde, rješenja) će biti ukinute ili pojednostavljene. Broj formalnosti koji je predložen za ukidanje je 42, što u procentu iznosi 4.40%, broj formalnosti koji je predložen za pojednostavljenje je 243, što u procentu iznosi 25.47%, ostale formalnosti nije potrebno mijenjati. Od plana za ukidanje realizovano je 95%, a pojednostavljenje procedura teče shodno dinamici izmjene propisa.

RIZICI I IZAZOVI

- Neaktivnost i kašnjenja u realizaciji mnogih aktivnosti ove mjere ukazuju na direktan i negativan uticaj dugog čekanja na usvajanje dokumenata za provedbu reforme javne uprave.
- Nedostatak finansijskih sredstava i ljudskih potencijala za realizaciju aktivnosti ukazuje i na potrebu funkcionisanja Fonda za reformu javne uprave i aktiviranja donatorskih sredstava.
- Dosljedna primjena propisa u praksi i nedovoljan broj obuka za specifičnu tematiku na pojedinim upravnim nivoima (Republika Srpska i Brčko distrikt BiH), te nedovoljna dostupnost državnih službenika za prisustvo potrebnom broju obuka.

KLJUČNE PREPORUKE ZA OBLAST PRUŽANJE USLUGA

- Ured koordinatora za reformu javne uprave, u saradnji sa Agencijom za državnu službu BiH, treba pripremiti Politiku upravljanja kvalitetom za institucije u Bosni i Hercegovini, te istu uputiti na usvajanje Vijeću ministara BiH do kraja 2024. godine.
- Ministarstvo komunikacija i transporta BiH treba uputiti Strategiju za razvoj eUprave u institucijama BiH za period 2024-2028. godine, Vijeću ministara BiH na usvajanje;
- Ministarstvo komunikacija i transporta BiH treba uputiti Strategiju računarstva u oblaku u institucijama BiH za period 2024-2028 Vijeću ministara BiH na usvajanje;
- Ministarstvo komunikacija i transporta BiH treba inicirati rad Interresorne radne grupe za interoperabilnost i ponudi prijedlog Pravilnika o radu i prijedlog kalendara sastanaka grupe;
- Uspostaviti koordinaciju implementacije aktivnosti predviđenih Akcionim planom imenovanjem nedostajućih članova NT-a na nivou VM BiH i entiteta Republika Srpska;

²⁵ Zaključak Vlade Republike Srpske, broj: 04/1-012-2-1335/23 od 20.04.2023. godine

- Potrebno je da VM BiH usvoji Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu sigurnosti BiH shodno odredbama Odluke Vijeća ministara BiH o određivanju Tima za odgovor na računarske incidente za institucije Bosne i Hercegovine;
- Institucije koje su u svojim godišnjim ili trogodišnjim planovima planovima predvidjele aktivnosti koje se tiču usluga koje se pružaju kroz savremene kanale trebaju planirati i sredstva za njihovu promociju;
- Vijeće ministara BiH treba usvojiti Prijedlog odluke o visini naknade za izdavanje kvalificirane potvrde kojom će se omogućiti upotreba sigurnog elektronskog potpisa;
- Federalna geodetska uprava, Republička geodetska uprava i Pododjeljenje za katastar i knjige Brčko distrikta BiH trebaju inicirati i kandidovati projekte prema raspoloživim izvorima finansiranja kojim će se dalje razvijati tehnološke arhitekture prostornih podataka; povećati dostupnost prostornih podataka putem e-servisa; kontinuirano naprijedivati kapacitete i projektni menadžment potreba za uspješnu implementaciju aktivnosti;
- Preporuka je da Vlada FBiH predstavnike Federalne informatičke agencije FIA imenuje u Nadzorni tim Digitalizacija u oblasti Pružanja usluga.
- Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS i Zakonodavna kancelarija Vlade BD BiH trebaju tokom 2024. godine nastaviti raditi na utvrđivanju strukture kataloga usluga, formiranju registara/kataloga posebnih upravnih postupaka i procjeni neophodnosti/opravednosti posebnih procesnih odredbi.
- Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS, Ministarstvo za nauku i tehnologiju RS, i Vlada BD BiH Ured gradonačelnika, Zakonodavna kancelarija, Upravna inspekcija i Odjeljenje za stručne i administrativne poslove trebaju tokom 2024. godine raditi na implementaciji IT platforme za praćenje provođenja zakona o upravnom postupku.
- Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde i Zakonodavna kancelarija Vlade BD BiH trebaju tokom 2024. godine poduzeti odgovarajuće korake u svrhu utvrđivanja jedinstvene metodologije smanjenja formalnosti i opterećenja, te uspostavi kontinuiranog procesa pojednostavljenja pojedinih upravnih postupanja, tj. procesnih odredbi, te kontinuiranom unapređenju zakona o upravnom postupku u skladu s rezultatima potreba korisnika i najboljim praksama, uključujući i digitalnu transformaciju.
- Nadležne institucije na svakom upravnom nivou trebaju ažurirati postojeće/donijeti nove strategije za eUpravu uključujući prioritetizaciju eUsluga;
- Institucije koje su nadležne za interoperabilnost na svakom upravnom nivou trebaju ažurirati provedbene planove za interoperabilnost;
- Potrebno je da MKT BiH izradi i uputi u dalju proceduru Zakon o cyber sigurnosti;
- MKT BiH da inicira i uputi Prijedlog Zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije u ponovnu proceduru;
- Interesorna radna grupa za Interoperabilnost treba izraditi standard zajedničke strukture kataloga registara sa definisanjem obaveznog sadržaja svakog registra;
- Ukoliko trenutno ne postoje, Agencija za državu službu BiH, Agencija za državu službu Federacije BiH, Agencija za državnu upravu Republike Srpske i Pododjeljenje za ljudske resurse Brčko distrikta BiH trebaju tokom 2024. godine u redovne programe obuka uvrstiti obuke specijalizirane za tematiku unapređenja upravno-pravnog okvira i digitalnu transformaciju.

2.5 UPRAVLJANJE JAVNIM FINANSIJAMA

Jedna od ključnih oblasti Strateškog okvira za reformu javne uprave 2018–2022. zahtijeva od javne uprave da pažljivo upravlja javnim novcem, tako što će izgraditi funkcionalan sistem upravljanja javnim finansijama. Ovaj sistem treba da obuhvati sve faze budžetskog ciklusa – od formulacije do izvršenja, uključujući nabavke, finansijsko upravljanje, kontrolu i internu reviziju, te da osigura postojanje i efikasan rad nezavisnog eksternog revizijskog nadzora nad upravljanjem javnim sredstvima, koji je presudna karakteristika svakog demokratskog sistema finansijske odgovornosti.

Strateški okvir za reformu javne uprave u BiH ne precizira specifične reformske ciljeve i reformske mjere u oblasti upravljanja javnim finansijama, već su isti predmet strateškog okvira za reformu upravljanja javnim finansijama. Ipak, Tematska radna grupa (TRG) za oblast upravljanja javnim finansijama je, prilikom izrade Strateškog okvira za reformu javne uprave 2018-2022, definisala sedam indikatora u svrhu praćenja opšteg napretka u reformi upravljanja javnim finansijama u Bosni i Hercegovini.

Indikatori *Udio deficita u BDP-u* i *Udio duga u BDP-u* su ekonomski indikatori i podložni su eksternim uticajima u kriznim vremenima u otvorenim tržišnim ekonomijama, kakva je i ekonomija Bosne i Hercegovine. Pandemija COVID-19 virusa, te opšta geopolitička situacija uzrokovana odnosima Rusije i Ukrajine, u posljednje 2-3 godine urokovale su značajne turbulencije i finansijsku krizu atipičnu za prethodnu dekadu i značajno uticale na vrijednosti pomenutih indikatora, čime je poređenje sa vrijednostima istih indikatora u prethodnom periodu u kontekstu planiranih reformi obesmišljeno. Ipak, izmjerene vrijednosti poslužiće kao nove polazne vrijednosti za praćenje efekata provedenih reformi upravljanja javnim finansijama u narednom periodu, obzirom da je pred nama period implementacije strateškog okvira za reformu upravljanja javnim finansijama za period do 2025. godine.

Indikator: *Udio deficita u BDP-u*

Ovaj indikator mjeri se kao postotak deficita u BDP-u, a utvrđuju se jedna vrijednost indikatora za cijelu državu. Deficit se definiše kao negativan bilans prihoda i rashoda, uključujući kapitalne primitke i kapitalne izdatke. U kalkulaciju se ne uključuju otplata glavnica kredita i zaduživanje.

Vrijednost indikatora:	PV (2018)	TV (2022)	CV (2027)
	2,20%	-0,39	n/a

Obzirom da deficit opšte vlade predstavlja negativan bilans prihoda i rashoda, uključujući kapitalne primitke i kapitalne izdatke, negativna vrijednost ovog indikatora znači da vlada ima deficit i zahtijeva finansijska sredstva od drugih sektora što se interpretira kao „neto zaduživanje“. Suprotno od ovoga, „neto pozajmljivanje“ znači da vlada ima suficit i obezbjeđuje finansijska sredstva drugim sektorima, a vrijednost indikatora u tom slučaju je pozitivna.

Radi poređenja sa drugim zemljama, na grafikonu su prikazane i korespondirajuće vrijednosti indikatora za Sloveniju, Austriju i Švajcarsku, kao i za Evropsku uniju, a koje su dostupne na web stranici²⁶ OECD-a. Evidentno je da izmjerene vrijednosti za Bosnu i Hercegovinu ne odudaraju od vrijednosti evropskih zemalja i kreću se u očekivanim granicama i u skladu sa očekivanim trendovima. Nakon značajnog pada koji je zabilježen u 2020. godini (deficit u vrijednosti 5,28% BDP-a), u Bosni i Hercegovini je zabilježen porast vrijednosti ovog indikatora, odnosno smanjenje deficita na 0,39% BDP-a u 2022. godini.

Indikator: Udio duga u BDP-u

Omjer duga i BDP-a mjeri zbirno dug četiri upravna nivoa u postotku od ukupnog BDP-a. Riječ je o ključnom indikatoru za održivost vladinih finansija, obzirom da promjene državnog duga tokom vremena prvenstveno odražavaju uticaj deficita države iz prošlosti, a utvrđuje se jedna vrijednost indikatora za cijelu državu.

Vrijednost indikatora:

PV (2018)

TV (2022)

CV (2027)

32,90%

29,17

n/a

²⁶ <https://data.oecd.org/gga/general-government-deficit.htm>

Iako je u periodu od 2016. do 2019. godine zabilježen trend smanjenja duga u odnosu na BDP, od 2020. godine bilježi se porast vrijednosti ovog indikatora, a njegove vrijednosti su na nivou od prije 5 godina. Ipak, u posljednjoj godini nastavljen je trend smanjenja duga, koji je bio prekinut 2020. godine, pa je tako u 2022. godini po prvi put udio duga u BDP-u ispod 30%.

Struktura javne zaduženosti BiH na dan 31.12.2022. godine pokazuje da se na vanjski dug odnosi 75,35%, a na unutrašnji 24,65% javne zaduženosti. U ukupnom stanju javne zaduženosti Federacija BiH učestvuje sa 50,16%, Republika Srpska sa 48,86%, Institucije BiH sa 0,61% i Distrikt sa 0,37%. Udio javnog duga BiH u Bruto društvenom proizvodu (BDP) u 2022. godini iznosi 29,17%.

Indikator: Indeks otvorenosti budžeta

Indeks otvorenosti budžeta je svjetska, nezavisna, uporediva mjera transparentnosti budžeta države koja koristi međunarodno prihvaćene kriterije koje su razvile multilateralne organizacije iz izvora kao što su Međunarodni monetarni fond (MMF), Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), Međunarodna organizacija vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI) i Global Inicijativa za fiskalnu transparentnost (GIFT).

Vrijednost indikatora:

PV (2017)

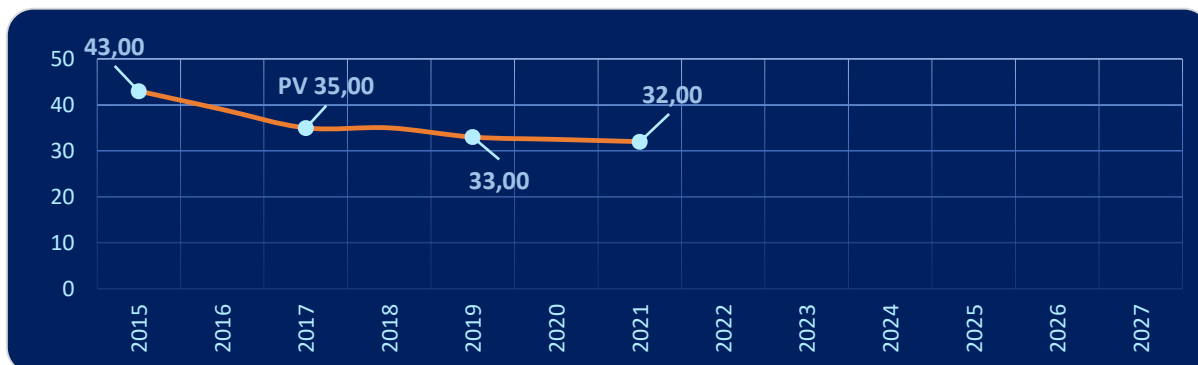
TV (2022)

CV (2027)

35

n/a

n/a

Zemljama obuhvaćenim ovim istraživanjem dodjeljuje se indeks otvorenosti na skali od 0 do 100 bodova, koristeći niz pitanja koja procenjuju količinu i pravovremenost budžetskih informacija koje vlade čine javno dostupnim u osam ključnih budžetskih dokumenata u skladu sa međunarodnim standardima dobre prakse. Bosna i Hercegovina je 2021. godine prema Indeksu transparentnosti budžeta dobila ocjenu 32, na skali od 0 do 100, gdje 0 označava najniži nivo transparentnosti budžeta, a 100 najviši nivo transparentnosti budžeta. Poredeći ocjene indeksa transparentnosti budžeta za prethodne godine, Bosna i Hercegovina u 2021. godini bilježi najnižu ocjenu transparentnosti (32) od 2010. godine. Najvišu ocjenu transparentnosti BiH je imala 2012. godine (50), od kada konstantno bilježi trend pada transparentnosti budžeta. Nalazi se daleko ispod svjetskog prosjeka koji iznosi 46, te ima najnižu ocjenu transparentnosti u odnosu na druge zemlje regije: Slovenija (66), Hrvatska (64), Albanija (52), Srbija (46), Makedonija (36). Rezultati istraživanja otvorenosti budžeta za 2022. godinu nisu dostupni.

Indikator: Stepen realizacije preporuka interne revizije

Stepen realizacije preporuka interne revizije pokazuje koliko preporuka koje je dala interna revizija je provedeno tokom sljedeće kalendarske godine. U obzir se uzimaju sve preporuke iz svih područja revidiranja koje je interna revizija u svojim izvještajima dala tokom jedne kalendarske godine.

Vrijednost indikatora:	PV (2018)	TV (2022)	CV (2027)
	BiH 22% FBiH 42% RS 28%	BiH: 12,69 FBiH: 34,52% RS: 31,23%	n/a

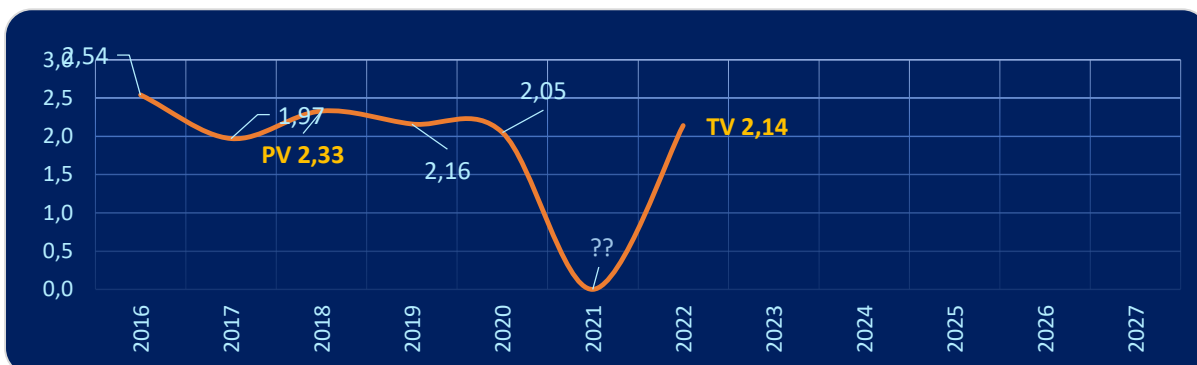
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Institucije BiH	59%	49%	22%	9%	15%	21%	13%
Federacija BiH	48%	39%	42%	n/a	42%	43%	35%
Republika Srpska	n/a	53%	28%	54%	54%	53%	31%

Obzirom da je interna revizija nezavisno, objektivno uvjeravanje i konsultantska aktivnost kreirana s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije, s ciljem da pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja, te je kao takva dio sveobuhvatnog sistema interne finansijske kontrole u javnom sektoru, značaj realizacije preporuka koje interna revizija daje veoma je bitan. Prostora za unapređenje u ovom segmentu ima na svim upravnim nivoima, a posebno na nivou institucija BiH, obzirom da je u prosjeku u posljednjih 6 godina stepen realizacije preporuka oko 27%. Pogotovo je zabrinjavajući negativan trend, gdje je stepen realizacije sa 59% iz 2016. godine smanjen na 9% u 2019., odnosno 13% u 2020. godini na nivou institucija BiH. U Federaciji BiH taj prosjek je oko 41% u posljednjih 7 godina, dok je u Republici Srpskoj oko 37%, s tim što je u pretposljednje 3 godine prosjek čak 54%, ali u posljednjoj godini ipak skromnih 31%. Vrijednosti indikatora za Brčko distrikt BiH, biće utvrđene po uspostavljanju interne revizije na ovom upravnom nivou.

Indikator: Prosječan broj ponuda po tenderu

Ovim indikatorom se mjeri povećanje ili smanjenje nivoa konkurencije u procesu javnih nabavki na način da se izračunava i prati promjena prosječnog broja primljenih ponuda u postupcima javnih nabavki u odnosu na broj postupaka. Povećanje ovog broja, posmatrano na velikom uzorku, odražava povećanje nivoa konkurencije, dok smanjenje broja odražava smanjenje nivoa konkurencije.

Vrijednost indikatora:	PV (2018)	TV (2022)	CV (2027)
	2,33	2,14	n/a

Nedovoljna konkurencija u postupcima javnih nabavki često je pokazatelj nedovoljno dobrih antikorupcijskih mjera, a kao rezultat toga javni kupci – ugovorni organi, dobijaju manje za svoj novac ili pak plaćaju više u odnosu na ono što dobiju, obzirom da su javne nabavke definisane kao proces kupovine dobara ili usluga od strane javnog sektora, čiji je cilj osigurati najbolju vrijednost za javni novac. Korupcija slabi vladavinu zakona, vodi ranjivim javnim institucijama u koje građani nemaju povjerenja, neefikasnom korištenju resursa i nedovoljnom kvalitetu javnih usluga. Prosječan broj ponuda u Evropskoj uniji kreće se oko 5,4 ponuda po javnom tenderu, dok se u Bosni i Hercegovini te vrijednosti u posljednjih 7 godina kreću oko 2,2 ponude po tenderu, na osnovu čega se može zaključiti da Bosna i Hercegovina i dalje ima vrlo loše pokazatelje konkurencije u javnim nabavkama koji potvrđuju da, uprkos rastućoj transparentnosti, sistem javnih nabavki nije u mogućnosti da osigura vrijednost za novac.

Indikator: Udio netransparentnih procedura u javnim nabavkama

Ovim indikatorom mjeri se transparentnost i otvorenost sistema javnih nabavki, i to na način da se izračunava udio vrijednosti svih ugovora dodijeljenih tzv. netransparentnim procedurama (nabavke iz jednog izvora) u ukupnoj vrijednosti ugovora tokom godine. Smanjenje ovog broja odražava povećanje transparentnosti i otvorenosti, dok povećanje broja odražava smanjenje transparentnosti i otvorenosti.

Vrijednost indikatora:

PV (2018)

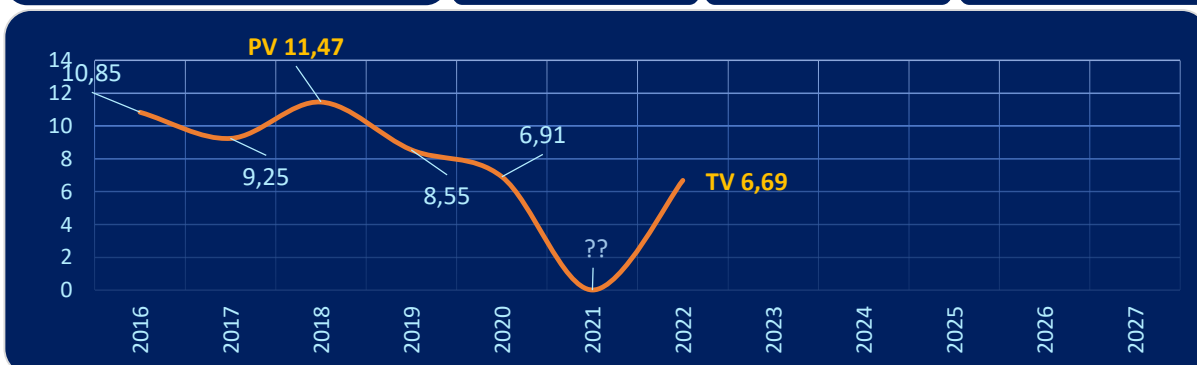
TV (2022)

CV (2027)

11,47%

6,69%

n/a

Transparentnost javnih nabavki je važna za pridobijanje povjerenja poreskih obveznika, kako bi imali saznanje na koji način ugovorni organi koriste javna sredstva. U posljednjih nekoliko godina primijetno je povećanje transparentnosti sistema javnih nabavki, uzimajući u obzir činjenicu da je zabilježen trend smanjenja udjela tzv. netransparentnih procedura u javnim nabavkama u posljednjih nekoliko godina.

Tokom 2022. godine izmijenjen je pravni okvir za javne nabavke²⁷, čijom primjenom bi trebala biti osigurana još veća transparentnost i otvorenost sistema javnih nabavki. U prilog tome govori i činjenica da je udio netransparentnih procedura sa 11,87%, koliki je bio u 2021. godini, smanjen na 6,69% u 2022. godini. Ipak, potrebno je održati ovakav trend smanjenja kako bi se mogao konstatovati kontinuitet transparentnih i otvorenih procedura javnih nabavki.

Indikator: *Stepen realizacije preporuka vanjske revizije*

Stepen realizacije preporuka vanjske revizije pokazuje koliko preporuka koje je dala vanjska revizija je provedeno tokom naredne kalendarske godine. Indikator u obzir uzima sve preporuke finansijske revizije, revizije učinka i specijalne revizije koje je revizija dala u svojim izvještajima tokom jedne kalendarske godine, a za koje je izvršena provjera provođenja.

	PV (2015-2018)	TV (2022)	CV (2027)
Vrijednost indikatora:	I.BiH 29% FBiH 25% RS 68% BD 30%	n/a n/a n/a n/a	n/a

	2015-2018	2019	2020	2021	2022
Institucije BiH	29%	29%	33%	31%	n/a
Federacija BiH	25%	21%	28%	34%	n/a
Republika Srpska	68%	45%	58%	59%	n/a
Brčko distrikt BiH	30%	24%	23%	21%	n/a

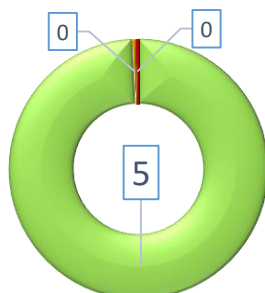
Vrhovne revizorske institucije na osnovu revizija sastavljaju izvještaje u kojima iznose nalaze i opažanja, ističu nepravilnosti, izvode revizorske zaključke i iznose preporuke za otklanjanje nedostataka. Te preporuke važan su element svakog revizorskog izvještaja jer donosiocima odluka služe kao dragocjene smjernice. One im mogu pomoći da povećaju djelotvornost, učinkovitost i ekonomičnost upravljanja javnim rashodima i usklađenost tog upravljanja s važećim pravilima te mogu doprinijeti sprječavanju pogrešaka, nepravilnosti i nesvršishodne potrošnje. Stepenn realizacije preporuka pokazuje da u posljednjih 6-7 godina, institucije Bosne i Hercegovine realizuju manje od trećine datih preporuka. Slično je i u Federaciji BiH, s razlikom da se bilježi trenda rasta njihove realizacije, te je u posljednje tri godine stepen realizacije porastao sa 21% na 34%. Suprotno od toga, u Brčko distriktu je evidentan pad realizacije preporuka gdje je sa 30%, koliko je zabilježeno u periodu 2015-2018, u posljednjoj godini zabilježena realizacija tek oko petine datih preporuka (21%). U Republici Srpskoj, u

²⁷ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, usvojen je na 25. sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 29.08.2022. godine, a objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 59/22. dana 02.09.2022. godine.

posljednjih 6-7 godina, stepen realizacije preporuka je na oko zavidnih 60%, s izuzetkom 2019. kada je zabilježeno 45% realizacije preporuka revizije, što je, za standard u ovom entitetu, nešto lošiji stepen realizacije. Vrijednosti indikatora za 2022. godinu nisu dostupne u vrijeme pisanja ovog izvještaja.

Realizovane aktivnosti

- 5 Aktivnosti
- 5 Dostignuto
- 0 Djelimično
- 0 Nije dostignuto

Akcionim planom za reformu javne uprave u oblasti Upravljanja javnim finansijama mapirani su ključni koraci, te definisani rokovi i nosioci aktivnosti, čijom implementacijom se osigurava uspostavljanje strateškog okvira za upravljanje javnim finansijama u Bosni i Hercegovini.

Stoga, Akcioni plan u ovoj oblasti predviđa svega nekoliko aktivnosti, koje bi, iako malobrojne, trebale podržati koherentan pristup reformi upravljanja javnim finansijama i osigurati da ona ne bude izolovana od ostalih oblasti reforme javne uprave.

Akcionim planom planirana je izrada cjelodržavnog strateškog okvira za reformu upravljanja javnim finansijama do 2026. godine, kroz osiguranje ekspertske podrške, formiranje međuvladinog tijela koje će pripremiti ovaj dokument, definisanje mehanizama koordinacije za njegovu izradu, provođenje i praćenje uvažavajući principe postojećeg sistema koordinacije procesa evropskih integracija, te razvoj sistema monitoringa i evaluacije. Kao konačni rezultat planirano je usvajanje cjelodržavnog strateškog okvira za upravljanje javnim finansijama, što podrazumijeva strategiju i prateći akcioni plan. No, prije ovog dokumenta, planirane su izrade i usvajanja strategija upravljanja javnim finansijama na pojedinačnim upravnim nivoima, također s rokom važenja do 2026. godine.

Sve pomenute aktivnosti realizovane su u periodu od 2020 do 2022. godine, a tokom 2023. godine nastavljena je implementacija aktivnosti definisanih usvojenim strateškim dokumentima.

Zbirni pregled dostignuća reformskih aktivnosti:	Inst. BiH	FBiH	RS	BD
Ciljane vrijednosti nisu dostignute	0	0	0	0
Ciljane vrijednosti su djelimično dostignute	0	0	0	0
Ciljane vrijednosti su dostignute	2	2	2	2
<i>Ukupan broj aktivnosti:</i>	2	2	2	2

Još tokom 2020. i 2021. godine, u cilju povećanja transparentnosti i usklađivanja s međunarodnim i standardima Evropske unije, pripremljena je i usvojena²⁸ *Strategija unapređenja upravljanja javnim finansijama u institucijama BiH za period 2021. - 2025. godine*.

Također, tokom 2020. i 2021. godine, pripremljena je i usvojena²⁹ *Strategija reforme upravljanja javnim finansijama 2021-2025. godine* za Federaciju BiH, koja je usmjerena na jačanje sistema upravljanja javnim finansijama kroz promovisanje transparentnosti, odgovornosti, fiskalne discipline i efikasnosti u upravljanju i korištenju javnih resursa za ekonomski razvoj i poboljšanu realizaciju usluga.

U istom periodu, dakle, tokom 2020. i 2021. godine, kao glavna smjernica za jačanje pravnog i institucionalnog okvira i sistema za upravljanje javnim finansijama Republike Srpske, pripremljena je i

²⁸ Strategiju unapređenja upravljanja javnim finansijama u institucijama BiH za period 2021. - 2025. godine Vijeće ministara BiH usvojilo je na 27. redovnoj sjednici, održanoj 18.2.2021. godine.

²⁹ Strategija reforme upravljanja javnim finansijama 2021-2025. godine usvojena je na Vladi Federacije BiH na 260. Sjednici Vlade održanoj u martu 2021. godine (Zaključak Vlade FBiH V. broj 504/2021 od 25.3.2021.).

usvojena³⁰ *Strategija upravljanja javnim finansijama Republike Srpske za period 2021–2025. godine* sa pripadajućim Akcionim planom.

U Brčkom je još tokom 2020. godine, pripremljena i usvojena³¹ *Strategija reforme upravljanja javnim finansijama Brčko distrikta BiH za period 2021-2025. godina*.

Sve navedene pojedinačne strategije organizovane su u šest stubova koji pokrivaju sve ključne funkcije sistema upravljanja javnim finansijama (fiskalni okvir, javni prihodi, planiranje i budžetiranje, izvršenje budžeta, interna kontrola i eksterna revizija).

Po usvajanju pomenutih strategija po pojedinačnim upravnim nivoima, uz tehničku podršku Odjeljenja za fiskalne poslove Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) kroz projekat Reforma porezne administracije i upravljanja javnim finansijama u Jugoistočnoj Evropi finansiranog od strane Evropske unije (EU) i Državnog sekretarijata za ekonomske poslove Švicarske (SECO), pripremljena je *Sveobuhvatna strategija upravljanja javnim finansijama u BiH 2021-2025*, na koju su Vijeće ministara BiH, Vlada Federacije BiH, Vlada Republike Srpske i Vlada Brčko distrikta BiH, tokom 2022. godine, dale saglasnost. Ovim je stvoren preduslov za usklađeno provođenje reformi u oblasti upravljanja javnim finansijama. Također, na ovaj način Bosna i Hercegovina ispunjava preuzete obaveze u procesu pridruživanja EU i slijedi međunarodne preporuke u pogledu ispunjavanja 14 prioriteta u dijelovima koji se odnose na javne nabavke i javne finansije.

Implementacija aktivnosti definisanih pomenutim strategijama upravljanja javnim finansijama i njihovim pripadajućim akcionim planovima nastavljena je i tokom 2023. godine, a pripremljeni su i godišnji izvještaji o realizaciji istih³².

PREPORUKE ZA OBLAST UPRAVLJANJE JAVNIM FINANSIJAMA

- U narednom periodu biće potrebno revidirati, kako sveobuhvatnu tako i pojedinačne, strategije upravljanja javnim finansijama s produženjem rokova do kraja 2027. godine, pri tome posebno uzimajući u obzir PEFA, PIMA i SIGMA preporuke.
- Također, postoji prostor za unaprjeđenje sistema za izvještavanje o implementaciji Sveobuhvatne strategije upravljanja javnim finansijama BiH, posebno u njegovom tehničkom dijelu.

---

³⁰ Vlada Republike Srpske je na 124. redovnoj sjednici, održanoj 3. juna 2021. godine usvojila Strategiju upravljanja javnim finansijama Republike Srpske za period 2021–2025. godine.

³¹ Vlada Brčko distrikta BiH je 17.12.2020. godine usvojila Strategiju reforme upravljanja javnim finansijama Brčko distrikta BiH za period 2021-2025. godina.

³² - Godišnji izvještaj o realizaciji Strategije unaprjeđenja upravljanja javnim finansijama u institucijama BiH za 2022. godinu, sa Akcionim planom za 2023. godinu, Savjet ministara BiH je usvojio na 23. sjednici održanoj 14. septembra 2023. godine.

- Izvještaj o realizaciji Strategije upravljanja javnim finansijama Republike Srpske za period 2021-2025, za 2022. godinu, Vlada Republike Srpske usvojila je na 27. sjednici, održanoj 29. juna 2023. godine.

- Izvještaj o realizaciji Strategije upravljanja javnim finansijama Brčko distrikta BiH (2021-2025) za 2022. godinu sa Godišnjim akcionim planom za 2023. godinu, Vlada Brčko distrikta BiH usvojila je na 25. sjednici, održanoj 3. novembra 2023. godine.

- Konsolidovani izvještaj o realizaciji Sveobuhvatne strategije upravljanja javnim finansijama u BiH za 2022. godinu sa Konsolidovanim akcionim planom za 2023. godinu je pripremljen i upućen u proceduru usvajanja na Savjet ministara BiH u decembru 2023. godine.

3. ZAKLJUČCI

Iako je reforma javne uprave jedan od 14 prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije, rezultati praćenja provedbe Akcionog plana za reformu javne uprave ne ukazuju na posvećenost zemlje kreiranju moderne javne uprave usklađene sa principima evropskog administrativnog prostora i usmjerene ka osiguranju dobrobiti građana.

Izveštajna godina je završena bez uspostavljanja struktura za provedbu dogovorenih mjera i aktivnosti, uključujući i tijela za političku koordinaciju što je jedan od ključnih zahtjeva Evropske komisije u području reforme javne uprave. Odgađanje reforme uticalo je pad vrijednosti indikatora na regionalnim i međunarodnim skalama, na kojima se bilježi pad povjerenja građana u različitim segmentima rada vlada i uprava. Ako se odsustvu struktura koje bi provodile reformu doda i činjenica da je tokom 2023. nastavljena blokada Fonda za reformu javne uprave, jasno je da bez političke podrške, funkcionalnih kapaciteta za provedbu reforme i novca, nije ni bilo moguće očekivati veće rezultate na kraju 2023.

Ključni zadaci reforme javne uprave poput osiguranja konzistentnog sistema izrade politika, srednjoročnog planiranja sa jasnim ciljevima za cijelu vladu i usklađenog sa finansijskim mogućnostima, profesionalizacije državne službe i promocije principa meritornosti službenika, kreiranja savremenog sistema upravljanja ljudskim resursima u državnoj službi, racionalne organizaciju uprave s ojačanom kontrolom i nadzorom i funkcionalnim mehanizmima za zaštitu prava pojedinaca na dobru upravu i javni interes, kao i poboljšane i elektronizirane usluge koje uprava pruža građanima, uz osiguranje interoperabilnosti u cijeloj zemlji ostalisu neimplementirani.

Iako postoje primjeri uspješnosti u različitim oblastima, ovi primjeri nisu uspjeli značajnije uticati na rezultat provedbe Akcionog plana za reformu javne uprave. Tako je na kraju 2023. prosječno provedno **15.79%** aktivnosti iz Akcionog plana, što je za **1,48%** više u odnosu na izmjereni napredak na polugodištu 2023. godine, te za **1,79%** veći u odnosu na izmjereni napredak na kraju 2022. godine. Početni zamah ostvaren tokom 2020-2022. godine rezultat je zajedničkih napora institucija koje koordiniraju i provode reformu javne uprave i donatora. Odsustvo donatora, blokada PAR Fonda i odsustvo međuvoadnih tijela za provedbu reforme koji zajedničkim znanjem i naporima rade na promjenama i harmonizaciji unutar zemlje, uticalo je na smanjenje rezultate. Doda li se ovome i nedostatak političke podrške i usmjeravanja, jasno je da se naredni zamah reforme može ostvariti samo zajedničkim, harmoniziranim naporima svih domaćih institucija i donatora.

Uspostava jasnog političkog vođstva i tehničke koordinacije, što su zahtjevi procesa pridruživanja, osiguranje ulaganja donatora i povećanog ulaganja domaćih vlada, te kapaciteta za provedbu planiranih aktivnosti i promociju ostvarenih rezultata ostaju izazovi koji će uticati na nastavak provedbe planiranih reformskih mjera.

Okretanje novim tehnologijama, podsticanje inovativnosti i spremnost da se uprava prilagođava rastućim društvenim promjenama i zahtjevima korisnika, te usvajanje kulture koja će na prvo mjesto staviti građanina, a ne službenika ostaju i u budućnosti prioriteta koji traže čvrstu političku volju i spremnost svih učesnika u procesu na promjenu.

Većina preporuka sadržana u prethodnim Izveštajima o napretku u provedbi Akcionog plana i dalje je neispunjena. Ured koordinatora za reformu javne uprave zato još jednom ponavlja neke od ranijih i daje nekoliko novih preporuka koje mogu uticati na ubrzanje promjena. U 2024. potrebno je održati sjednicu Koordinacionog odbora za reformu javne uprave – političkog tijela sastavljenog od premijera i odgovarajućih ministara, koje bi podržalo dalji nastavak i dalo novi zamah reformi javne uprave.

4. PREPORUKE

PREPORUKE VIJEĆU MINISTARA BIH I VLADAMA ENTITETA I DISTRIKTA

- Vijeće ministara BiH treba usvojiti Prijedlog odluke o visini naknade za izdavanje kvalificirane potvrde kojom će se omogućiti upotreba sigurnog elektronskog potpisa.
- Potrebno je da Vijeće ministara BiH usvoji Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu sigurnosti BiH shodno odredbama Odluke Vijeća ministara BiH o određivanju Tima za odgovor na računarske incidente za institucije Bosne i Hercegovine.
- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine treba do kraja 2024. izabrati najbolje rješenje/opciju za regulisanje sistema dugoročnog/sektorskog planiranja, praćenja i izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine.
- Vijeće ministara BiH, Vlada Federacije BiH i Vlada Brčko distrikta BiH trebaju pružiti punu podršku provedbi planiranih aktivnosti Akcionog plana za reformu javne uprave, koje su usmjerene ka jačanju odgovornosti u javnoj upravi.
- Vijeće ministara BiH i Vlada Republike Srpske trebaju usvojiti odluke o imenovanju članova nadzornih timova kako bi se omogućilo funkcionisanje struktura za provedbu reforme javne uprave. Preporuka je da Vlada FBiH predstavnike Federalne informatičke agencije FIA imenuje u Nadzorni tim Digitalizacija u oblasti Pružanja usluga.
- Predstavnici Vijeća ministara BiH i vlada na svim nivoima trebaju osigurati održavanje sjednice Koordinacionog odbora za reformu javne uprave u skladu sa Zajedničkom platformom o principima i načinu implementacije reforme javne uprave.
- Vijeće ministara BiH i vlade entiteta i Brčko distrikta BiH trebaju pružiti punu podršku radu tijela za reformu javne uprave kroz redovno razmatranje i usvajanje izvještaja o provedbi reforme.

PREPORUKE DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA

- Ministarstvo komunikacija i transporta BiH treba Strategiju za razvoj eUprave u institucijama BiH za period 2024-2028. godine i Strategiju računarstva u oblaku u institucijama BiH za period 2024-2028 uputiti Vijeću ministara BiH na usvajanje, te inicirati rad Interresorne radne grupe za interoperabilnost i ponuditi prijedlog Pravilnika o radu i prijedlog kalendara sastanaka grupe.
- Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine treba, u saradnji sa Direkcijom za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine, do kraja 2024. godine, da pripremi izmjene i dopune Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine i da ih dostavi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje.
- Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine treba, u saradnji sa Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine, do kraja 2024. godine, da planira i organizuje obuke za državne

službenike s ciljem pravilne implementacije novog pravnog okvira za godišnje planiranje, praćenje i izvještavanje na nivou institucija Bosne i Hercegovine.

- Potrebno je da Ministarstvo komunikacija i transporta BiH izradi i uputi u dalju proceduru Zakon o cyber sigurnosti i Prijedlog Zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije u ponovnu proceduru.
- Interessorna radna grupa za Interoperabilnost treba izraditi standard zajedničke strukture kataloga registara sa definisanjem obaveznog sadržaja svakog registra.

PREPORUKE INSTITUCIJAMA FEDERACIJE BIH

- Federalno ministarstvo pravde treba do kraja 2024. godine da, u skladu sa SIGMA Principima, pripremi izmjene i dopune Uredbe o pravilima za učešće zainteresovane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata i da je dostavi Vladi Federacije BiH na razmatranje i usvajanje.

INSTITUCIJAMA NA SVIM NIVOIMA

- Nadležne institucije na svim nivoima (Ministarstva pravde BiH i FBiH, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS, u saradnji sa agencijama za državnu službu/upravu, i Pododjeljenje za ljudske resurse BD BiH) trebaju intenzivirati aktivnosti na pripremi i usvajanju propisa o državnoj službi vodeći računa o preporukama iz SIGMA Izvještaja o monitoringu za BiH iz 2022. god, te preporukama utvrđenim kroz projekat „Jačanje upravljanja ljudskim resursima u BiH“. Potrebno je kadrovski ojačati kapacitete institucija nadležnih za izradu propisa u oblasti državne službe, kao i kapacitete za upravljanje ljudskim potencijalima u pojedinačnim institucijama.
- Agencije za državnu službu/upravu države i entiteta, kao i Pododjeljenje za ljudske resurse BD BiH trebaju povećati primjenu informacionih tehnologija u postupku zapošljavanja koristeći raspoloživa budžetska i donatorska sredstva. Agencije za državnu službu/upravu države i entiteta, kao i i Pododjeljenje za ljudske resurse BD BiH trebaju poduzeti korake na osiguranju interoperabilnosti informacionih sistema iz domena ULJP, kao i uspostavljanju jedinstvenih evidencija obuka koje se finansiraju iz budžeta za svaki upravni nivo.
- Potrebno je započeti aktivnosti na analizi poslova na nivoima na kojima to nije urađeno, a Agencije za državnu službu/upravu trebaju osigurati veću dostupnost podataka o platama.
- Potrebno je unaprijediti pravni okvir o integritetu u skladu sa nalazima provedenih analiza i SIGMA izvještaja o monitoringu iz 2022. godine. Na nivou BiH institucija treba inicirati izmjene i dopune Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u smislu uvrštavanja odredbe koja će predviđati obavezu za izradu planova integriteta, kao i pripremiti i usvojiti Strategiju za borbu protiv korupcije. Na nivou FBiH je potrebno osigurati koordinaciju u oblasti borbe protiv korupcije. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH, Ministarstvo pravde RS, tijela za borbu protiv korupcije FBiH i BD BiH trebaju intenzivirati aktivnosti na praćenju provedbe planova integriteta u pojedinačnim institucijama na svim upravnim nivoima.
- Ministarstva pravde/uprave u saradnji sa PARCO, Institucijom ombudsmana BiH i uredima za reviziju trebaju analizirati razloge niskog stepena ispunjenosti preporuka ovih nadzornih tijela, te usvojiti i implementirati set mjera koje će ojačati neovisni nadzor nad upravom.

- Potrebno je da Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske i nadležna institucija Brčko distrikta BiH uspostave efikasan sistem monitoringa upravne i sudske prakse u upravnim stvarima, sa pouzdanim statistikama kako bi se osigurala efikasna primjena prava na administrativnu pravdu i prava na odštetu prouzrokovanog pogrešnim radom uprave.
- Ministarstva pravde na nivoima FBIH, RS inadležna institucija u BD BiH trebaju dovršiti izradu zakona o slobodi pristupa informacijama koji će biti usklađeni sa zahtjevima za proaktivnom transparentnošću i otvorenosti podataka i uputiti ih u proceduru usvajanja.
- Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH, Generalni sekretarijat Vlade FBIH i Sekretarijat Vlade BDBiH trebaju do kraja 2024. godine uspostaviti mehanizam za prikupljanje i evidentiranje podataka potrebnih za utvrđivanje vrijednosti indikatora kojim se mjeri obim primjene procjene uticaja propisa u procesu razvoja politika, obim učešća javnosti u procesu razvoja politika i stepen međuinstitucionalnih konsultacija u procesu razvoja politika.
- Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine, Agencija za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine, Agencija za državnu upravu Republike Srpske i Pododjeljenje za ljudske resurse Brčko distrikta Bosne i Hercegovine trebaju planirati i organizovati do kraja 2024. godine obuke za državne službenike iz oblasti procjene uticaja propisa.
- Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS i Zakonodavna kancelarija Vlade BD BiH trebaju tokom 2024. godine nastaviti raditi na utvrđivanju strukture kataloga usluga, formiranju registara/kataloga posebnih upravnih postupaka i procjeni neophodnosti/opravanosti posebnih procesnih odredbi.
- Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS, Ministarstvo za nauku i tehnologiju RS, i Vlada BD BiH Ured gradonačelnika, Zakonodavna kancelarija, Upravna inspekcija i Odjeljenje za stručne i administrativne poslove trebaju tokom 2024. godine raditi na implementaciji IT platforme za praćenje provođenja zakona o upravnom postupku.
- Ministarstvo pravde BiH, Federalno ministarstvo pravde i Zakonodavna kancelarija Vlade BD BiH trebaju tokom 2024. godine poduzeti odgovarajuće korake u svrhu utvrđivanja jedinstvene metodologije smanjenja formalnosti i opterećenja, te uspostavi kontinuiranog procesa pojednostavljenja pojedinih upravnih postupanja, tj. procesnih odredbi, te kontinuiranom unapređenju zakona o upravnom postupku u skladu s rezultatima potreba korisnika i najboljim praksama, uključujući i digitalnu transformaciju.
- Federalna geodetska uprava, Republička geodetska uprava i Pododjeljenje za katastar i knjige Brčko distrikta BiH trebaju inicirati i kandidovati projekte prema raspoloživim izvorima finansiranja kojim će se dalje razvijati tehnološke arhitekture prostornih podataka; povećati dostupnost prostornih podataka putem e-servisa; kontinuirano naprijedivati kapacitete i projektni menadžment potreba za uspješnu implementaciju aktivnosti.
- Nadležne institucije na svakom upravnom nivou trebaju ažurirati postojeće/ donijeti nove strategije za eUpravu uključujući prioritizaciju eUsluga.
- Institucije koje su nadležne za interoperabilnost na svakom upravnom nivou trebaju ažurirati provedbene planove za interoperabilnost.

PREPORUKE ZAKONODAVNIM TIJELIMA

- Parlamentarna skupština BiH, Parlament FBiH, Narodna skupština RS i Skupština BDBiH trebaju na svim nivoima ojačati mehanizam nadzora nad provedbom preporuka neovisnih tijela i zahtijevati redovne izvještaje od vlada na svim nivoima.
- Nadležna tijela Parlamentarne skupštine BiH/Parlamenta Federacije BiH/Narodne skupštine Republike Srpske/Skupštine Brčko distrikta BiH i Vijeća ministara BiH/vlada entiteta i Brčko distrikta BiH trebaju planirati i organizovati sastanke do kraja 2024. godine kako bi unaprijedili saradnju u bolje koordinaciji procesa planiranja i donošenja propisa i politika.

5. PRILOG

Prilog: Tabelarni pregled provedbe Akcionog plana za izvještajni period
(u posebnom dokumentu)